

რეჟოლუციური პარიოდი დამთავრდა

პირველი გავარდიონა

თუმცა, სპიკერის მცდელობის მიუხედავად, პირველივე დღესვე დეპუტატები სამუშაო განწყობით დაეშუშა, მაინც ამკარა იყო, რომ ახალი პარლამენტის "პრეზენტაციაზე" ეიფორიული და საზეიმო განწყობა ჭარბობდა. თვალმისაცემი გახლდათ ტრიაუნას მონატრებული პოლიტიკოსების ზახვას-მული თავაზიანობა, პარლამენტის დერეფნებში გზაბანული ახალი პარლამენტარების მოკრძალება, ჩიხა-ახალუხში გამონყობილი ბუეან ზურციძისა და ზვიად ძიძიგურისადმი გამოჩენილი "ინტერესი", დეპუტატი ქალაქმცენების აღტაცება, გამონყეული მათთვის მიართმეული თაიგუნებით, რომლენაშიც, რა თქმა უნდა, ვარდები დომინირებდნენ...

ამასთან, როგორც ჩანს, არ გამართლდება ზოგიერთი ექსპერტის მოსაზრება, რომ 28 მარტის არჩევნების შედეგებიდან გამომდინარე, ახალი პარლამენტი მოსაწყენი, უპოზიციო და ადგილად სამართაუი იქნება - პირველივე სხდომა საკმაოდ ხმაერთიანი და დაძაბული გამოდგა.

მოულოდნელობების სერიალი მაშინ დაიწყო, როდესაც დროებითი სამანდატო კომისიამ დეპუტატების უფლებამოსილების ცნობის საკითხზე თავისი ვალდაწყვტილება გამოაცხადა. მისი ვერდიქტის თანახმად, აფხაზეთის დეპუტაციისთვის "ნდობის ვიჭრუშის" მიცემის თაობაზე ჯერ იურიდიულ-მა და საპროცედურო საკითხთა კომიტეტებმა უნდა იმსჯელონ, "რეგი პოლიტიკური და სამართლებრივი მომენტების გათვალისწინებით".

სამომავლოდ გადაიღო, არერთვე, იმ დეპუტატების უფლებამოსილების ცნობა, ვინც საეაღდებულო ნარკოლოგიური შემთხმება არ გაიარა (ლევან გაჩეჩილავი, ჯგემალ გოგოტიძე, როსტომ ჯვარამიძე, კოტე ბერიძე, რამაზ თედორაძე), ხოლო ზაქარია შერაზადაშვილის შემთხვევაში, ამ პროცედურის (ნარკოლოგიური შემთხმება) განმეორებით შესრულება იქნება საჭირო.

განსაკუთრებით დიდი გნებათაღელვა კი ტყიპოლის მაჟორიტარი დეპუტატის, ამაჟამად ბრალდებული, ზონდი შალიკაინსთვის სადეპუტატო უფლებამოსილების ცნობის საკითხმა გამოიწვია. კობა დავითაშვილი, რომელმაც თავისი ოპოზიციური იმიჯი გუშინ საკმაოდ მკაფიოდ წარმოაჩინა, განაცხადა, რომ დროებითმა სამანდატო კომისიამ ზონდი მაღლიკაინს მიმართ უსამართლობა გამოჩინა და პარლამენტმა აუცილებლად უნდა ცნოს ტყიპოლის მაჟორიტარი დეპუტატის უფლებამოსილება. თუმცა, კოლეგის არგუმენტები პარლამენტთან ურთავულობამ არასაპაირსად მიიჩნია და პატიმრობაში მყოფი მაღლიკაინს ბედზე მსჯელობაც სამომავლოდ გადაიღო.

დავისა და კამათის გარეშე არც დეპუტატებისთვის იმუნიტეტის შეზღუდვის თაობაზე საკითხის განხილვას ჩაუვლია. თუმცა, აღნიშნული გადაწყვეტილება (მეორე მოსმენით) საკანონმდებლო ორგანომ გუშინ მაინც მიიღო, საყარაოდოდ, დღეს კი, ამ კანონპროექტს საბოლოოდ, მესამე მოსმენითაც დაამტკიცებს.

საკანონმდებლო ორგანო, ცხადია, გვერდს ვერ აუვლიდა ისეთ საკითხს, როგორიც არის აჭარაში დღეს არსებული ვითარება. ამ თემას შეეხო როგორც პრეზიდენტი მიხეილ სააკაშვილი (პარლამენტის სხდომაზე მისი განცხადვის ტექსტს გაუზიო "24 საათი" დღევანდელ ნომერში ვთავაზობო), ისე პარლამენტის თავმჯდომარე ნინო ბურჯანაძე. ორივე მათგანის საკმაოდ მწვავე განცხადებებს აჭარის ოთხკაციანი დეპუტაცია თაჟაქიზნდრული, მღუშმარედ იმსენდა და არანაირი სანიწაბმდეო აზრის გამოთქმის სურვილი არ გასჩენია. აჭარის საკითხზე უფრო დეტალური მსჯელობა კი დღევანდელ სხდომაზე გაიმართება, როდესაც ავტონომიურ რესპუბლიკაში შექმნილ ვითარებასთან დაკავშირებით, დადგენილების პროექტის განხილვა მოეწყობა.

მწვავე თემებზე მსჯელობის პარალელურად, დეპუტატებმა გუშინ რამდენიმე "რიტუალის" შესრულებაც მოასწერეს: დადეს ქვეყნისადმი ერთგულების ფიცი, მოიხსილეს საქართველოს მომავალი ჰიმნი თავდაცვის სამინისტროს სასულე ორკესტრის შესრულებით, სიაზოვნებით მიიღეს სხდომაზე დამსწრე საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქის, ილია მეორის საბუქარი - მაცხოვრის ხატი...

ამ ყველაფერთან ერთად, გუშინვე, დეპუტატებმა ფრაქციების შექმნაც მოასწერეს. ყველაზე მრავალრიცხოვანს (139 პარლამენტარი) - "ნაციონალური მოძრაობა-დემოკრატებს" სათავეში მიაი ნადირაძე ჩაუდგა, "შემარჯვენე ოპოზიცია" "მრწმელები-ახლებს" (20 წევრი) - დავით გამყრლიძე, ფრაქცია "მასორიტარს" (20 წევრი) - გესო ჟუღელი, ხოლო "დამოუკიდებელ მაჟორიტარებს" (22 წევრი) - ვანო ჩხარტიშვილი.

გუშინვე პარლამენტმა ერთხმად დააკმაყოფილა სულხან მოლაშვილის თხოვნა კონტროლის პალატის თავმჯდომარეობიდან გადადგომის შესახებ (აღნიშნულის თაობაზე განცხადება მან ჯერ კიდევ იანვარში დანერგა).

საკანონმდებლო ორგანო მუშაობას დღეს გააგრძელებს და, ზემოთხაზულებული საკითხების განხილვის გარდა, საპარლამენტო კომიტეტებს დაკომპლექტებს და პარლამენტის თავმჯდომარის მოადგილეებს აირჩევს.

საერთაშორისო კახილი დამხაბა პოციკიას არ იცვლის

აჭარაში დისლოცირებული თავდაცვის სამინისტროს 25-ე ბრიგადის ყოფილი მეთაურის, "სამშობლოს ლაღატში" ბრალდებულის, საერთაშორისო ძეხილად გამოცხადებული გენერალ რომან დუმბაძის პირადი მონაცემებისა და გენერალისვე ფოტოსურათის შემცველი პლაკატები თბილისის საზოგადოებრივი თავშეყრის ადგილებში გამოჩნდა.

პლაკატებზე გრიფით "იძებნება" გენერალ დუმბაძის პირადი მონაცემებია მოყვანილი და მითითებულია სისხლის სამართლის კოდექსის მუხლები, რომლებიც მას ბრალდება წაუყენეს.

შეგახსენებთ, ორი დღის წინ გენერალკორატურამ რომან დუმბაძე რამდენიმე მუხლებით დაადანაშაულა, მათ შორისაა სამშობლოს ლაღატე, უკანონო შეიარაღებული ორგანიზების შექმნა, თანამდებობის ბოროტად გამოყენება, თანამდებობრივი უფლებამოსილების გადაშეტება, იარაღისა და საბრძოლო მასალების უკანონო შენახვა, შესყიდვა და გადაცანა.

"უზენაესა სასამართლომ ორი დღის წინ გამოსცა ბრძანება დუმბაძის დაკავებისა და მასზე საერთაშორისო ძეხნის გამოცხადების შესახებ.

რომან დუმბაძე აცხადებს, რომ არ დაეშორილება უმაღლეს მთავარსადგოს და ავტონომიურ რესპუბლიკაში სამხედრო ქვედანაყოფს კვლავაც გაუძღვება. "შე მომიღო ავტონომიის მეთაურის ასლან აბაშიძის ვეფორილები და სხვას – არავის. არ ცვნობ ცენტრის მიერ მიღებულ გადაწყვეტილებას 25-ე ბრიგადის ახალი მეთაურის დანიშვნასთან დაკავშირებით", - პოზიციას არ იცვლის გენერალი დუმბაძე.

24 საათი

მთავარი ძლიარი, მოხილური არმია

საქართველოს თავდაცვის სამინისტროს თავდაცვის პოლიტიკისა და ევროატლანტიკური ინტეგრაციის დეპარტამენტის უფროსმა ნიკა ლალიაშვილმა გუშინ სასტუმრო "თორში" თავდაცვის უწყებაში დაგეგმილი პროგრამების პრეზენტაცია გამართა. პრეზენტაციას საქართველოში აკრედიტებული უცხოეთის ქვეყნების სამხედრო ატაშეები და ადგილობრივი არასამთავრობო ორგანიზაციების წარმომადგენლები დაესწრნენ.

ლალიაშვილის თქმით, თავდაცვის სამინისტროს ერთ-ერთი მთავარი პრიორიტეტი პარტნიორ ქვეყნებთან თანამშრომლობა, ქართველი სამხედროების სამშვიდობო ოპერაციებში მონაწილეობა და ნატო-ში ინტეგრაციაა.

სამხედრო წარმომადგენლები არსებული პრობებისა და სამხედრო მოსამსახურეების სოციალური პრობების გაუმჯობესება, ხელფასების გაზრდა, ასევე საერთაშორისო სამხედრო ოპერაციებში მონაწილეობა – ეს ის ღონისძიებებია, რომელთა გატარებას თავდაცვის უწყება უახლოეს მომავლში გეგმავს. **"საქართველო არ მხოლოდ არ აპირებს თავისი სამხედრო კონტინგენტის არყაიდან გამოყვანას, არამედ მათი რაოდენობის გაზრდას გეგმავს"** – აღნიშნა ლალიაშვილმა. მისივე ინფორმაციით, ერთ-ყმი მყოფი სამხედროების გარდა 550 სამხედრო მოსამსახურემდე იგეგმება.

საერთაშელოს თავდაცვის სამინისტროში "დიდ პრობლემად" ამ მიჩნევენ იმ ფაქტს, რომ სხვადასხვა სამხედრო ქვედანაყოფებში, რომელთა წერთანაში უცხოეთის სამხედრო ინსტრუქტორები მონაწილეობდნენ, ერთმანეთისაგან განსხვავებული სამხმობრო მომზადების სტილი გამოიყენება. როგორც ლალიაშვილმა განაცხადა, თურქი ინსტრუქტორების მიერ მომზადებულ ქვედანაყოფებში, სამხმობრო მომზადებას აქვს ის სახე, როგორიც თურქეთში, აშშ-ს ინსტრუქტორთა საწესისებუ მომზადებულებს, შესაბამისად – ამერიკული სტილი, ხოლო როგ ქვედანაყოფებში ძველი საბჭოთა კავშირის ელემენტები არსებობს, თუმცა ის, **"თუ როგორი სამხმობრო ნაბჯითი დღის ჯარისკაცი, პრობლემა არ არის,"** – აღნიშნა ლალიაშვილმა. მისი თქმით, თავდაცვით უწყებაში დაიწყო მუშაობა ჯარისკაცთა მომზადების ერთიანი მეთოდოლოგიის შექმნისა და პარმონიზაციის საკითხზე, ამდენად, დროთა განმავლობაში ქართულ არმიში სამხმობრო მომზადებას ერთი ფორმა ექნება. ლალიაშვილის თქმით, ძირითდი ექცენტი არა სამხმობრო მომზადებაზე, არამედ იმ ქვეყნებისაგნ ცოდნისა და გამოცდილების მიღებაზე კეთდება, რომელთაც ძლიერი შეიარაღებული ძალები ჰყავთ. **"ჩვენი მიზანია ჩამოყალიბოთ მეცირიცხოვანი, მაგრამ ძლიერი, მოხილური არმია და ამ საქმეში საქართველოს მნიშვნელოვან დახმარებას უწევს აშშ, თურქეთი, დიდი ბრიტანეთი, გერმანია, საფრანგეთი, საბერძნეთი, უკრაინა, რუმინეთი, რუსეთი, პალტისპირეთისა და სხვა ქვეყნები,"** – აღნიშნა ლალიაშვილმა.

ლალიაშვილის თქმით, ძალიან მნიშვნელოვანია ის დახმარება, რომელსაც პარტნიორი ქვეყნები საქართველოს საგანმანათლებლო პროგრამების კუთხით უწევენ. ამ მომდევნისათვის, მისი ინფორმაციით, საქართველო სამხედრო კადრების მომზადების მხრივ აქტიურად თანამშრომლობს გერმანიასთან, აშშ-სთან, თურქეთთან, საბერძნეთთან, უკრაინასთან, საფრანგეთთან, რუმინეთთან და დიდ ბრიტანეთთან. ციტატა წნის წინ, საქართველოსა და რუსეთის პრეზიდენტთა შეხვედრისას მიწეული შეთანხმებით, ქართველ ოფიცერებს რუსეთის უმაღლეს სამხედრო სანმდებოლებში მომზადებენ. ამ პროგრამებს შორისაა თავდაცვის ეროვნულ აკადემიაში ნაწეს-სტანდარტებით მოქმედი 4-წლიანი ფუნქტეტი, ასევე – ოფიცერთა გადამზადების ერთწლიანი კურსი.

24 საათი

რუსალი იორადე აჟარაში

რუსული კომპეტენტური წყაროები ამტკიცებენ, რომ აბაშიძეს რუსეთისაგან ახალი სტინგერები არ შეუძენია. ადრე წავიდი კი, მას და გენერალ დუმბაძეს თავზე საყრელად აქეთ.

"თიორულად სტინგერების ყიდვა რუსეთში შესაძლებელია, მაგალითად - ჩენქეთში", - ამბობს "24 საათთან საუბარში რუს სამხედრო ექსპერტ ალექსეი ვაშჩენკო", - **სტინგერების ყიდვა შეიძლება საქართველოშიც, აფხაზეთის ინტერსიაზე იარაში მოქმედებების დროს იქ რუსულმა არმიამ დიდი რაოდენობით სამხედრო ტექნიკა ჩაიტოვა. მაშინ აფხაზურმა არმიამ "იგლასა" და "სტრელას" ტიპის დიდძალი იარაღი ჩაიგდო ხელში. დაახლოებით ორი ასეული სტინგერი მაშინ მარტო აფხაზეთს დანება. რამდენი მიიღო საქართველომ, არავის დაუთვლია, რადგანაც მაშინ მოსკოვი ერთნაირად აიარაღებდა როგორც თბილისს, ისე სოხუმს."**

სამხედრო ექსპერტი ამტკიცებს, რომ აჭარაში დისლოცირებულ რუსეთის სამხედრო ბაზაზე დღეს საბჭოური წარმოების სტინგერების საკმაო რაოდენობაა. ბათუმის ბაზაზე უფად აქვთ როგორც "სტრელას", ასევე "იგლას" ტიპის დანადგარებიც. **"დუმბაძის დივიზია მთლიანად დაკომპლექტებულია ასეთი შეიარაღებით"**, - აცხადებს ვაშჩენკო, - **აჭარაში ახალი ტიპის შეიარაღება ნაზზე საყრელად აქვთ. ახალი სტინგერების ყიდვა აბაშიძეს თავზელოად არ სჭირდებოდა. აჭარისათვის იარაღის მიყიდვას სპეციალური საერთაშორისო კოტრაქტის გაფორმება სჭირდება, რაზეც აბაშიძეს მოსკოვი არ დათანხმდებოდა."**

ვაშჩენკოს მტკიცებით, აჭარაში რუსული იარაღი ზვიად გამსახურდიას დროინდელი სამხედრო მოქმედებების შედეგად მოხვდა. **"ასლან აბაშიძემ 1994 წელს დასაველი საქართველოში ზვიადისტიბისაგან რუსული არსნალის დიდი პარტია შესყიდა, ეს შეიარაღებაც დღეს გენერალ დუმბაძის ხელშია,"** – ამბობს რუსი გენერალი.

რუსუდან ნიკურაძე
საკ. კორ. მოსკოვში

MTC საქართველომ ბაჯარჯა მემოსილას სეაცდება

ფოჭური კავშირის ლიცენზიაზე გამოცხადებულ ტენდერში საჯაროდო პრეტენდენტთა შორის რუსული კომპანია **"MTC"** ფიგურირებს. როგორც "ინტერპრესს" საქართველოს კომუნიკაციების მარეგულირებელ ეროვნულ კომისიამ განუცხადებია, ფოჭური კავშირის ოპერატორის **"GSM-1800"** დაიპაზონის ლიცენზიაზე გამოცხადებულ ტენდერში მონაწილეობის სურვილი უპეკ გამოთქვა რამდენიმე ქართულმა და რუსულმა კომპანიამ. ამაჟამდ მიღებული განაცხადი ქართული კომპანია "მაგთიკომს-გან", ორმა რუსულმა კომპანიამ კი ტენდერის მიმართ ინტერესი უგვირო სახით გამოჩინა. ერთ-ერთი მათგანია **"МОБИЛНЫЕ ТЕЛЕСИСТЕМЫ"**. ტენდერში მონაწილეობაზე განაცხადის წარდგენა 16 სექტემბრამდგა შესაძლებელი, ხოლო მისი შედეგები 12 ნოემბერს გამოცხადდება. ლიცენზია გაიცემა 10 წლის ვადით. მისი საწესიო ფასი 1 026 000 ლარია. ტენდერში გამარჯვებულმა კომპანიამ შესაბამისი მომსახურება ლიცენზიის მიღებიდან არაუგვიანეს 3 წლის განმავლობაში უნდა გაანაზოციელოს.

ინტერ-პრესი

კონტროლის პალატა რაქატის ფუნქციას ასრულებდა

პირველი გავარდიონა

“მოლაშვილი აქ არის, ის ძალით არავის მოუყვანია, დაგვაცადეთ მუშაობა, ნუ ხართ სულსწრაფები და ნუ გვიმოილი ხელს,” – გუშინ თბილისის პროკურატურაში თავდაპირველად ასეთ პასუხებს იძლეოდნენ და სულხან მოლაშვილის სტატუსს რატომღაც მაკაცრედ ასაიდუმლოებდნენ. თუმცა, მოგვიანებით, ეს ბარიერი მოიხსნა და ცნობილი გახდა, რომ თბილისის პროკურატურაში მისულ სულხან მოლაშვილს ჯერ ექვმიოტანილის სტატუსი უშოიეს, შემდეგ კი – პრალდებულის. თბილისის პროკურორის ვალერი გიგალაშვილის ინფორმაციით, კონტროლის პალატის ყოფილი თავმჯდომარე დადანაშაულებულია თანამდებობრივი უფლებამოსილების გადაშეტებასა და თანამდებობის ბოროტად გამოყენებაში. ჩვენს ხელთ არსებული ინფორმაციით, თბილისის პროკურატურაში აძირდულ საქმეში დევს მასალები, რომელიც ადასტურებს, რომ კონტროლის პალატა, ფაქტიურადაც, რეკეტის ფუნქციას ასრულებდა. ანუ, მსხვილ საწარმოებში რევიზიის ჩატარებისას, ამ ორგანიზაციებს არაოფიციალურ გადასახადებს ახდენივდნენ და შეუარნდაის ხელისუფლების არაოფიციალურ, შავ საღაროში ამ გზით სოლიდური თანხები ირიცხებოდა. თბილისის პროკურატურის მონაცემებით, სულხან მოლაშვილის თავმჯდომარეობისას სხვადასხვა საწარმოებიდან ამ მეთოდით “ამოღებულია” მილიონ 200 ათასი ლარი. თუმცა, როგორც პროკურატურაში აცხადებენ, ეს თანხა კიდევ გაიზრდება.

კონტროლის პალატის ყოფილი თავმჯდომარე სამართალდამცველებს ჩევენებას დღეს ჩააბარებს, შესაბამისად, დღეს გახდეს ცნობილი, გადასცემს თუ არა იგი სამართალდამცველებს მის ხელთ არსებულ კომპრომატებს.

საქართველოს მოქალაქე მოსკოვის ხალისაფლბაას იაივის

რუსეთის ერთ-ერთ საქალაქო სასამართლოში საქართველოს მოქალაქე თამარ პაპიტაშვილი ორი სარჩელის შეტანას აპირებს. პაპიტაშვილი, რომელსაც იასენევიში მდებარე აკვაპარკის ჩამოგდევისას ოჯახის წევრები დედულა, თავად კი ორივე ფეხის ამბეჭვებას დასჭირდა, აკვაპარკის ხელმძღვანელობს და მოსკოვის ხელისუფლებისაგან მორალური და მატერიალური ზიანის ანაზღაურებას ითხოვს. ტრაგედიის დროს დაიღუპა თამარ პაპიტაშვილის ქმარი – 27 წლის გურამ ხშიადაშვილი და შვილი – 8 წლის გიორგი ხშიადაშვილი. დაზარალებული ერთ-ერთი სარჩლით მოსკოვის ხელისუფლები-საგან მორალური ზარალის ასანაზღაურებლად ორ მილიონ დოლარს ითხოვს, ხოლო მატერიალური ზარალის ანაზღაურებისთვის საჩრელი აკვაპარკის ხელმძღვანელობს წინააღმდეგაა შეტანილი. პაპიტაშვილი ორგანიზაციისაგან ყოველთვიური მუდმივი პენსიის- 200 დოლარის დანშვნას მოითხოვს. შეგახსენებთ, რომ 14 თებერვალს აკვაპარკის კომპლექსის ჩამონგრევის შედეგად 28 ადამიანი დაიღუპა და ასამდე პირმა მძიმე დაზიანება მიიღო.

24 საათი

იომაჟ ფიმერი თბილისში

იომაჟ ფიმერი.

“საქართველო სამხრეთ კავკასიისა და ცენტრალური აზიის რეგიონში ჩვენი უმნიშვნელოვანესი პარტნიორია... გაეროების მთავრობა ყველანაირად შეუწყობს ხელს თქვენს დაახლოებას ევროკავშირთან და ნატო-სთან”, - გერმანიის საგარეო საქმეთა მინისტრი იომაჟ ფიმერი ჩვენს ქვეყანაში არსებული კონფლიქტების, მათ შორის, აფხაზეთის პრობლემის მოსაგვარებლად აქტიურ მხარდაჭერას გეპირდება.

ფიმერი თბილისში გუშინ ორდღიანი ოფიციალური ვიზით ჩამოვიდა. პირველსავე დღეს იგი თავის ქართველ კოლეგას სალომე ზურაბიშვილს შეხვდა. შეხვედრაში მისი მდიმა საუბარი აფხაზეთის, ოსეთის და აჭარას შეხუბ. ფიმერი აცხადებს, რომ გერმანია ნებისმიერი კონფლიქტის მშვიდობიანი მოგვარების მომხრეა და საქართველოს ყოველმხრივ შეუწყობს ხელს კონფლიქტების მოგვარებაში. ფიმერის კომენტარის შემდეგ ქალბატონმა სალომე ზურაბიშვილმა შენიშნა, რომ აფხაზეთში საპრეზიდენტო არჩევნების წინ, რაიმე ახალი ინიციატივა უპრიანი არ არის. დაგვიანდელი თქმით, კონფლიქტების მოსაგვარებლად, ღუგუზანდელ ეტაზეზ, საქართველოს ხელისუფლებამ საკუთარი პოზიცია უნდა გაარკვეოს და ჩამოაყალიბოს.

დღეს იომაჟ ფიმერი სამხრეთ კავკასიასა და ცენტრალურ აზიაში გერმანელი კლმების რეგიონულ კონფერენციას დაესწრება. მოგვიანებით, გერმანელი დიპლომატი კანცელარიაში შეხვდება პრემიერ-მინისტრ ზურაბ ჟვანიას და პრეზიდენტ მიხეილ სააკაშვილს. ამის შემდეგ ფიმერი ჟურნალისტებისთვის პრეზიდესს გამართავს. გერმანიის საგარეო საქმეთა მინისტრი თბილისიდან დღესვე გაემგზავრება. 24 საათი

აჟარაში ბანხორციალებაი სტრუქტარულ ცვლილებაი არაჟაღონიარია

სახელისუფლებო პარტია "ნაციონალური მოძრაობა - დემოკრატიის" ერთ-ერთი ლიდერი, პარლამენტარი ევდარ ლორმანძე მიიჩნევს, რომ აჭარის ავტონომიის მეთაურის ას-ლან აბაშიძის მიერ ზუთშაბაის უშიშროების სამინისტროს გაუქმების გადაწყვეტილებას და მის ბაზაზე ანტიანაკოტიკური და ანტიტერორისტული ცენტრის შექმნას ცენტრალური ხელისუფლების თანხმობა სჭირდება.

სურნამდის თქმით, ანტიტერორისტული ცენტრი თავის თავში მოიცავს დამატებით სტრუქტურულ ქვედანაყოფებს, შეიარაღებას და სპექტენიკას. რეგიონულ სტრუქტურებს კი, შეიარაღებული რესურსტურების შექმნის და განკარგვის უფლება კონსტიტუციით არ გააჩნიათ.

პრამი-ნუსი

საქართველოს შანსი

კეთილგანწყობის ხატოვანი ყესტი.

ეს ჩემს ცხოვრებაში ყველაზე ამალეღვებული დღეა, - ჩეხეთის კლწმა რეჟი ნეკეასილმა ეს სიტყვები მას შემდეგ წარმოთქვა, რაც საქართველოში ევროკომისიის წარმომადგენლობის ხელმძღვანელმა ტობრებე პოლცემ მას ევროკავშირის დროშა განაცხაო.

ჩესეთი პოლონეთთან, ესტონეთთან, ლიტვასთან, ლატვიასთან, უნგრეთთან, კვიპროსთან, მალტასთან, სლოვაკეთთან და სლოვენისთან ერთად პირველ მაისს ევროკავშირის სრულუფლებიანი წევრი ხდება.

გუშინ ევროკავშირის წარმომადგენლობამ საქართველოში ჩესეთისა და პოლონეთის სრულუფლებიან ელჩებს და ლიტვისა და ლატვიის საპატიო კონსულებს უმსახიმძლა.

"ევროკავშირში გაწევრიანების შემდეგ ახალი წევრი ქვეყნებისთვის ბევრი გამოწვევა გაჩნდება. ამ ქვეყნებმა უნდა შეძლონ კანონმდებლობის, მმართველობის სისტემის და ეკონომიკის ევროსტანდარტებთან მისადაგება. ეს სერიოზული პროცესია, მაგრამ ყველა გამოწვევას ძველი და ახალი წევრები ერთობლივი ძალისხმევით გადალახავენ," - განაცხადა ტობრებე პოლცემ.

"პირველ მაისი ჩვენთვის სიმბოლური დღეა, მაგრამ ჩვენ ძალიან კარგად გვაქვს გაცნობიერებული ისიც, რომ არ დღეს პოლონეთის ცა არც უფრო ნათელი და არც უფრო დროშლიანი იქნება. ეს იქნება ხანგრძლივი პროცესი, რომელიც უნდა გავიცნოთ, რათა თითოეული ადამიანის ცხოვრება უკეთესობისაკენ შეიცვლებს." - აღნიშნა თავის გამოსვლაში პოლონეთის კლწმა საქართველოში იაცეკ შელგანოსკომ.

რაც შეეხება საქართველოს, ევროკავშირის წევრობამდე მას ჯერ კიდევ დიდი გზა აქვს გასავლელი. "შე არ მინდა ვთქვა, რომ საქართველოს მასსი არ აქვს. საქართველო ევროპული ქვეყანაა და მას აქვს შანსი, გახდეს ევროკავშირის წევრი. მაგრამ ამისათვის არა მხოლოდ მთავრობის, არამედ მთელი მოსახლეობის ძა-ლისხმევაა საჭირო.დღეს კი ყველაზე მნიშვნელოვანია, რომ ქვეყანამ წარმატებას მოაღწიოს პოლიტიკურ, ეკონომიკურ და სო-ციალურ ცხოვრებაში, განსაკუთრებით მინდა ხაზი გავუსვა ეუ-რონიშობურ აღმავლობას," -აღნიშნა ტობრებე პოლცემ.

გუშინდელ შეხვედრაზე ევროკავშირის ახალი წევრი ქვეყნების ელჩებმა მზადყოფნა გამოახტეს, რომ საქართველოს მთავრობასთან აქტიურად ითანამშრომლებენ და თავის გამოცდი-ლებას გაუზიარებენ.

24 საათი

ოფიციაოზი

საქართველოს მთავრობის დადგენილება № 28

2004 წლის 22 აპრილი ქ. თბილისი
რასწარსების რაწალწახაშიის სტრატამიის მსხსამა

რეგიონში ხორბლის ბაზაზეზე განვითარებული მოყვნენების მიუხე

რეკონსტრუქციის სახელმწიფო შესყიდვის სფეროს დასარეგულირებლად

სახელმწიფო შესყიდვების სფერო არა მხოლოდ საქართველოში ქმნიდა და ქმნის კორუფციისთვის მსუყვე ნიადაგს; თუმცა, გარდა კორუფციისა, ამ სფეროში მეტ-ნაკლებად ჩახედული ადამიანებისთვის კარგად არის ცნობილი, რომ რამდენად საინტერესოცაა სახელმწიფო, როგორც მსხვილი დამკვეთი, ხშირად იმდენადვე არასაიმედო პარტნიორი გახლავთ იგი, რადგან გაცილებით უფრო კარგად ეხერხება "გადაგდება", ვიდრე ჩვეულებრივ ბიზნესპარტნიორს. ასეა თუ ისე, ფაქტია, რომ სახელმწიფო შესყიდვების სფერო საქართველოში დასარეგულირებელია და, პირველ რიგში, დასარეგულირებელია საკანონმდებლო დონეზე.

თამარ ივანიძე

2004 წლის 1 მარტს ეკონომიკის სამინისტროს ინიციატივით და ფონდ "ღია საზოგადოება - საქართველოს" მიერ გამოყოფილი გრანტით შეიქმნა პროექტი: "საქართველოს სახელმწიფო შესყიდვების სააგენტოს საქმიანობის სამართლებრივი საფუძვლებისა და ადმინისტრაციული ფუნქციონირების სრულყოფა." სამუშაო ჯგუფის წევრებმა - ქეთი ნატრიაშვილმა, შალვა ნოზაძემ, ვაჟა კახნიაძემ, ქართლოს ყორანაშვილმა და ნინო სამხარაძემ მუშაობის ორი თვის თავზე წარმოადგინეს სახელმწიფო შესყიდვების სრულყოფის პროექტის პირველი ეტაპის შედეგები - ანუ ძირითადი მოსაზრებები.

"24 საათთან" საუბარში ჯგუფის წევრმა ქართლოს ყორანაშვილმა აღნიშნა, რომ რეკომენდაციები, რომელთა საბოლოო ვარიანტი ერთ თვეში იქნება მზად, ჯერჯერობით რამდენიმე ძირითად მომენტს ითვალისწინებს: კერძოდ - ყველა ის საკითხი, რომელიც სცილდება შესყიდვების პროცედურას, მაქსიმალურად უნდა დაუპყვეშირდეს სამოქალაქო კანონმდებლობას.

ამასთან, ჯგუფის აზრით, დღეს სამეთვალყურეო საბჭო, რომელიც სააგენტოსთან არსებობს, საკმაოდ სიმბოლურ ფუნქციას ასრულებს და ან მისი ფუნქციების სრულყოფა უნდა მოხდეს, ან საერთოდ გაუქმება. უნდა გაუქმდეს სატენდერო

ექსპერტები სატენდერო მოსაკრებლის გაუქმებას ითხოვენ.

მოსაკრებელი. შეგახსენებთ, რომ ასეთი მოსაკრებლის ოდენობა, ტენდერის მასშტაბებიდან გამომდინარე, 150 ან 500 ლარს შეადგენდა. ქართლოს ყორანაშვილს მიაჩ-

ნია. ამასთან, ეს მოსაკრებელი აძვირებს შესასყიდი ობიექტის თვითღირებულებას. თან ეს მოსაკრებელი არ ჯდება მოსაკრებლის შესახებ კანონით განსაზღვრულ დეფინიციაში". - ამბობს იგი.

ჯგუფს ასევე მიაჩნია, რომ მომსახურების განეცის ინსპექტირება სახელმწიფოს მიერ თავად მომხმარებლის ხარჯზე არ უნდა ხდებოდეს: "ვთქვათ, მე ვყიდულობ ტოლიათის მანქანას, რომელსაც აქვს პირელის საბურავები. დღეს მოქმედი ლოგიკით, ტოლიათის ავტოქარხანა და პირელის ქარხანაც ვალდებული ხდებიან, თავიანთი ხარჯით მოახდინონ ინსპექტირება ქარხნებში, როცა მარტივად შეიძლება მხოლოდ პროდუქციის ხარისხი შეამოწმო", - აღნიშნავს ქართლოს ყორანაშვილი.

საგულისხმოა, რომ ექსპერტთა ჯგუფის მოსაზრებას არ იზიარებენ თავად სააგენტოში, რომლის წარმომადგენლებსაც საკმაოდ ცხარე კამათი ჰქონდათ მრგვალ მაგიდასთან, რომელიც ამ საკითხთან დაკავშირებით უკვე სამჯერ გაიმართა.

მიუხედავად ამისა, ჯგუფის მიერ შემუშავებული "პირველადი რეკომენდაციები" კარდინალურად აღარ შეიცვლება. ამის ერთ-ერთი მთავარი არგუმენტი ის არის, რომ ეს რეკომენდაციები საერთაშორისო პრაქტიკის შესაბამისია: "ჩვენ საფუძვლად ვიღებთ გაერო-ს, მსო-ს ტიპობრივ კანონებს, აგრეთვე მსოფლიო ბანკის რეკომენდაციებს, რომლებიც ზემოთ მოხსენებულ მომენტებს ითვალისწინებს", - განაცხადა "24 საათთან" საუბარში ქართლოს ყორანაშვილმა.

ცალკე საკითხია, გაითვალისწინებს თუ არა თავად ხელისუფლება ამ რეკომენდაციებს, თუმცა, თუ მხედველობაში მივიღებთ, რომ მისი ერთ-ერთი "დამკვეთი" თავად სამინისტრო იყო, ამ რეკომენდაციის შესაბამისი საკანონმდებლო ცვლილებების გატარების შანსები, ცხადია, იზრდება.

რაც შეეხება სახელმწიფოს, როგორც არასაიმედო ბიზნესპარტნიორს. ქორანაშვილის განცხადებით, ეს საკითხი ფინანსთა სამინისტროს დასარეგულირებელია და სწორედ მან უნდა გადადგას ამ მიმართულებით ქმედითი ნაბიჯები.

პირველი მაისიდან საქართველოში სომხური ელექტროენერგიის შემოტანა შეწყდება

"საერთაშორისო ენერგეტიკული კორპორაცია(სეკ) პირველი მაისიდან საქართველოში სომხეთიდან ელექტროენერგიის ექსპორტს წვევს", - იუწყება საინფორმაციო სააგენტო "რია ნოვოსტი". როგორც სეკის პრეს-მდივანმა მიხაილ ბალაიანმა განაცხადა, "ეს გადაწყვეტილება საქართვე-

ლოს ენერგომანაწილებელ კომპანია "თელასთან" შეთანხმებით მივიღეთ. ამჟამად საქართველოს თბილისის დენით უზრუნველსაყოფად საკუთარი საკმარისი მოცულობის ელექტროენერგია გააჩნია," - აღნიშნა ბალაიანმა. მან აღნიშნა, რომ კორპორაცია საჭიროების შემთხვევაში

მზად არის, განახლოს ელექტროენერგიის ექსპორტი სომხეთიდან. ბალაიანის თქმით, ამჟამად საქართველოში სომხეთიდან ექსპორტირებული ელექტროენერგიის მოცულობა დღეში 2,5 მილიონ კილოვატს შეადგენს, ხოლო ტარიფი - 1 კილოვატზე 2,54 ცენტს.

შეგახსენებთ, რომ საერთაშორ-

ისო ენერგეტიკული კორპორაცია 2003 წლის მაისში პოლდინგ "რაო ეეს რასიის" მიერ შეიქმნა. კომპანიას სომხეთში ელექტროენერგიის წარმოებისა და ექსპორტის რეგულირებაზე 15-წლიანი ლიცენზიები გააჩნია.

24 საათი

"ს/ს თელასის" განცხადება

ქ. თბილისის ელექტროგამანაწილებელ ქსელში პროფილაქტიკური სარემონტო სამუშაოების მიმდინარეობის გამო ელექტროენერგიის მიწოდება დროებით შეწყდებათ:

23 აპრილს, 12.00-დან 16.00-სთ-მდე:
სოფელ კოჯორის მაცხოვრებლებს.

24 აპრილს, 10.00-დან 18.00-სთ-მდე:
გლდანულას (გლდანის ხევის დას.), ხევძმარის დასახლების, გლდანის ა, I, II, III, IIIa, IV, V, VI, VII, VII მიკრორაიონების, ილორის, სარაჯიშვილის, ზარზმის, იპოლიტოვი-ივანოვის, ვართაგავას, მორეთის, ხევძმარის, ქერჩის ქუჩების მაცხოვრებლებს.

24 აპრილს, 10.00-დან 18.00-სთ-მდე:
გურამიშვილის გამზირის(ნაწილობრივ), თემქის III, IV, XI მიკრორაიონების, IX, X, Xa, Xb კვარტლების, სამხედრო დასახლების, ცოდნისკარის, შატილის, საჩხერის, ტყიბულის, ირემაშვილის, ხვანჭკარის, ურეკის, სიხარულიძის, თიანეთის, გარიყულის, ძმები გარიშვილების, კაკაბაძის, ველისციხის, ამირანაშვილის, სადმელის, გამყრელიძის ქუჩების მაცხოვრებლებს.

24 აპრილს, 10.00-დან 18.00-სთ-მდე:
წერეთლის გამზირის(ნაწილობრივ), წყალტუბოს, მირცხუღავას, სამტრედიის ქუჩების მაცხოვრებლებს.

სიახლე!

ბანკი ქართუ გთავაზობთ ვიზა ბარათების მომსახურებას განახლებული ყველაზე დაბალი ტარიფებით :

შეიძინეთ ელექტრონი 10 ლარად

ახალსიხი 25 დოლარად

გოლდი 50 დოლარად!

სს "თელასი" აცხადებს ტენდერს შემდეგ სამუშაოებზე :

10კვ. დახურული გამანაწილებელი მოწყობილობის სარეგულირებელი სამუშაოები ქს "აშენიანი"

დანერვილებითი ინფორმაციისთვის დაინტერესებულმა ორგანიზაციებმა მოგემართონ: სს "თელასი"; III სართული, კონტრაქტებისა და შესყიდვების განყოფილება; ტელ: 77 98 55 / 77 98 53 / 77 99 29; ფაქსი: 77 98 19. სატენდერო დოკუმენტაციის გაცემა დაიწყება 2004 წლის 22 აპრილს. გთხოვთ გაითვალისწინოთ, რომ სატენდერო დოკუმენტაციის წარმოდგენის ბოლო ვადაა 2004 წლის 28 აპრილი

სს "თელას"-ს" ესაჭიროება შემდეგი მასალები: ს.ს."თელასი" ქვემოთჩამოთვლილ საქონელს შეისყიდის იმ ორგანიზაციისგან, ვინც საუკეთესო ფასს და მოზოდების საუკეთესო პირობებს შემოგვთავაზებს.

1. ძაბვის მაჩვენებელი 2-10კვ	30 ცალი
2. ფაზირების მაჩვენებელი	6 ცალი
3. დიელექტრიკული ხელთათმანი	200 წყვილი
4. დამცავი სათვალე	400 ცალი
5. რესპირატორი	70 ცალი
6. დამცავი ჩაფხუტი	153 ცალი
7. უსაფრთხოების ზოლოვანი ლენტები	9000 მეტრი
8. ელ.შემდგომი ნილაბი	11 ცალი
9. გადასატანი დამიწება 3ПН-1	40 ცალი
10. გადასატანი დამიწება 3ПН-10	6 ცალი
11. გადასატანი დამიწება ПЗРУ-1	40 ცალი
12. მანქანის დამიწება	10 ცალი

დაინტერესებულმა ორგანიზაციებმა მოგემართონ ტელეფონის ნომერებზე: 77 98 55; 77 98 57; 77 98 53; დატოვონ თავიანთი შეთავაზებები სს "თელასის" კანცელარიაში ან მობრძანდნენ სს "თელასის" კონტრაქტებისა და შესყიდვების განყოფილებაში; თბილისი, ვანის ქუჩა N3, მე-3 სართული.

ბანკი ქართუ - ლიდერი პლასტიკური ბარათების ბიზნესში

კავსულები
გინგკოს ექ
ბი კავსულა

თანამშრომლობის ხელშეკრულება საზღვრების დასაცავად

გუშინ თბილისს სტუმრობდა რუსეთის ფედერალური სასაზღვრო უწყების ხელმძღვანელი, უშიშროების ფედერალური სამსახურის დირექტორის მოადგილე ვლადიმერ პრონიჩევი. პრონიჩევმა და საქართველოს სასაზღვრო დეპარტამენტის თავმჯდომარემ ბადრი ბიწაძემ გუშინ შინაგან საქმეთა სამინისტროში გამართულ ოფიციალურ შეხვედრაზე რუსეთ-საქართველოს სასაზღვრო დეპარტამენტებს შორის ურთიერთთანამშრომლობის შეთანხმებას მოაწერეს ხელი. რუსეთ-საქართველოს სასაზღვრო დეპარტამენტების ხელმძღვანელთა შეხვედრას შინაგან საქმეთა მინისტრი გიორგი ბარამიძე ესწრებოდა.

“რუსეთ-საქართველოს სასაზღვრო დეპარტამენტებს შორის ურთიერთთანამშრომლობის შეთანხმებაზე ხელმოწერა ორი ქვეყნის თანამშრომლობის განმტკიცებასა და გააქტიურებას ნიშნავს. ამ დოკუმენტის გაფორმება მორიგი ტაპია არა მხოლოდ ორ სტრუქტურას შორის, არამედ

მთლიანად სახელმწიფოებს შორის ურთიერთობების განმტკიცების მხრივ. ყოველთვის არის ისეთი პერიოდი, როცა საზღვრის უკანონო გადაკვეთა ხშირდება, ამიტომ ამ შეთანხმებით რუსეთ-საქართველოს სასაზღვრო უწყებებს ერთმანეთთან მჭიდრო თანამშრომლობის საშუალება ეძლევათ”, - ასე აფასებს შინაგან საქმეთა მინისტრი გიორგი ბარამიძე რუსეთის ფედერალური სასაზღვრო უწყების ხელმძღვანელის ვლადიმერ პრონიჩევის საქართველოში სტუმრობას. როგორც მინისტრი განმარტავს, ამ შეთანხმების მომდევნო ეტაპი კონკრეტული ღონისძიებების გატარებას გულისხმობს და თანამშრომლობის მომდევნო ნელ სწორედ ამ ღონისძიებებს დაეთმობა. “რაც შეეხება რუსეთ-საქართველოს სასაზღვრო დეპარტამენტის ერთობლივ თანამშრომლობას, უკვე არის ამის მაგალითები და რიგი უკანონო ტერიტორიებზე საზღვრისაზღვრო ფრთხილრება დადაკეეს”, - აცხადებს გიორგი ბარამიძე.

რუსეთ-საქართველოს სასაზღვრო დეპარტამენტებს შორის ურთიერთთანამშრომლობის ხელშეკრულება გაფორმდა.

თანამშრომლობის ოფიციალურ დოკუმენტზე ხელმოწერაზე რუსეთის ფედერალური სასაზღვრო უწყე-

ბის ხელმძღვანელი, უშიშროების ფედერალური სამსახურის დირექტორის მოადგილე ვლადიმერ პრონიჩევი

ენგურის ხიდი გატაცებულითა ახლოვლებამ კვლავ გადააქცია

გუშინ გამართული ჭუბურხინჯის ტრადიციულ ოთხმხრივი შეხვედრა საპროტესტო აქციის ფონზე მიმდინარეობდა. “ფაქტობრივად, გალის ქართული მოსახლეობა დატყვევებულიები ვართ,” - ასეთ განცხადებებს აკეთებდნენ აქციის მონაწილეები, რომლებმაც ენგურის ხიდი გადაკეტეს.

ენგურის ხიდზე მოძრაობა რამდენიმე საათით შეწყდა, რადგან გალის რაიონის სოფელ გავიდაში მცხოვრები ქართული ოჯახები 19 აპრილს, გავიდაში ჩატარებული მორიგი წმენდის დროს გატაცებული გიორა ლაშხიასა და ძმების - კახა და გოგიტა ცაავეების სასწრაფო გათავისუფლებას მოითხოვდნენ. საპროტესტო აქცია მოგვიანებით შეწყდა, თუმცა გატაცებულითა ახლოვლებისთვის კონკრეტული პასუხი დაკავებულითა გათავისუფლების შესახებ არავის გაუცია.

დატყვევებულ ქართველთა გათავისუფლების საკითხი ქართულ-

მა მხარემ გუშინდელ ჭუბურხინჯის ოთხმხრივ შეხვედრაზე კატეგორიულად დააყენა. აფხაზ სეპარატისტთა განცხადებით, სამი ქართველის დაკავება ქართველი პარტიზანების მიერ დაახლოებით ორი კვირის წინ გატაცებული მილიციის კაპიტნის - ვალერი მოროხიას სანაცვლოდ მოხდა. აფხაზური მხარე ლაშხიასა და ცაავეს ადგილსამყოფელს არ აკონკრეტებს; თუმცა, აფხაზეთის უშიშროების მინისტრის ლევან კიკნაძის განცხადებით, მძევლები გალში, ცნობილი აფხაზი კრიმინალის, სეპარატისტული მთავრობის სპეცრა-

გალის რაიონის ქართული მოსახლეობა საქართველოს ხელისუფლებას თავს ახსენებს.

ფინანსური პოლიცია საღამოჯალი ღონისძიებებს აბრძოლებს

ფინანსური პოლიცია ეჭვმიტანილთა წინააღმდეგ სადამსჯელო ღონისძიებებს კვლავ აქტიურად აგრძელებს. გუშინ ფინანსური პოლიციის ოპერატიული დეპარტამენტის რეგიონალურმა განყოფილებებმა რამდენიმე ახალი საქმე აღძრა.

ფინანსური პოლიციის იმერეთის განყოფილებაში წყალტუბოში არსებული სანარმო „ენ-ელ-ერ-ჯე“-ს მმართველების მიერ ჩადენილი ფინანსური დანაშაული მოიკვლია და საქმეც აღიდრა. ფინანსური პოლიციის საზოგადოებასთან ურთიერთობის სამსახურის ინფორმაციით, შპს „ენ-ელ-ერ-ჯე“-ს ერთ-ერთი მესაკუთრე სახელმწიფოცაა. სანარმო რამდენიმე პროფილის მქონე უძველესი საყოფაცხოვრებო მომსახურების ობიექტია. ფინანსური პოლიციის მიერ მოკვლეული მასალებით, „ენ-ელ-ერ-ჯე“ მისმა მმართველებმა განზრახ, პირადი გამორჩენის მიზნით

გაკოტრებამდე მიიყვანეს. სისხლის სამართლის საქმე ორი მუხლით - „უკანონო ქმედება გაკოტრებისას“ და „განცხადების შეუტანლობა გაკოტრებისას“ აღიდრა. გარდა ამისა, ფინანსური პოლიციის იმერეთის განყოფილებამ საქმე აღძრა დიდი ოდენობით გადასახადებისგან თავის არიდების ფაქტზეც. ზესტაფონელი ინდივიდუალური მეწარმე მამუკა სვანიძე ეჭვმიტანილია იმაში, რომ იგი საჯარო საქმიანობის ლიცენზიით, ყალბი ანგარიშფაქტურებითა და ჩათვლებით აქტიურად მანაშულირებდა. მან ამ გზით სახელმწიფოს 38 ათასი ლარი დაუმალა.

ფინანსური პოლიციის წინასწარი ოპერატიული ინფორმაციით, “ნითლი ხიდისა” და ვახტანგისის საბაჟოს გავლით საქართველოში მუდმივად შემოდიოდა დიდი რაოდენობით კონტრაბანდული ელექტროსაღადნები. სპეციალურ დევალეობათა სამმართველოს თანამშრომელთა ჩასაფრების შედეგად, გაჩინაის ტერიტორიაზე ფინანსურმა პოლიციამ “შაზის” ტიპის თვითმცლელი ავტომანქანა იპოვა, რომელსაც თეთრი “07” აცილებდა. როგორც გაირკვა, “შაზის” ტიპის თვითმცლელ ავტომანქანას კონტრაბანდული ელექტროსაღადნები გადაჰქონდა.

ფინანსური პოლიციის თანამშრომლებს სურდათ, ლოჭინის საგუშაგოზე ავტორიზაციორთა დახმარებით გაეჩერებინათ “შაზის” ტიპის ავტომანქანის მძღოლი. იგი სამართალდამცველთა მოთხოვნას

არ დემორჩილა და ლილოს ბაზრობისაკენ გაემართა. ელექტროსაღენებით დატვირთულმა ავტომანქანამ ლილოს ბაზრობის შლაგბაუმი უპრობლემოდ გადალახა. ლილოს ბაზრობის დაცვამ ფინანსური პოლიციის თანამშრომლებს, რომლებიც კონდრაბანდული ელექტროსაღენებით დატვირთულ ავტომანქანას მისდევდნენ, პრობლემები შეუქმნა და ბაზრობის ტერიტორიაზე არ შეუშვა. ორმხრივი დავა ფინანსური პოლიციის სასარგებლოდ გადაწყდა, მაგრამ მომხდარი არეულობით მძღოლმა ისარგებლა და ლილოს ბაზრობის ტერიტორიაზე მიიმალა.

ფინანსური პოლიციის თანამშრომლების მოთხოვნის შემდეგ ბაზრობის დაცვამ მძღოლი დააკავა. იგი აღმოჩნდა, საქართველოს მოქალაქე ტაჩირ ხალილოვი.

ამ ფაქტთან დაკავშირებით ფი-

ნანსურ პოლიციაში მოკვლევა მიმდინარეობს, ხოლო დიდი რაოდენობით უსაბუთო და აღურციხავი ელექტროსაღენების წარმომავლობას ექსპერტიზა ადგენს.

ფინანსური პოლიციის კიდევ ერთი საქმე ფოთი-გურიის განყოფილებაში აღძრა. ფოთი-გურიის დეპარტამენტის თანამშრომლებმა გეგვიტოდან კონტრაბანდული გზით შემოტანილი ფერწერული ტილოები ამოიღეს.

ფინანსური პოლიციის საზოგადოებასთან ურთიერთობის სამსახურის ინფორმაციით, ნათელა რობაქიძის სახელზე გაფორმებული, ეგვიპტისადა ჩამოტანილი ტვირთი ქუთაისში მდებარე საბაჟომ 25 ცალ ჩარჩოდ გააფორმა. თუმცა, კონტეინერში, რომელიც ბათუმში მიდიოდა, ფინანსური პოლიციის თანამშრომლებმა ჩარჩოების ნაცვლად მეტრნახებრიან და ორმეტ-

ლია,” - აცხადებს ლევან კიკნაძე. არადა, გალის რაიონში მცხოვრები ქართული მოსახლეობა, რომელიც აფხაზ ბოვიკითა ტერორის ქვეშ იმყოფება, საქართველოს ხელისუფლებას უკვე მერამდენედ ახსენებს თავს და წესრიგის დამყარებას ითხოვს. აფხაზ სეპარატისტთა უკანონო დაჯგუფების მიერ ქართული მოსახლეობის გატაცებას კრიმინალურ ბიზნესს უკავშირებენ და იმედს გამოთქვამენ, რომ გალის რაიონში ანტიკრიმინალური ოპერაცია ჩატარდება და ელმერ ბუთბაბასა და ოთარ ტურანბას დაჯგუფებების მიერ ქართული მოსახლეობის წინააღმდეგ მოწყობილი ტერორი ბოლოს და ბოლოს დასრულდება.

24 საათი

სახელმწიფო რეაქტი თუ გენერალური პროკურატურის თვითშეზღუდვა

პირადლი გავარდობა
პროკურატურის მიერ ამოღებული ფული სოციალური პროგრამების დაფინანსებაზე იხარჯება, იმ პენსიონერების, მასწავლებლებისა და ექიმების ჯიბეში მიდის, რომლებსაც თავის დროზე მოჰპარეს – ამგვარი, საზოგადოებისთვის მეტად მომგებიანი მეფუფიერით მინოდებული მოვლას სხვა არაფერია, თუ არა საქართველოს გენერალური პროკურატურის თვითშემოქმედება, რომელსაც, პრინციპში, არანაირი საკანონმდებლო ბაზა არ გააჩნია. სამაგიეროდ, აქვს სრულყოფილი გავაგები მიზანი – ბიუჯეტის შევსება. სხვა საკითხია, რამდენად ამართლებს მიზანი საშუალება და რამდენად დასაშვებია, რომ ორგანო, რომელიც ნებისმიერ სახელმწიფოში სამართალდამრმოების ღერძად მოიაზრება, თუნდაც, საუკეთესო მოსაზრებებით სწადიდდეს ქმედებას, რომელიც კანონმდებლობით განსაზღვრული არ არის. “ამ საქმე გვაქვს ერთგვარ თვითშემოქმედებასთან, რომელიც მოფიქრებულ იქნა, მაგრამ მისი დამკვერდება ამ ფორმის სრულიად არასასურრელი და მიზანშეუწონელია, - ამბობს ექსპერტი სსართლებრივ საკითხებში დავით უსუფაშვილი, - კერძოდ, წინასწარ პატიმრობაში ყოფი პირებს გამოძიებისა და პროკურატურის თანამშრომლები სთავაზობენ ასეთ ვარიანტს: თუ ისინი გამოთქვამენ მზადყოფნას მათ მიერ შესაძლო მიყენებული ზარალის ანაზღაურების თაობაზე, მაშინ პროკურატურა აღარ მოითხოვს მათთვის არაშეკეთ ღონისძიებად პატიმრობის შეფარდებ-

რომ ბრალდებულის პატიმრობაში ყოფნა აღარ წარმოადგენს აუცილებლობას.”

დავით უსუფაშვილის თქმით კი: “ცხადია, ახლად აღმოჩენილ გარემოებად ითვლება არა ფული, არამედ ეჭვმიტანილის იმდენად დიდი სამართალშეგნება თუ კანონმდებლობა, რომ ფულის წინასწარ გადახდაზე დათანხმდა. ესე იგი, ის არ აპირებს დამალვას და ასე შემდეგ, ამ პროცესს უკანონოს ვერ ვუწოდებ, რადგან კანონის დარღვევა არც ერთი მხრიდან არ ხდება; მაგრამ ამასობაში აშკარაა, რომ ამ შედეგის მისაღწევად გამოიყენება რაღაც არაჯერალბოლო გაამოძიებლ გამოძიებელსა და ბრალდებულს შორის, რაც დაუშვებელია. იქ უნდა მიდიოდეს დავითხვა, ჩვენებით ჩართმევა და არა რაღაც სხვა საკითხებზე მსჯელობა – ვაჭრობა. არადა, ეს რომ რეალურად ხდება, მანვე შედეგი მეტყველებს.”

ბრალდებულითა მიერ საკუთარი თავისუფლების საფასურად პროკურატურის ანგარიშზე თანხის გადახდის საკითხში ერთ უცნაურობას განყდებით; კერძოდ, კანონმდებლობა სწორდაც რომ ითვლისწინებს პასუხისგებაში მიცემული პირის მიერ აღძვეთ ღონისძიებად პატიმრობის თავიდან აცილებას სანაცვლოდ გარკვეული თანხის გადახდას, ოღონდ სასამართლოს დასტურის შემთხვევაში, რა ბედით ელთი ამ ბოლო დროს პროკურატურის ანგარიშზე გადახდილ

თანხებს, თუ ამ თანხების მითვისებაში ბრალდებულები სასამართლომ დამანაშავედ არ ცნო.

“**წესით, თუ სასამართლო დაადგენს, რომ ამა თუ იმ პირის ქმედებამ სახელმწიფოს ზიანი მიაყენა, მის მიერ შეტანილი თანხა დარჩება გადახდილი, თუ არა და, დაუბრუნდება გადაამხდელს**, - ამბობს დავით უსუფაშვილი, - მაგრამ, როგორც არ უნდა შეხედოთ, ეს მაინც არაჯანსაღი ტენდენციაა, მით უმეტეს, იმ ფონზე, როცა ფინანსთა მინისტრი ამბობს, ამ თანხების დაბრუნება არც ერთ შემთხვევაში არ მოხდებაო. ეს უკვე სხვა სახეს იღებს, თუმცა, ცხადია, სხვა საკითხია, როგორ შეძლებს ფინანსთა მინისტრი, რომ სასამართლოს გადაწყვეტილება არ შეასრულოს. ნებისმიერ შემთხვევაში გასარკვევია ამ ფულის გადახდის პირობები, კერძოდ, რა იწერება საგადასახადო დავალებაში, ვისთვის და რა საფუძველზე ირიცხება ფული.”

ადვოკატების თქმით, ბრალდებულთა მიერ სადავო თანხების გადახდის პირობირებული პრაქტიკა თანხის ეროვნულ ბანკში, პროკურატურის ანგარიშზე გადარიცხვა, არსებობს გამოჩაკლებისიციე. მაგალითად, არ არის გამორიცხებული, პროკურატურის მიერ ბიუჯეტის სასარგებლოდ ამოღებულ თანხებს 2 მილიონ 300 ათასი ლარი გამოაკლდეს. საქმე ის გახლავთ, რომ ენერგეტიკის საბითუმო ბაზრის გენერალური დირექტორის ყოფილი მოადგილის იოსებ ნატროშვილის გათავისუფლების სანაცვლოდ თანხა არა თავად ბრალდებულმა, არამედ საბითუმო ბაზარმა გადაიხადა საგადასახადო ინსტუქციის მიერ დამატებით დარიცხული

ორი სიტყვით

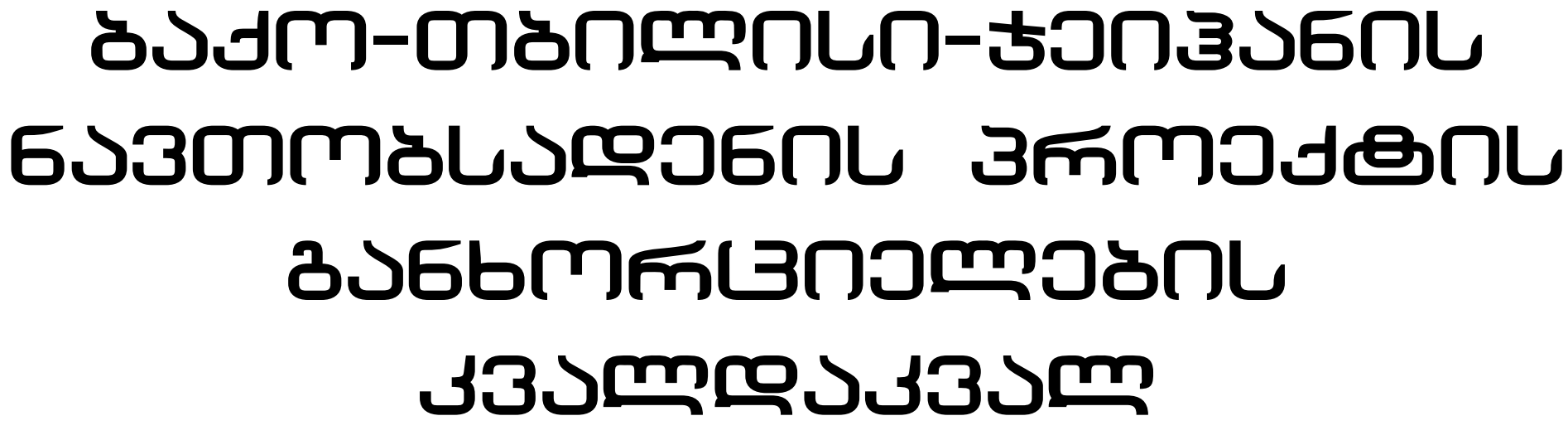
თბილისი. სამართალდამცველებმა დააკავეს დანაშაულთა სამყაროს ერთ-ერთი ლიდერი, ე.წ. კანონიერი ქურდი, პეტროს ქუჩაშვი მცხოვრები დავით ორბელაძე, რომლისგანაც ამოიღეს 0.8 გრ ოპიუმი. მიმდინარეობს დამატებითი ოპერატიული სამუშაო ღონისძიებები ორბელაძის დანაშაულში მძივლების მიზნით. **შეღია-წიუსი**

სოზი. სამართალდამცვეებმა დააკავეს სოზის რაიონის სოფელ შუა ხორგაში მცხოვრები, ნასამართლად, 46 წლის მოგელ ლატარია, რომელმაც ურთიერთშელაპარაკების (ცხცხლსსრლო იარაღით მოკლა აბამის რაიონის მცხოვრები დავით ორბელაძე, რომლისგანაც ამოიღეს 0.8 გრ ოპიუმი. მიმდინარეობს დამატებითი ოპერატიული სამუშაო ღონისძიებები ორბელაძის დანაშაულში მძივლების მიზნით. **შეღია-წიუსი**

სამტრედია. სამართალდამცველებმა დააკავეს „ბათუმი-თბილისის“ მატერიალის მეზაური, აჭარის შს სამინისტროს საზოგადოებრივი წესრიგის დაცვის განყოფილების ინსპექტორი, 48 წლის პოლიციის ლიცენზირებული, რომელმაც ქურდობაში ედგმა ბრალი. თბილისის პოლიციის მთავარი სამმართველოს ცნობით, დაკავებულმა სუპერმარკეტში მოქალაქე ზურაბი ძნელაძეს შეიღი ლარი მოპარა, ბრალდების დამტკიცების შემთხვევაში ბრალდებულს ჯარიმა ან სასწამდე პატიმრობა ემუქრება. **შეღია-წიუსი**

თბილისი. თბილისის დილუბე - ჩუღურეთის რაიონის პოლიციელებმა ცენტრალური სუპერმარკეტის ტერიტორიაზე დააკავეს მცხეთის რაიონის სოფელ ოშორაში მცხოვრები, 19 წლის ახალგაზრდა მამაკაცი, რომელსაც ქურდობაში ედება ბრალი. თბილისის პოლიციის მთავარი სამმართველოს ცნობით, დაკავებულმა სუპერმარკეტში მოქალაქე ზურაბი ძნელაძეს შეიღი ლარი მოპარა, ბრალდების დამტკიცების შემთხვევაში ბრალდებულს ჯარიმა ან სასწამდე პატიმრობა ემუქრება. **შეღია-წიუსი**

თერჯოლა. 19 აპრილს თერჯოლის რაიონულ საავადმყოფოში გარდაიცვალა უცნობი პირის მიერ დაჭრილი გოგა ფან-ფანოვი. იგი ჯერჯერობით დაუდგენელმა პირმა სოფელ მჭირში გულ-შეკრის არემი დაწიოთ დაჭრა. “შას სასწრაფოდ გაუკეთდა ოპერაცია, მაგრამ დაწიოთ მიყენებული ჭრილობა ისე ღრმა იყო, მისი გადარჩენა ვერ მოხერხდა”. - განაცხადეს საავადმყოფოში. მომხდარ ფაქტზე სისხლის სამართლის საქმე გაწვარსა მკვლელობის მძევლობით არის აღძრული და მას თერჯოლის პროკურატურა იძიებს. **ინტერ-პრესი**

 მომზადებულია საქართველოს ახალგაზრდა იურისტთა ასოციაციის მიერ, აშშ-ის საერთაშორისო განვითარების სააგენტოს (USAID) და მერილენდის უნივერსიტეტის IRIS Center-ის ფინანსური მხარდაჭერით

გომრის სტუმარი

ახალი სახე

მკაფიო და პრაგმატული ხედვით

ბაია ჭალაბანიძე

სალომე სამადაშვილი: საკონსტიტუციო სამართლისა და სახელმწიფო მართვის სპეციალისტი. დაიბადა თბილისში, დამთავრა თბილისის პირველი საშუალო სკოლა, თსუ იურიდიული ფაკულტეტი. მეორე კურსის შემდეგ კონკურსის საფუძველზე შერჩეული ორ სხვა სტუდენტთან ერთად გაცვლილი სასწავლო პროგრამით გაემგზავრა აშშ-ში. ელემენტის კოლეჯში მისი სპეციალობა პოლიტიკური მეცნიერება იყო. მისი სწავლა ამერიკის კონგრესმა ერთი წლით დააფინანსა. ოთხწლიან ლიბერალურ კოლეჯში სალომემ უპრეცედენტო შეთავაზება მიიღო - სტიპენდია და 4 წლიანი კურსის 2 წელიწადში ჩათვლა; მუშაობდა ვაშინგტონში, მონტერეის საერთაშორისო კვლევით ცენტრში. მისი პროფილი აფხაზეთის პრობლემები და საქართველოდან რუსეთის ჯარის გასვლის შემდეგ მძიმე ეკოლოგიური ვითარების შესწავლა იყო; თედო ჯაფარიძის მიწვევით სალომემ ცოტა ხნით საქართველოს საელჩოში იმუშავა, მაგრამ გადაწყვიტა, რომ განათლება მისთვის უფრო მნიშვნელოვანი იყო და ბუდაპეშტში გაემგზავრა. იქ ცენტრალური ევროპის უნივერსიტეტში დაამთავრა მაგისტრატურა საკონსტიტუციო სამართლის დარგში. შემდეგ ვაშინგტონში დაბრუნდა და სახელმწიფო მართვის მაგისტრის დიპლომაც აიღო. იქვე დაიწყო მუშაობა საკონსულტაციო ფირმაში, სადაც საქართველოსა და ამ რეგიონის სხვა ქვეყნებში სამართლებრივ და ადმინისტრაციული რეფორმების საკითხებზე მუშაობდა. 2002 წლის მაისში ამერიკის საერთაშორისო საქმეთა ეროვნულ-დემოკრატიული ინსტიტუტიდან (NDI) შემოთავაზებდა ბიილო და ამ ორგანიზაციის თბილისის წარმომადგენლობაში დაიწყო მუშაობა, საიდანაც გარკვეული ხნით, ცენტრალურ აზიაში გაგზავნეს. ცენტრალურ აზიაში ყველაზე დემოკრატიულ, ყირგიზეთის პარლამენტთან მუშაობდა.

სალომე სამადაშვილი.

ჩვენი სტუმარი პარლამენტში „ნაციონალ-დემოკრატების“ სიით გავიდა. ეს წინადადება მან წინა ბურჯანაძისგან მიიღო და დათანხმდა. ძალას ისიც აძლევს, რომ არასდროს ყოფილა ამ ქვეყანაში არსებული სისტემის ნაწილი, შესაბამისად არ იცნობს აქ დამკვიდრებულ პოლიტიკური ბრძოლის წესებს და მიაჩნია, რომ თავისი ახალი მენტალიტეტითა და მიდგომებით, პოლიტიკის ახალ ტალღას შემოიტანს. რა თქმა უნდა, მისნაირ ახალ სახეებთან ერთად.

სალომე უპარტიაო და არსად აპირებს გაწევრიანებას. ამ ეტაპზე ამოცანების ეფექტურად განსახორციელებლად მას პარტიულობა არ სჭირდება. არ ყაყვას საკუთარი ოჯახი, რადგან ყველაფერი ერთად ჯერ ვერ მოასწრო.

- დასუსტებული ქვეყნის პარლამენტში მოხვდით, რომელსაც მძიმე გზა აქვს გასავალი. რა იქნება მთავარი სირთულე?

- არ ვფიქრობ, რომ პარლამენტს ქვეყნის წინაშე მდგარი სირთულეებისგან განსხვავებული პრობლემები ქვეყნა გადასაჭრელი. მთავარი, ალბათ, ეკონომიკის ფეხზე დაყენება, სამუშაო ადგილების შექმნა და სოციალური პრობლემის გაუმჯობესებაა. რა თქმა უნდა, ბევრი სხვა მნიშვნელოვანი საკითხიც არის, მაგრამ ჩვენი თანამოქალაქეებისთვის დღეს ეს არის პრიორიტეტული. ქვეყნისთვის, რომელსაც ძალზე მცირე რესურსები აქვს, ეს დიდ პრობლემას წარმოადგენს. ამიტომ, ამ პარლამენტმა აქტიური მონაწილეობა უნდა მიიღოს ამ მცირე რესურსების ეფექტურად გამოყენებაში. ჩვენითვის ძალზე მნიშვნელოვანი საკითხია საქართველოს მიმართ დასაღვლითა და სხვა ქვეყნების დაინტერესება, მათი დახმარების მიზნობრივად გამოყენება, პრიორიტეტული დარგების ამოწვნა და ფეხზე დაყენება.

- წინა ხელისუფლების დროს ერთგვარი გამარჯვება გამოიქვა „პარლამენტი საზოგადოების სარკეა“. როგორ უნდა გახდეს ეს ორგანო მოსახლეობის უმრავლესობის, საშუალო და დაბალი ფენისთვის ღია და მართლაც სახე?

- პირველ რიგში, საჭიროა გავიწყოთ ამომრჩეველი. პარტიული სიების ერთ-ერთი მინუსი ის არის, რომ ბევრ ადამიანს, რომელიც პარლამენტში მოვიდა, ხალხი არ იცნობს. ხელი უნდა შეწყოს პარლამენტართა მუშაობას ამომრჩეველთან. ეს არა მხოლოდ მაფორტარებს, სიებით მოსულ პარლამენტარებსაც ეხება. რა თქმა უნდა, პოლიტიკური პარტია დემოკრატიული სისტემის მნიშვნელოვანი ელემენტია, მაგრამ კავშირი წარმომადგენელთა და ამომრჩეველთა შორის პარტიული რგოლის გავლით არ უნდა იკარგებოდეს.

- ბევრია ისეთი დავუტყობი, ვინც პრეზიდენტს უყვარს შპარს. ისინიც ბევრი არიან, ვინც ხელისუფლებას ბრძად გაჰყვება?

- კატეგორიულ მსჯელობისგან თავს შევიკავებ, რადგან ბევრს ჯერ არ ვიცნობ. ჩემ თავს კი ნამდვილად არ მივაკუთვნებ იმ ადამიანთა რიცხვს, ვინც ვინმეს სადღე ბრძად გაჰყვება. წინადადების მიღება და ამ შემთხვევაში მუშაობა იმითმ დადასტვინებული, რომ მიმანჩნია, ქვეყანას დღეს აქვს სწორი კუთხით გაწვითარების შანსი. ჯერჯერობით, ვერ ვხედავ ისეთ საკითხებს, სადაც ხელი-სუფლების მიერ გატარებულ კურსს არ დავეთანხმებოდი. დარბმუნებული ვარ,

თუკი ამის საბაბი იქნება, საკუთარ მოსაზრებას ყოველთვის გამოვთქვამ და ვფიქრობ, რომ ასეთი ადამიანები ამ პარლამენტში არიან. შეიძლება, მრავალად არ არიან წარმოდგენილი, მაგრამ, საბოლოო ჯამში, შიში, რომ ეს პარლამენტი სრულიად კონტროლირებადია და ერთ რომელიმე ინტერესს წარმოადგენს - ესაფუძვლია.

პარლამენტში არის მცირე, მაგრამ ოპოზიციური ფრაქცია, რომელიც გამოცდილი პოლიტიკოსებით არის დაკომპლექტებული. მათ კარგად ესმით პოლიტიკური თამაშები და ვფიქრობ, მცირერიცხოვანობის მიუხედავად, მათი მუშაობა ეფექტური იქნება. სახელისუფლებო ფრაქციაშიც არიან ისეთი ადამიანები, ვინც დამოუკიდებელ კურსს გაატარებენ.

- დღეს რამდენად საჭირო იქნება წინა ხელისუფლების პრობებში შეძინილი გამოცდილება?

- ვფიქრობ, რომ გარკვეულწილად გამოსადგება. ოპოზიციონერობა ოპოზიციონერობაა, მნიშვნელობა არ აქვს, რა გარემოში ვინცს მოქმედება. „გემარჯვენებსა“ და „მრევლებს“ - ყოველთვის კონსტრუქციულ ოპოზიციად აღვიქვამდი. ოპოზიციამ ყოფნა მათი იდეაფიქსი არ არის, ვფიქრობ, რომ ისინი კონსტრუქციულად არიან განწყობილი. გარდა ამისა, მათ დიდი პოლიტიკური გამოცდილება აქვთ და კონკრეტულად საპარლამენტო მუშაობის გამოცდილება.

- მაგრამ, არის ხალხი, ვისაც წინა ხელისუფლების მიერ შეძლებული პოლიტიკური წესებით არ უტყვობია. სრულიად ახალი განათლებით, ახალი ინერგიით და მუსხტი მოდიან პარლამენტში. რამდენად ეფექტურად მოახერხებს ეს ფენა ახალი პოლიტიკის წარმოებას?

- თუ ჩემნაირ ადამიანებს გულისხმობთ, ვისაც დასავლური განათლება აქვს მიღებული და ამ ქვეყნის სისტემის ნაწილი არასდროს ყოფილან, ვფიქრობ, რომ პარლამენტის მუშაობაში სრულიად ახალი ტალღის შემოტანა შეეძოლია.

დასავლეთში განათლების მიღება პანაცეა არ არის. ბევრი, ძალზე განათლებული ადამიანი არსებობს, ვისაც საქართველო არასდროს დაუტოვებია. დასავლური გამოცდილება იმ მხრივ არის მნიშვნელოვანი, რომ იმ საზოგადოებაში ჩამოყალიბებული ადამიანის აზროვნების სხვაგვარი სტერეოტიპი აქვს. ხშირად ისმის კრიტიკა, რომ ჩვენ გამოცდილება არ გვაქვს. იქნებ, ასეც არის, მაგრამ მომავლის ხედვა ბევრად უფრო მკაფიო და პრაგმატული შეიძლება გვექონდეს. სწორედ ამით გამოირ-

ჩვეიან ისინი, ვინც განათლება დასავლეთში მიიღო და იმუშავა კიდეც.

- პარტიებთან მუშაობის გამოცდილება გაქვთ. დღეს როგორია პოლიტიკური კულტურის დონე?

- ვფიქრობ, რომ ახალ ხელისუფლებას ამ ქვეყნისთვის სიკეთე ბევრად უფრო გულწრფელად სურს. პოლიტიკური კულტურაც შეიცვალა. ამ პარლამენტში დიდინდა არაიან პოლიტიკური გამოცდილების მქონე ადამიანები და ეს ძალზე მნიშვნელოვანია. ახალ ფრაქციას ხშირად „მოქალაქეთა კავშირს“ ადარებენ. ამ შედარებას ვერ გავიზიარებ. განსხვავება ის არის, რომ ესენი სრულიად სხვა და სწორი მიზნებით არიან მოსული. მათ თავად შეიქმნეს პოლიტიკური მომავალი და სახე. ნომენკლატურადაც გამოსულნი არ არიან. „მოქალაქეთა კავშირის“ დიდი უმრავლესობა კი სწორედ ნომენკლატურული წარმოშობის იყო.

- რა გარანტიები არსებობს, რომ ახალი სახეები არ შეიცვლებიან, მუდმილად და გამჭვირვალე იქნება მათი მოღვაწეობა. რამდენად შეძლებენ ძველი პოლიტიკური ტრადიციების დარღვევასა და ახლის შემოღებას?

- შეიძლება, პარლამენტში მუშაობის გამოცდილების მქონე ბევრია, მაგრამ არიან ისეთებიც, ვისაც ასე თუ ისე გააჩნია პოლიტიკური მუშაობის გამოცდილება. ჩემს კოლეგებს საკმარისად არ ვიცნობ იმისთვის, რომ ვთქვა, სად შეიძლება ამ ადამიანების გამოყენება, მაგრამ უმრავლესობა პროფესიული კრიტერიუმით არის შერჩეული და საპარლამენტო მუშაობისას რაღაც დარგში საკუთარი წვლილის შეტანაც შეუძლიათ. ძალიან მნიშვნელოვანია, რომ NDI და სხვა საერთაშორისო ორგანიზაციები აპირებენ ასეთ ხალხთან მუშაობას იმისთვის, რომ რაც შეიძლება მალე და სრულფასოვნად ჩაერთონ პარლამენტის მუშაობაში.

- რაიმე ფორმით მიიღებთ მონაწილეობას?

- დიახ, რადგან პარლამენტის თეორეტულტურთრიაციასთან, საპარლამენტო კულტურის ამაღლებასთან დაკავშირებით სერიოზული გეგმები გვაქვს.

- თანდათან აბაშიძის პრობლემა არა საკონსტიტუციო, არამედ კრიმინალურ პრობლემად ინათლება. რას იტყვის ამის შესახებ საკონსტიტუციო სამართლის სპეციალისტი?

- ეს, პირველ რიგში, სწორედ იურიდიული პრობლემაა. ამ ქვეყანაში ერთი სამართლებრივი სივრცე ვრცელდება. ამ ქვეყნის შემადგენელი ერთ-ერთი რეგიონის მმართველი კი უარს აცხადებს ამ კანონის დამორჩილებაზე. ჩემი ბუნითი, ეს ადამიანი არღვევს კანონს და შერაბამისად, მას პასუხი უნდა მოეთხოვოს. რა თქმა უნდა, ეს თემა პოლიტიკებულია, მაგრამ მიდგომა, რომ საკითხის დარგულებრება იურიდიული მექანიზმებით მოხდეს, სწორია.

ჩემი აზრით, ასლან აბაშიძე, პირველ რიგში, კანონდამრღვევია. ის წლებები არ არის და ამ მიმართულებით საშიშროა კონკრეტული გეგმა გავაწინა.

მორიცხავზე, უარს აცხადებს, დაემორჩილოს ქვეყნის უმაღლეს ხელისუფალს, არღვევს ადამიანის უფლებებს - ეს კანონდარღვევებია. შეიძლება, ვინმეს თავად არ ურტყას ქუჩაში, მაგრამ ყველაფერი მისი პასიური თანხმობით ხდება.

სწორედ შარშან ზაფხულში სემინარზე ვიყავით აჭარაში, ამერიკელი სტუდენტი მყავდა, კონგრესის თანამშრომელი. ეს ადამიანი მოკრებული იყო იმით, რომ ყოველ ნაბიჯზე იდგა პოლიციელი, რომელიც მხოლოდ იმიტომ გვაჩერებდა და ქრთამს გვთხოვდა, რომ მანქანას თბილისის ნომრები პქონდა. სრულიად გაურკვეველი მიზეზების გამო ვიხდიდით ფულს, რადგან სხვა გზა არ იყო, დიდ პრობლემებს შეგვიქმნიდნენ. მძღოლი ოცველ ნახევარ კილომეტრში გადდიოდა და პოლიციელთან მოლაპარაკებებს აწარმოებდა. ჩემი სტუმარი შოკში ჩავარდა, მსგავსი არაფერი მინახავს - ეს ადამიანი, მთელ მსოფლიოშია ნამყოფი. მათ შორის, კონკრეტულად ალფთოთეული ვიყავი.

თუ ვინმე საფრის საბაჟოზე გადასულა, დამეთანხმება, რომ იქ ყველაწიერი უფლება ირღვევა. თურქეთის საზღვრამდე მისვლა უფრო მეტს ჯდება, ვიდრე თურქეთის ვიზის ყიდვა. ყოველ ნაბიჯზე გაურკვეველ თანხებს იხდი, ჩეკსაც არავინ გაძლევს და არც არავინ გისწავს, რა გადასახადია ეს. იგივე დგება შემოსულისას. ქვეყანას, რომელსაც ტურიზმის განვითარება პრიორიტეტად მიაჩნია, საბაჟოზე დასაზღვრებლად მიჩვეულია, რომ გაურკვეველი მიზეზების გამო ამ ფული უნდა ნაგროთვან, ან საბუთი მოგათხოვონ. რამდენიმე წელი ვიცხოვრე ქვეყანაში, სადაც კანონი პრიციპით მუშაობს და იცინა, რასთვის იხდიან გადასახადებს. ჩემთვის ეს გაუგებარია - სიტყვაზე, რამდენიმე ლარი არ გამაკლავს, მაგრამ მიზად ვიციოდი, რასთვის ვიხდი.

- რა იქნება ტესტი იმის გასარკვევად, რომ თქვენთვის დასახულ ამოცანებს ასრულებთ?

- ეს მალე ვერ გამოჩნდება. პირველ რიგში, საქმიანი უნდა იყოს არა მხოლოდ პარლამენტში, არამედ აღმასრულებელი ხელისუფლების მუშაობა.

რეგულაცია რეგულიცაია. ამის შემდეგ ხელისუფლების კონსოლიდაციის მოკლე პერიოდში დგება და იწყება მუშაობის პროცესი. ეს არის ყოველდღიური, მძიმე სამუშაო, რომელიც პრაგმატულ სტრატეგიულ მიდგომას ითხოვს. ჩემთვის ტესტი იქნება, დავინახო, რომ ხელისუფლება, მართლაც, გუნდური პრინციპით მუშაობს და მიზნების განსახორციელებლად კონკრეტული გეგმები აქვს. უნდა დავინახო, რომ ევროპაში ინტეგრაცია, ეკონომიკის ფეხზე დაყენება დეკლარირებული პრინციპები არ არის და ამ მიმართულებით საშიშროა კონკრეტული გეგმა გავაწინა.

მინდა დავინახო განწყობა, შედეგების დანახვას კი დრო სჭირდება.

- ამ სექტორში სად ხედავთ საკუთარ თავს?

- ვფიქრობ, რომ საგარეო ურთიერთობათა კომიტეტში ვიქნები. ჩემთვის საინტერესოა საერთაშორისო არენაზე ქვეყნის ახლებური წარმოჩენა. დღევანდელ დღემდე საქართველო არ მოიაზრება, როგორც პარტნიორი ქვეყანა. ის მოიაზრება, როგორც ქვეყანა, სადაც ყოველთვის გაურკვეველი პოლიტიკური მოვლენები ხდება, სადაც პერმანენტული კრიზისია და მინდა, რომ ეს ხედავ შეიცვალოს.

სამუშაობრედ, დასავლეთში დამკვიდრებულია აზრი, რომ 14 წლის მანძილზე ჩვენი მთავრობა მოქმედებდა არა როგორც დამოუკიდებელი ქვეყნის ხელისუფლება, რომელსაც აქვს გეგმა, არამედ აღიქმებოდა, როგორც კრიზისიდან კრიზისამდე ლოკალური ამოცანების გადაჭრელი ხელისუფლება. ეს უნდა შეიცვალოს.

- დღეს, ახლა - თქვენ პატარა ქვეყანას საერთაშორისო საზოგადოებისთვის რაითი ვახტვით საინტერესოს?

- ეს მძიმე შეკითხვაა. ყველა ჩემი ევროპელი კოლეგა და მეგობარი ერთადა იმავეს მეკითხება - რა აქვს საქართველოს ევროპისთვის შესატავაზე-ბელი? ეს ლოგიკური კითხვაა და ამ ეტაპზე ცალსახა პასუხის გაცემა გამომჭირდება. ჩვენი იმიჯის შეცვლა საერთაშორისო თანამეგობრობის თვალში ძალზე მნიშვნელოვანია - იქნება ეს ადამიანის უფლებების დაცვა თუ დემოკრატიული პრინციპების გატარება. მაგრამ, ყველაზე მძიმე პრობლემა მაინც ეკონომიაა. ვფიქრობ, რომ აქტიურად უნდა გამოვიყენოთ სხვათა გამოცდილება - ცენტრალური აზიის ქვეყნების, ირლანდიის, თურქეთის ეკონომიკური რეიუსი გამოცდილება მომავლისთვის მნიშვნელოვანია. შეიქმნება ახალგაზრდა პარლამენტართა ჯგუფი, რომელიც ამ ქვეყნების საკანონმდებლო ორგანოებთან იკონტაქტებს.

გუნდვარ, მაგრამ უნდა ვაღიარო - მსოფლიოსთვის შესატავაზეზებად ჩვენ დღეს ბევრი რამ არ გავგანჩნია. იმედი მაქვს, ოთხ წელიწადში ეს შეიცვლება. ამ თვალსაზრისით ძალზე მნიშვნელოვანია საგარეო ურთიერთობათა კომიტეტის მუშაობა. ერთ-ერთი მიმართულება პარლამენტისთვის ფუნქცია და საერთაშორისო საფინანსო ინსტიტუტებიდან მიღებული თანხების განკარგვაში ჩვენი როლის გასაზღვრა იქნება. ჩემთვის ტესტი იქნება, დავინახო, რომ ხელისუფლება, მართლაც, გუნდური პრინციპით მუშაობს და მიზნების განსახორციელებლად კონკრეტული გეგმები აქვს. უნდა დავინახო, რომ ევროპაში ინტეგრაცია, ეკონომიკის ფეხზე დაყენება დეკლარირებული პრინციპები არ არის და ამ მიმართულებით საშიშროა კონკრეტული გეგმა გავაწინა.

პოლიტიკური პარტია დემოკრატიული სისტემის მნიშვნელოვანი ელემენტია. მაგრამ კავშირი წარმომადგენელთა და ამომრჩეველთა შორის პარტიული რგოლის გავლით არ უნდა იკარგებოდეს.

შიში, რომ ეს პარლამენტი სრულიად კონტროლირებადია და ერთ ინტერესს წარმოადგენს, უსაფუძვლოა.

ხშირად ისმის კრიტიკა, რომ ჩვენ გამოცდილება არ გვაქვს. იქნებ, ასეც არის, მაგრამ მომავლის ხედვა ბევრად უფრო მკაფიო და პრაგმატული შეიძლება გვექონდეს.

გუნდვარ, მაგრამ უნდა ვაღიარო - მსოფლიოსთვის შესატავაზეზებად ჩვენ დღეს ბევრი რამ არ გავგანჩნია. იმედი მაქვს, ოთხ წელიწადში ეს შეიცვლება.

რთიანხები, რომელიც ჩვენი ინფრასტრუქტურის განვითარებას, ეკონომიკის სხვადასხვა დარგის აღორძინებას უნდა ხმარდებოდეს, არის ვალი, რომელიც ჩვენმა შეილებმა და შეილშვილებმა უნდა გაისტუმრონ.

- მიზანი ამ ვალების თქვენს თაობაზე შეჩერებაა?

- რატომაც არა. რაც უფრო მალე აღარ დაგვიტოვდება ვალის აღება, მით უკეთესი. თუმცა, ვალის აღება ნორმალური პროცესია, უბრალოდ, უნდა ვიცოდეთ, რა მიზნებისთვის იხარჯება და დაიხარჯება ეს ფული. ამ პროცესების გამჭვირვალებია აუცილებელი და ამში პარლამენტს ცენტრალური როლი უნდა მიეჩიოს.

- ახალი საკონსტიტუციო ცვლილებებით, აქვს თუ არა პარლამენტს აღმასრულებლის მუშაობის გასაკონტროლებლად და საჭიროების შემთხვევაში, მათი პასუხისმგებლობის საკითხის დასაყვედნად საკმარისი უფლებები?

- ამ პარლამენტს მთავრობის დათხოვნის უფლება აქვს. მნიშვნელოვანია ისიც, რომ გუნდური პასუხისმგებლობის მომენტი შემოვიდა. პრემიერ-მინისტრი და მისი კაბინეტი ვიდრედ უფრო ანგარიშვალდებულოა, ბევრად სახელმწიფო მინისტრი და სხვა მინისტრები.

არსებობს მოსაზრება, რომ პრეზიდენტის მიერ მოწონებული საკონსტიტუციო ცვლილებებით პარლამენტი შესუსტდა. ასეთი მომენტი დათხოვნის უფლებაა. იმ პერიოდში, როდესაც ქვეყანაში ძალზე სწრაფი, მნიშვნელოვანი და, შეიძლება, ტუკიკიეული გადამწყვეტილებების გატარებაა საჭირო, გარკვეული თვალსაზრისით, ესეც აუცილებელია. ვფიქრობ, რომ ეს უფლება გამოუვალი მდგომარეობის განწუხების საშუალებაა.

ვფიქრობ, რომ როგორც კონსტიტუცია, ისე რეგლამენტი მთავრობის მუშაობაზე აქტიური ზედამხედველობის გაცევის საშუალებას ნამდვილად გვაძლევს.

- პარლამენტში ყოველთვის არის სეზობდა საპროცედურო თუ სხვა კრიპის იარაღები იმისთვის, რომ მთავრობის კონტროლშია და პასუხისმგებლობის საკითხი არ დამდგარიყო. ამ მხრივ კანონმდებლობაში რაიმე იცვლება? დაიბრუნება ორპარტიანი შეწყეტება?

- საქართველოში ყველაფერს კანონმდებლობის აბრალბენ. პრობლემა კი ხშირად კანონის შესრულება და მისი გამოყენებაა.

წინა პარლამენტი თავისი მიზნების განსახორციელებლად შესანიშნავად იყენებდა რეგლამენტს. ამ პარლამენტს არსებული კანონებით შეუძლია აღმასრულებელი ხელისუფლების ზედამხედველობა და კონსტრუქციული თანამშრომლობა. ყველაფერი დამოკიდებულია სურვილზე და ვფიქრობ, რომ ნამდვილად გამორჩეულად დეპუტატთა კრიტიკული მასა, რომელთაც პარლამენტის ამ ფუნქციის მნიშვნელობა ესმით.

თეატრები

ოპერისა და ბალეტის სახელმწიფო აკადემიური თეატრი

ჯუზეპე ვერდი
რიგოლეტო
ოპერა ოთხ მოქმედებად
დირიჟორი ზაზა კალმახელიძე
დას: 18:00 სთ.

მიხეილ თუმანიშვილის სახელობის კინოსახიობთა თეატრი

რაფიელ ერისთავი
“ჯერ დაიხოცნენ, მერე იქორწინეს”
რეჟისორი: გიორგი მარგველაშვილი
დას: 19:00 სთ.

სანდრო ახმეტელის სახელობის დრამატული თეატრი

პაროლდ პინტერი
“ლაღატი”
რეჟისორი: დავით ანდლულაძე
დას: 13:00; 15:00 სთ

თეატრალური სარდაფი

ალექსანდრე ოსტროვსკი
“ბალზამინოვის ქორწინება”
რეჟისორი: ნ. ლიპარტიანი
დას: 20:00 სთ.

თეატრალური სარდაფი ვაკეში

რალფ ნიკი
ET CETERA
რეჟისორი: ლევან წულაძე
დას: 19:00 სთ.

თავისუფალი თეატრი

პროვოკაცია 2”

რეჟისორი: ავთო ვარსიმაშვილი
დას: 19:00 საათზე

სამეფო უბნის თეატრი

“კარმენი”
მსახიობი - მარიამე ჯანაშია
დას: 19:00 სთ.

ვერიკო ანჯაფარიძის სახელობის ერთი მსახიობის თეატრი

მარიო სანტანელი
“დედა-დედოფალი”
კითხულობს: მურმან ჯინორია, სოფიკო ჭიაურელი
დას: 18:00 სთ.

პანტომიმის თეატრი

“დონ ჟუანი”
დადგმა: ამირან შალიკაშვილი
დას: 18:00 სთ.

კინოთეატრები

კინოს სახლი

ქეთევან გუჯაბიძის ფილმის პრემიერა
დას: 18:00 სთ.

ამირანი

“მონსტრი”
დას: 13:30; 20:00; 22:30 სთ.

“ელფი”

დას: 16:00; 18:00 სთ.

გამოფანა

კოპალა
ნათელა გრიგალაშვილის ფოტონამუშევრების გამოფენა

ძველი გალერეა

დათო ხიდაშელისა და ლაშა კინწურაშვილის ნამუშევრების გამოფენა

სალონი “ხელოვნება”

ხელოვნების ნიმუშებისა და საიუველირო ნაწარმის გამოფენა-გაყიდვა

“ქარვასლა”

ქრისტინე რობაქიძის ნამუშევართა პერსონალური გამოფენა “ევოლუცია”

“ჰობი”

ახალგაზრდული შემოქმედებითი სტუდიის გამოფენა

ბავშვთა ნახატების გალერეა

ბავშვთა ნამუშევრების სააღდგომო გამოფენა

ლექსიკები და პოეზმოკები

სამხატვრო აკადემია

გერმანელი ფოტოხელოვანი ახიმ რიხერსის ლექცია და ვორქშოპი თემაზე: “ცხოვრების აღქმა - ფოტოგრაფია, როგორც ხელოვნების მედიუმი”
დას: 11:00 სთ

დაგვიკლი ლონსძიძეების შესახებ შევიძლიათ მოვაცნოდით ინფორმაცია ელექტრონულ მისამართზე: culture@24hours.ge

წიგნის სახლი წარმოგიდგენთ

23 აპრილს წიგნის დღესთან დაკავშირებით წიგნის სახლი გთავაზობთ სიურპრიზებს. მწერალი ზაალ სამადაშვილი კონსულტაციას გაუწევს მყიდველებს. ყოველი მე-15 მყიდველი დასაჩუქრდება ზაალ სამადაშვილის წიგნით “ბოშები”, ავტორისეული ხელნაწერით.

მისამართი: გამსახურდიას 31; ტელ:91 07 50

გავხვები და ფართა ბაბა

გალარეა “ჰოხიში”

ნათია პადაჭკორია

გალერეა “ჰობი”, ტრადიციულად, ახალ და საინტერესო გამოგენებს მასპინძლობს. გუშინ გალერეის ორივე დარბაზში ხალხმრავლობა სუფევდა. ერთი მათგანი ახალგაზრდა შემოქმედთა სამეცნიერო ცენტრთან არსებულ შემოქმედებით სტუდიას (დირექტორი – გიორგი ლასხიშვილი) მასპინძლობდა. სტუდია, რომელიც 2001 წელს შეიქმნა, ერთ-ერთი წამყვანი და სერიოზული შემოქმედებითი კერის იმიჯს ატარებს; მასში 6-დან 25 წლამდე ასაკის ახალგაზრდები, სტუდიის ხელმძღვანელის ღიზა ეპიტაშვილისა და პედაგოგ ანა ჩუბინიძის თაოსნობით, ხელოვნებას სერიოზულად ეუფლებიან. ამ გამოფენაზე სტუდიის თორმეტი მოსწავლის ნამუშევრებია წარმოდგენილი. თუმცა, “წარმოდგენილი” კი არა, “ჰობის” დარბაზში სამდეილი დღესასწაულია - ფერთა გამოთ, მრავალფეროვნებით; მარი პატიაშვილის, ქეთი მელიქიძის, ეკა იძელაშვილის, გიორგი ვარდანაშვილისა და სხვათა ფერწერით, გრაფიკით, ბატიკით, თოჯინებითა და ათასგვარი საინტერესო ნამუშევრებით. საერთოდ, ბავშვების გამოფენას მაინც სხვაგვარი, საზოგადოებრივი დაპყვას ყოველთვის. მონაწილეები, მათი შობლები, ბებია-ბაბუები, ნათესავები, გულშე-

მანათიოხალი გამოფანა “კოპალაში”

თაონა ჰაფარიძა

ჟალუზებჩამოშვებულ გალერეა “კოპალდან” უჩვეულო ნათება მაინც აღწევს გარეთ. მოდით, შევიხედოთ და გავიგოთ, რა ხდება შიგნით:

ნეონის განათებამ ქუჩიდან საგმოფენო სივრცეში გადაინაცვლა. ქართული სარეკლამო სივრცის პიონერმა სარეკლამო კომპანია “მაგი სტილ”-მა კიდევ ერთი ახალი ნაბიჯი გადადგა და პოსტ საბჭოთა სივრცეში ნეონ არტის გამოფენა პირველმა შემოგვთავაზა. სიახლე ხომ “მაგი სტილის” სტილია.

“კოპალაში” კი უჩვეულო ექსპონატებს შორის უამრავი დამთვალიერებელი ირევა: კომპანიის დიზაინერმა, არქიტექტორმა დავით კეკნაველიძემ ოსტატურად გამოიყენა ნეონის ფერთა გამის სიმრავლე და საინტერესო კომპოზიციები შემოგვთავაზა: როგორც შევიტყვევ, მინის მიღებმა ტექნოლოგიურად რთული პროცედურა გაიარეს: ისინი გაახურეს მაღალ ტემპერატურაზე და დატენეს ელექტრონით, რათა საბოლოოდ სასურველი კონსტრუქციისა და ფორმისათვის მიეღწიათ. ისიც შევიტყვევ, რომ, თურმე ნეონის გაზი, პრაქტიკულად, მხოლოდ ნითელ ფერს იძლევა, ნათების უფრო მეტ ფერს კი სინამდვილეში არგონის გაზი გვაძლევს.

ბიზსონი განმანათილახალი

ერთსულოვნება “ქრისტეს ვნებანის” გარშემო

მელ გიბსონი ყველას აღვლევს

პრეზიდენტი მაღსაზ სონლულაშვილი; საქართველოში კათოლიკური ეკლესიის წარმომადგენლობა კი პრესკონფერენციის დასასრულისკენ გამოჩნდა კინოთეატრის ფოიეში.

“ქრისტეს ვნებანი” სახარების ემოციური გადმოცემაა. ჩვენი ეკლესია არ ანიჭებს ამ ფილმს სახარების უცდომეულად გადმოცემის მნიშვნელობას. ჩვენ არ მოვეუწოდებთ მორწმუნეებს მისი აუცილებელი ნახვისკენ, მაგრამ არ ვართ ამ ნამუშევრის, როგორც სახარების საწინააღმდეგო სწავლების წინააღმდეგნი”, - თქვა მამა ზაქარიაშ. საუბრისას, ძირითადად, ფილმზე გააკეთა აქცენტი ევანგელურ-ბაპტისტური ეკლესიის ეპისკოპოსმა: “ფილმში შთაბეჭდილია იესო ქრისტეს ადამიანური სახე. ფილმი ფოკუსირებულია მის ტანჯვა-წამებაზე. ეს ნამუშევარი მაცხოვრის შესახებ გააღებული სხვა ფილმებისგან გამოირჩევა სიღრმითა და აკურატულობით. სასურველია, ამ ფილმის ნახვის შემდეგ ადამიანმა ნაიკეთოს წმინდა წერილი”. აღსანიშნავია, რომ

ევანგელურ-ბაპტისტური ეკლესიის მრევლმა მელ გიბსონის გახმაურებული ფილმი საქართველოში ერთ-ერთმა პირველებმა ნახეს. ჩვენება ნითელ პარასკევს გაიმართა. თუმცა, როგორც გუშინდელ შეხვედრაზე გაირკვა, “ქრისტეს ვნებანი” ოფიციალური პრემიერამდე მართლმადიდებლური ეკლესიის წარმომადგენლებსაც ჰქონიათ ნახაი.

გუშინდელ შეხვედრაზე მოკლედ ისაუბრეს იმ “ბრალდებზეც”, რომელსაც მელ გიბსონს უყენებენ ფილმის მოწინააღმდეგენი. მათ შორის, ერთ-ერთი უპირველესი, როგორც ცნობილია, ფილმის ანტისემიტური განწყობაა. “სახარების კითხვა არასდროს იწვევს ანტისემიტზმს. და საერთოდ, ეს თემა მორწმუნე ქრისტიანისთვის ძალიან ფაქიზია, - თქვა მამა ზაქარიამ, - ანტისემიტზმი ყოველთვის იყო დასავლური და რუსული პრობლემა”, - დაამატა საპატრიარქოს საპარლამენტო მდივანმა.

როგორც ცნობილია, მელ გიბსონის “ქრისტეს ვნებანი” მაცხოვრის

ციკლიდან “ლიტარატურული შეხვედრები და საღამოები”

იზა ორკონიკიძე და ქემალ აჭიაშვილი

ლიტერატურული ჰიპოთეზა, რომ მოცე იბნ ეზრას და რუსთაველს შორის, შესაძლოა, გარკვეული კავშირი არსებობდეს. იგი რუსთაველზე ერთი საუკუნით ადრე მოღვაწეობდა და არსებობს ფრაზათა მსგავსება მათ შემოქმედებაში.

ჯემალ აჯიაშვილს თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის სპარსული ენისა და ლიტერატურის ფაკულტეტი აქვს დამთავრებული. ჯერ კიდევ მეორე კურსის სტუდენტობა თარგმნა რუდაქის ლექსები. ნათარგმნი აქვს აბდ-ორ-რაზმან

ლის განათებულ ფურცლებს ვერ სცილდება. ნამუშევარს ასე ჰქვია: **Любит не любит...** ამ ნამუშევრის შესახებ კი ავტორი საინტერესო კომენტარს აკეთებს: “ზუსტად ასეთი დამოკიდებულება მაქვს ნეონთანაც. ნეონიც ქალივით არის - თუ ზედმეტად გაახურე, მისგან შეიძლება ველარაფერი მიიღო”.

“მაგი სტილის” არტ-დირექტორი ქალბატონი ირინა კაჭარავა კი შემახსენებს, რომ “მაგი სტილი” თავის სტილს არ ღალატობს და ნეონნადმი ერთხელ კომპანია მომსახურების სერტიფიკატს მიწავს, რომცა “მაგი სტილმა” პლაკატის გამოფენა შემოგვთავაზა. წელს კი საგამოფენო სივრცე უკვე ნეონმა დაიკავა და ქუჩიდან პირდაპირ ინტერიერში განთავსდა.

“კოპალაში” 20-მდე მანათობელი ექსპონატია წარმოდგენილი. ღამის თბილისი კი ზაზა კიკნაველიძისა და “მაგი სტილის” შემოქმედებას მშვენივრად იცნობს: ეს კაზინოები და განათებული ცირკის შერნობაა. ბატონი დავითი თვლის, რომ ღამის თბილისში ნეონი ჯერ კიდევ აუთვისებელია. იმედია, თბილისური ინტერიერები “კოპალაში” გამოფენის შემდეგ დიდი სიამოვნებით გაულებენ კარს ამ სასიამოვნო ნათებას.

ამქვეყნად ცხოვრების უკანასკნელი 12 საათის შესახებ მოგვითხრობს. ანუ, ეს არაა ფილმი, რომელმაც, უხეშად რომ ითქვას, შეიძლება სახარების მაგივრობა გაუწიოს თანამედროვე საზოგადოებას. აქედან გამომდინარე, ბუნებრივია, მაყურებელში, რომლისთვისაც უცნობია წმინდა წერილის შინაარსი, ფილმმა გაუცხოება გამოიწვიოს. ამ შემთხვევაში კი ჩნდება შეკითხვა – რა დამსახურების გამოა, რომ ფილმს “წვანე შუქი” აქვს ანთებული რელიგიური წრეებისგან? პრიციკში, ამ შეკითხვას თავად გასცემს მაყურებელი პასუხს ფილმის ნახვის შემდეგ. სწორედ მაშინ მიხვდება, რამდენად ღირდა გამაჟფრებული ინტერესის ფასად ეს ყველაფერი. ამასობაში კი “ქრისტეს ვნებანმა” კინოს ისტორიაში იშვიათი კომერციული წარმატებებით დაიპკვიდრა ადგილი. კაცმა არ იცის და ვერც ვერავინ იტყვის დაბეჯითებით, გიბსონმა ეს ნამუშევარი, მართლაც, “სულის ძახილის” გამო (როგორც ეს რეჟისორმა ერთ-ერთ ინტერვიუში განაცხადა) გადაადიო თუ, უბრალოდ - ისევ და ისევ კარგად გათვლილი კომერციული ტრიუმფისათვის, მაგრამ ფაქტია, რომ ფილმის “ტრიუმფულ სვლას” ისეთი შეხვედრა-სალამოებიც კარგად უწყობს ხელს, როგორიც გუშინ კინოთეატრ “რუსთაველში” გაიმართა. ამასთან დაკავშირებით მამა ზაქარიამ გვიბასუხა: “მე არ ვიცი ეს ხრიკები კომერციული წარმატებებისთვის. დღევანდელ შეხვედრაზე ჩვენი მოსვლის მიზანიც მიზეზიც იყო ხალხის გაეთთცობითურება ამ საკითხთან დაკავშირებით და პასუხის გაცემა იმ შეკითხვებზე, რაც საზოგადოებას ჩვენგან აინტერესებს”. ფართო საზოგადოებას კი საერთაშორისო აუდიტაჟით გამაჟფრებული ინტერესი მელ გიბსონის უკანასკნელი მხატვრული ფილმის მიმართ დღეიდან შეუძლია დაიკმაყოფილოს..

კანის ფესტივალი მოგზადახის უკანასკნელ ფაზაში შედის

პედრო და პატარა ბიჭები; ტარანტინო და მოსაკლავი ბილი; კუსტურიცა და ცხოვრების სასწაული;

მსოფლიო კინემატოგრაფში ადრენალინის მომაცემბის მარმანდელ თარიღებს - 14-25 მაისს წელს დროის ახალი ინტერვალი 12-23 მაისი შეცვლის. კანის 57-ე ფესტივალი სწორედ ამ პერიოდის განმავლობაში დაიკავეს დამსახურებულ პირველ ადგილს პრესის მონივნავ ფურცლებზე.

როგორც რამდენიმე კვირის წინ გახდა ცნობილი, ღონისძიებას პედრო ალმოდოვარის ბოლო ფილმი „ცუდი განათლება“ გახსნის. ექსპერტები იმედოვნებენ, რომ ეს გაცილებით უფრო შესაფერისი ლენტის გაჭრა იქნება, ვიდრე მარმანდელი „ფან ფან ტიტა“ იყო - ჟერარ ფილიპის სუროგატი ვინსენტ პერესისა და ჯონა ლოლობრიჯიდას შმცეველელი პენელოპა კრუსით.

ალმოდოვარმა უკვე გადაიხადა მადლობა ამ პატივისთვის. მისი სურათი ხომ, საერთოდ, პირველი ესპანურენოვანი ფილმია, რომელსაც კანის ფესტივალის გახსნის პატივი ერგო. თუმცა, ალმოდოვარსა და მისი თვალით დანახულ განათლების საკითხებს ოდნავ ქვევით დაუბრუნდეთ და ფილმის შესახებ ცოდნის გაღრმავებაში თვითონ რეჟისორი დაეიხმაროთ - მის ვებ-გვერდზე გამოქვეყნებულ ავტო-ინტერვიუს გადახედოთ და ვნახოთ, რას ფიქრობს ალმოდოვარი კათოლიკური სასულიერო განათლების, მღვდლების და პატარა ბიჭების შესახებ. ანონსად გეტყვით, რომ ცუდ განათლებაშიც, კომპოზიტორის რანგში, კვლავ გვევლინება ალბერტო იგლესიასი - „ელაპარაკე მას“-ის შესანიშნავი თანმხლები ალბომის შემქმნელი. ფილმში ვიხილავთ ხავიერ კამარასაც ალმოდოვარის ბოლო ფილმიდან.

ახლა კი იმ ახალ ამბებს გადავხედოთ, რომლებიც კანში 21 აპრილს გამართულ პრესკონფერენციაზე გახდა ცნობილი.

განათება: ამ შემთხვევაში გვეულისხმობთ არა კინოდარბაზის ელექტროენერგიით მომარაგებას, არამედ სინთაღეს, რომელსაც კანში ჩასული კინოვარსკვლავები უზრუნველყოფენ. როგორც ფესტივალის დირექტორი აცხადებს: თუ კანის მაიმობრავებელ პირველად ძალად კონკურსს და მის პრაქტიულობას

მოვიაზრებთ, მეორე ადგილზე მაინც აუცილებლად უნდა დავაყენოთ ცნობილი სახეები და მათი ქარიზმა. კანი ბევრი მაღალი რეპუტაციის მქონე მსახიობის შეხვედრის ადგილია და თუ საკითხს ამ კუთხით მივუდგებით, ფესტივალი წელსაც იკამკაშებს.

„განათებაზე“ იმუშავენენ: შარლიზ თერონი და ბრედ პიტი (ფილმი „ტროა“ მისი მონაწილეობით არასაკონკურსო ჩვენებაში შედის), ეშლი ჯადი და სოფი მარსო, კაჟერონ დიასი და პენელოპა კრუსი, ნაომი უოტსი და უმა თურმანი,დაიან კრიუგერი და ბეატრის დალი, ტომ შენკსი და დი მერფი, მონ პენი და კეეინ კლაინი, ნიკ ნოლტი და ჯეფრი რაში.

მეჩიუ: ისევ კანის ფესტივალის ორგანიზატორებს რომ დავესესხოთ: „გვსურდა, მოგვემზადებინა პირის ჩასატყბარუნებელი, უგემრიელესი მეჩიუ, ორიგინალური საშარეულოს რეცეპტებით, რომლებიც არც ძალიან ტრადიციული იქნებოდა და არც ძალიან პრეტენზიული; შეგვედგინა ფილმების ნუსხა, რომელიც ყველაზე საერთაშორისო იქნებოდა - და თან ყველანაირი ფანრით სავსე. შეგვერჩია ახალი სახეები ახალი თაობიდან (ისე, რომ არ დაგვეჩაგრა ძლიერი ფილმები) და ნამდვილი პერსონაჟები“.

საბოლოო ჯამში, მცდელობამ გაამართლა. საკონკურსო ფილმების სია, მართლაც, ზედმიწევნით საერთაშორისო გამოვიდა. თუმცა, რატომღაც უკანა პლანზე გადაინაცვლა ევროპამ - 18 ფილმიდან მხოლოდ შვიდი გახლავთ ევროპული (საბი ფრანგული და თითო-თითო ბოსნიური, ბრიტანული, იტალიური და გერმანული). სამაგიეროდ, კონკურსში სამი ფილმით შედის ამერიკა: სკანდალური მაიკლ მურის ტრაჟედიადღებული „ფარენჰეიტი 9/11“; ცნობილი რეჟისორი მქების თიან და ჯეოულ კოენების რიმეიკი *Ladykillers* ტომ შენკსის მონაწილეობით და ენდრიუ ადამსონის, ბაემუეებისთვის ასე საყვარელი „შრეკი-2“. რაც შეეხება საკონკურსო პროგრამის ჟიურის თავმჯდომარეს კუენტინ ტარანტინოს, მის ბოლო ფილმს „მოკალი ბილი-2“ მაყურებელი არა-

პედრო ალმოდოვარი კანის ფესტივალს ახალი ფილმით გახსნის

საკონკურსო პროგრამაში იხილავს.

კანის ორგანიზატორებმა კი შეცა: სკანდალური მაიკლ მურის ტრაჟედიადღებული „ფარენჰეიტი 9/11“; ცნობილი რეჟისორი მქების თიან და ჯეოულ კოენების რიმეიკი *Ladykillers* ტომ შენკსის მონაწილეობით და ენდრიუ ადამსონის, ბაემუეებისთვის ასე საყვარელი „შრეკი-2“. რაც შეეხება საკონკურსო პროგრამის ჟიურის თავმჯდომარეს კუენტინ ტარანტინოს, მის ბოლო ფილმს „მოკალი ბილი-2“ მაყურებელი არა-

რომელიც, ალბათ, უფრო ვრცლად, ცალკე წერილის თემაა. თუმცა, სანამ პედრო ალმოდოვარს მივუბრუნდებოდეთ, გაცნობებთ, რომ ოქროს პალმის რტოს პრეტენდენტთა შორის არის ემირ კუსტურიცაც. მას შემდეგ, რაც ბოლოს - 1997 წელს რობერტო ბენინიმ აღმოაჩინა, რომ *La Vita E Bella* - ცხოვრება მშვენიერია, წელს კუსტურიცამ ეს აღმოჩენა განაახლა და სერბო-ხორვატიულად განგვიცხადა: *Zivot je Cudo* - ცხოვრება სასწაულია. ეს კუსტურიცას ბოლო ფილმია 2001 წელს გამოსული *Super 8 Stories* და 1998 წელს შალისა „მაეი კატა, თეთრი კატას“ შემდეგ.

პედრო: ავტოინტერვიო ალმოდოვარის ბოლო ფილმის „ცუდი განათლების“ შესახებ (*La Mala Educacion* - ასე ჰქვია ფილმს ესპანურად) მის შესანიშნავ და რამდენიმეჯერან ვებ-გვერდზე სურათის გამოსვლისთანავე გამოქვეყნდა. ფილმი მოგვითხრობს ორი ამამაკაცის ამბავს, რომელთაგან ერთ-ერთი კინორეჟისორია. ისინი ესპანეთში 1980-იან წლებში, 20-წლიანი განშორების შემდეგ კვლავ შეხვდებიან ერთმანეთს და ისხენებენ დროს, როდესაც 1960-იან წლებში, ფრანკოს რეჟიმის დროს კათოლიკურ სკოლაში სწავლობდნენ. აი, დაახლოებით, რას ფიქრობს პედრო ალმოდოვარი თავისი ბოლო სურთის შესახებ:

„ფილმის სტრუქტურა, მეონი, გაცილებით უფრო რთულია, ვიდრე „ელაპარაკე მას“-ს ჰქონდა. ეს არის ფილმი ფილმში, რომელიც, თითქმის, ერთ საათს გრძელდება. ის სამსხვადასხვა ამბავს მოგვითხრობს. უფრო ზუსტად, აქ არის სამი კონცენტრირებული სამკუთხედი, რომლებიც ერთ ამბად იკერებიან“.

„ამ ფილმს რამდენიმე მთხრობელი ჰყავს. ეს უხილავი პერსონაჟი ყოველთვის მეხმარება ხოლმე, რომ ყველაფერი ავხსნა, რაც ეკრანზე არ ჩანს და სიუჟეტიც გაგამძაფრო. ამ შემთხვევაში, სწორედ მთხრობელს გადავყავართ ერთი დამოუკიდებელი ისტორიიდან მეორეზე“.

„როგორც პაკო უმბრალი ამბოხს, ყველაფერი ის, რაც ავტობიოგრაფიული არ არის, პოეზიაა. ჩემი

ზედაპირულად ასე გამოიყურება საკონკურსო ფილმების ნუსხა,

რეცენზია

ნახევრად სავსა

ნიკო ნერბაძე

„ეს ხალხი ძველ სიმღერებს მთხოვს, მე კი ჯიუტად ველო ახალს“ - მღერის ირაკლი ჩარკვიანი სიმღერაში „აქ ხარ“. სამწუხაროდ, ახალ ალბომში მისი ძველი დიდების მხოლოდ მკრთალი აჩრდილი მოჩანს.

„საესეს“, ალბათ, ირაკლი ჩარკვიანის ყველაზე სუსტი ალბომია, რომლის ყველაზე დიდი პრობლემა ჩანანწერის საშინელი ხარისხია. ისეთი შთაბეჭდილება რჩება, თითქოს ირაკლიმ მუსიკა მთლიანად სახლის კომპიუტერზე ააწყო, თანაც რომელიმე არც თუ ისე კარგი პროგრამის მეშვეობით. დასარტყამი ინსტრუმენტები ტაშტის ხმას გამოსცემს, ბასი თითქმის არ იგრძნობა და კლავიშები რომელიმე საქორნოლო ჯგუფს უფრო შეესაბამება ვიდრე ქართული ალტერნატიული მუსიკის ლეგენდას.

ცუდი ჩანანწერი ალბომის ბევრ კომპოზიციას აფუჭებს. „ნანასი“, „რობოლა“, „ვიცი რომ“ კარგი სიმღერებია და კარგად ჩანწერილი ირაკლ-

ის საუკეთესოთა რიცხვში შევიდოდა. ამათგან განსაკუთრებით კარგია „ნანასი“, რომელსაც ერთ-ერთი ყველაზე კარგი ქართული კლიპიც ახლავს.

ერთადერთი სიმღერა, რომელსაც ჩანანწერის ცუდი ხარისხი ვერაფერს აკლებს „კაჟემირა“. „კაჟემირი“ იწყება მზიარული მელოდიით, რომელიც თავისუფლად შეიძლება და რომელიმე რუსული საბავშვო ფილმის საუნდტრეკი ყოფილიყო, შემდეგ მას მძიმე გიტარები და ირაკლის აგრესიული ხმა ემატება, რომელიც მაიაკოვსკის „პასპორტს“ კითხულობს. ქალაღზე ეს მაინცდამაინც კარგად ვერა დღერს, მაგრამ მოსასმენად მშვენიერია. ამ ინტერპრეტაციით თავად მაიაკოვსკიც კმაყოფილი დარჩებოდა.

„რობოლა“ ჩარკვიანისტური რეჩიტატივია, პროვოკაციული ტექსტით („ჯვარს აცვით ჯვრები“) და შიპ-ჰოპური კლავიშების აკომპანიმენტით, რომელიც დოქტორ დრეს რომელიმე სიმღერასაც დაამშვენებდა. ოღონდ დოქტორ დრე თავის სიმღერაში არ ჩასვამდა დასარტყამ

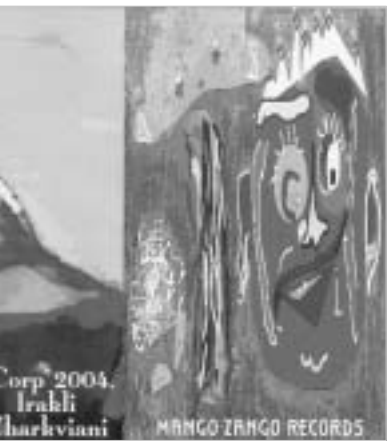

ინსტრუმენტებს, რომელიც საბავშვო სინთეზატორზე აწყობილს ჰგავს.

საინტერესოდ იწყება „ნაიარეგს“, რომელშიც ირაკლი აზიური მელოდიისა და ელექტრონული რიტმის თანხლებით კითხულობს „ვინ მომიშუშებს ამდენ ნაიარეგს?“ და იქვე თვითონ პასუხობს - დრო. თუმცა, სიმღერა ასე წუთინახევრის შემდეგ მოსაწყენი ხდება, არც მელი-

დია ვითარდება მაინცდამაინც და ირაკლისაც სათქმელი მეტი არაფერი აქვს.

„ნაიარეგს“ პირველი, მაგრამ არა უკანასკნელი სიმღერაა, რომელიც ისეთ შთაბეჭდილებას ტოვებს, რომ ირაკლის სათქმელი ამოეწურა. „ჰეი შავო ზანგო, მომეცი მანგო/ მანგო ჩემია, გემრიელია“ არ არის ჩარკვიანის პოეზიის საუკეთესო მაგალითი, თუმცაღა აიტანდა ერთხ-

ელ კაცი. მაგრამ არა, ირაკლიმ საჭიროდ ჩათვალა იგივე ტექსტი ზანგზე და მანგრზე ორ სიმღერაში გაემოერებინა. უფრო სწორად, ეს ორი კი არა ერთი სიმღერის ორი ვარიანტია, ოღონდ ერთს „მანგო“ ჰქვია, მეორეს კი „ზანგო“. არც ერთი და არც მეორე ალბომს არაფერს მშატებს - არც მუსიკაა კარგი და ტექსტიც უაზროა.

არაფერს მშატებს ალბომს არც

„მაილის“, რომელშიც ირაკლი ჯაზისმაგვარი მუსიკის ფონზე გვეუბნება „უსმინე მაილს დევისს“. ალბომის ბოლო სიმღერა, „საესეს“ უფრო ადგილის შესასვებადაა გამოყენებული, ვიდრე მისი ღირსებებისათვის. თავი მომჭერთი თუ „მაილის“ ან „საესეს“ დანერაში ჩარკვიანს ნახევარ საათზე მეტი დაეხარჯოს. უფრო სავარაუდოა, რომ მან ეს სიმღერები კომპიუტერთან თამაშთამაშით ჩაწერა.

„საესეს“ შეიძლება ძალიან კარგი ალბომი ყოფილიყო. ირაკლის ცოტა მეტი დრო რომ დაეხარჯა არანჟირებაზე და შემდეგ ეს მუსიკა პროფესიონალურად ჩაეწერა და არა ისე, როგორც ახლა, იფაფე და უხარისხოდ, ბალასტი სიმღერების მაგვირავად კი ის კომპოზიციები ჩაესვა, რომელზეც რაღაც ხანი იმუშავა, ხელთ შესანიშნავი ალბომი გვექნებოდა. ასე კი არის „საესეს“ ნახევარი, რომელიც საკმაოდ ცარიელია. და სულ ერთია, უკსიმისტურად შევხედავთ თუ ოპტიმისტურად, ირაკლი ჩარკვიანისაგან ჩვენ მხოლოდ პირთამდე გაჰპინებული ველით.

ტაქნო-ზაიიმი

ფერს, 4 მკერდის ფორმას... ყველაფერს 59 ათას დოლარად, თუმცა გარკვეული თანხის დამატების საფასურად შეიძლება ბრიტნი სპირსი ან მადონა (აქ უკვე საქმე თქვენ გემოვნებას ეხება) გაიხადოთ სახლში დამლაგებლად. სილიკონის სახიანი ვალერი, რომლის მოძრაობა ადამიანის მოძრაობებისგან ძნელად თუ განსხვავდება, საუბრობს ინგლისურად, შეუძლია აწიოს 22 კილოგრამი, გარეცხოს, დალაგოს... აუცილებლობის შემთხვევაში გამოიძახოს პოლიცია ან დაუკავშირდეს სახანძროს, ინტერნეტში მოიძიოს თქვენთვის სასურველი ინფორმაცია... თან არც ხელფასის გაზრდას მოგთხოვთ, და არც საქმელს, რადგან არ გააჩნია გემოს სენსორები.

ჩვენი ბებიები, ძნელად თუ წარმოადგენდნენ, რომ შესაძლებელი იქნებოდა სახლში ისეთი მანქანის ქონა, რომელიც დამოუკიდებლად, თვითონ გარეცხავდა სარეცხს, ჭურჭელს. ხოლო ასეთი დამოუკიდებელი, თავად მოსიარულე და მშენადავი მტვერსასრულეს წარმოდგენა, ალბათ, დღესაც გაგიჭირდებათ. წარმოდგინეთ დღის ბოლო, ბრუნებით სახლში. მშვირი, დაღლილი, დაქანცული. იქ კი... უამრავი საქმე

მისი ელიოტი სუპერთანამედროვე მტვერსასრუტით

გხვდებით - „სწორედ თქვენ დასახმარებლად, ცხოვრების გასაიოლებლად და დროის მოგების გათვალისწინებით შექმენით ეს მტვერსასრუტი, რომელიც ყველაფერს თვითონ, თქვენი დახმარების გარეშე აკეთებს“ - განაცხადეს, კომპანია IRobot-ის წარმომადგენლებმა. *Roomba* - ასე ჰქვია პატარა გაბარიტების მტვერსასრულს, რომელიც დაგავიწყებთ დაღაგების ამ პროცესისათვის ჩვეულ ხმაურს, ახლართულ, გრძელ მწერს და კარადების თუ საწოლის ქვეშ ძრომი-აღს. *Roomba*, რომელიც თავად დაფუფუსებს ოთახში, ინფრა-ნითლი შუქის დახმარებით, გადაადგილებისას შეუძლია მოუხვიოს, თავი აარიდოს ნებისმიერ წინააღობას, შეძერეს კარადების, სკამების ქვეშ, სხვადასხვა რეჟიმით იმუშაოს პარკეტსა და ხალიჩაზე... თქვენ კი ისლა დაგრჩენიათ, წყნარად უყურით ტელევიზორს, რადგან მტვერსასრულს საერთოდ არა აქვს ხმა, და დარწმუნებული იყოთ, რომ სახლის არც ერთი კუთხი უწყქურსალი არ დარჩება დაულაგებელი, ხოლო საქმის დამთავრებისას ერთს ნამოინრიბნებს - მოერჩიო, და ავტომატურად გამოითიმება. დაახლოებ-

ით, ასეთი ტიპის მტვერსასრუტი გამოუშვა ფირმა LG-იმ სახელად - *Roboking*, რომლის მუშაობის პრინციპები იგივეა, რაც *Roomba* ერთის განსხვავებით, საქმის დასრულებისთანავე ტრიალდება და თავის ადგილას, სადაც მისი დამტენია იქ ბრუნდება და თავისით იწყებს ხელახალ დატენვას.

ალბათ, ხშირად მოგსვლიათ, სადმე წასულს აგკავიატებით - კი მაგრამ უთო? გამოვრთ? სწორედ ამგვარი ეჭვების გასაქარწყლებლად შექმნა *Philips*-მა უთო *Azur 4250* ხმოვანი გაფრთხილებით და ავტომატური გათიშვით. თუ ჰორიზონტალურ მდგომარეობაში 30 სეკუნდზე ან ვერტიკალურად 8 წუთზე მეტ ხანს უმოძრაოდ არის, ხმოვანი გაფრთხილების შემდეგ თავად ითიშება.

Panasonic-მა კი მინიატურული ზომის უნივერსალური აპარატი გამოუშვა, რომელიც აერთიანებს ვიდეო, ფოტოკამერას, აუდიოფონერს და დიქტოფონს...

ვინ იცის, იქნებ მომავალში ლიუკ ბესონის „მე-5 ელემენტის“ მსგავსად, დასაცვენებლად რომელიმე ახლო მდებარე პლანეტაზე, ჩვენივე საპაერო მანქანებით წავიდეთ?

უელსელები ლოზანაში იქაზან სამართალს

ტიტოვის საქმე ჭერაც სიდავოა

პაატა თოთაძე

ეს მიზოფრენიაა და მეტი არაფერი, - ასე შეაფასეს რუსმა საფეხბურთო ჩინოსნებმა უელსის ფეხბურთის ფედერაციის გადაწყვეტილება, საერთაშორისო ოლიმპიურ სასამართლოში შეეტანათ სარჩელი რუსეთის ნაკრების წინააღმდეგ.

ყველაფერი სამი თვის წინათ დაიწყო, როცა გაირკვა, რომ რუსეთის ნაკრების ფეხბურთელი ეგორ ტიტოვი დოპინგის ხმარებაში აშხილეს უელსის ნაკრების წინააღმდეგ ევროპის ჩემპიონატის შესარჩევი ტურნირის პლეი-ოფის პირველი მატჩის შემდეგ. ვითარება უფრო მეტად დაიძაბა მას შემდეგ, რაც ტიტოვმა განმეორებით მატჩშიც მიიღო მონაწილეობა. რუსეთის ნაკრები ევროპის ჩემპიონატის ფინალურ ეტაპზე სწორედ განმეორებითი მატჩის მოგების შემდეგ გავიდა. იმ დღიდან მოყოლებული, უელსელები რუსეთის ნაკრების დისკვალიფიკაციას და ევროპის ჩემპიონატზე მათ მაგივრად თამაშს ითხოვენ.

ფეხბურთის ისტორიაში არ ყოფილა შემთხვევა, როცა რომელიმე კონკრეტული ფეხბურთელის მიერ დოპინგის მოხმარებისთვის მთელი გუნდი დასჯილიყო. უელსელთა პირველი სარჩელი 18 თებერვალს უარყო უეფას დისციპლინარულმა კომიტეტმა. ჩვენ საკადრისად დავსაჯეთ ფეხბურთელი. ტიტოვის უწესობისთვის მთელი გუნდის დასჯა ჩვენი მხრიდან სწორი არ იქნება, - ნათქვამი იყო უეფას მიერ გავრცელებულ განცხადებაში. ზუნებრივია, ბრიტანელებმა ეს არ იკმარეს და მარტში უეფას გადაწყვეტილება გააპროტესტეს, თუმცა, არც სააპელაციო კომიტეტს შეუცვლია უეფას გადაწყვეტილება.

ჩვენ სხვა გზა არ გვრჩება, გარდა იმისა, რომ ოლიმპიურ სასამართლოში ვიჩივლო. ვერ გამოვია, რატომ არ უნდა დაისაჯოს რუსეთის ნაკრები. ხომ შეიძლება, ტიტოვს მეორე მატჩიც დოპინგის ზემოქმედების ქვეშ ჩატარებინა? - განაცხადა უელსის ფეხბურთის ფედერაციის წარმომადგენელმა. როგორც ირკვევა, უელსელებს

არა აქვთ არანაირი მტკიცებულება იმის თაობაზე, რომ ტიტოვმა მეორე მატჩიც დოპინგის მოქმედებით ითამაშა. მას ანალიზი აუღეს პირველი მატჩის შემდეგ, განმეორებითი შეხვედრის შემდეგ კი დოპინგ-კონტროლზე სხვა ფეხბურთელები წაიყვანეს. ისინი სრულიად სუფთები იყვნენ. უელსელებს ასევე არა აქვთ მტკიცებულება იმის შესახებ, რომ ამ საქმეში რუსეთის ფეხბურთის ფედერაციის ჩინოსნები არიან გარეუღნი. ფაქტია, პირველი მატჩის შემდეგ ვილცამ დამალა ტიტოვის აშხავი, მაგრამ ვინ იყო ის ვილც, ამას ვერავენ ამბობს.

რუსთა მტკიცებით, არ არსებობს იმის საფუძველი, რომ ტიტოვის გამო მთელი გუნდი დასაჯონ, თუმცა, ერთი რამ მაინც ინგვეს ექვს. თავდაპირველად გადაწყვეტილი იყო, რომ საქმე იგლისში უნდა განეხილათ, თუმცა, სასამართლომ მისი განხილვა მაისისთვის, ანუ ევროპის ჩემპიონატის დაწყებამდე დანიშნა. ერთი მხრივ, ეს მოსალოდნელიც იყო, რადგან იგლისში საქმის განხილვას უელსელთათვის აზრი ეკარგებოდა, თუმცა, რუსებმა ეჭვი გამოთქვეს, სასამართლომ წინასწარ ხომ არ მიიღო გადაწყვეტილება და საქმის განხილვაც ამიტომ დააჩქარაო. როგორც იტყვიან, ალილო და ხვალეო - ყველაფერი ერთ თვეში გაირკვევა. წინასწარ რაიმეს თქმა ძნელია, თუმცა, ევროპის ჩემპიონატზე, სავარაუდოდ, ისევ რუსეთის ნაკრები ითამაშებს. უელსის ფეხბურთის ფედერაციის გენერალური მდივნის, დევიდ კოლინზის თქმით, უეფამ არ მოისმინა ბრიტანელთა ყველა არგუმენტი და ნაქმეტკიცებულად გადაწყვეტილება მიიღო. ის არგუმენტი კი, რომელიც უეფამ არ მოისმინა, კოლინზის თქმით, ის იყო, რომ ტიტოვმა გადამწყვეტი როლი შეასრულა თავისი გუნდის გამარჯვებაში. ამის დასამტკიცებლად მას უელსის ნაკრების მწვრთნელის, მარკ პოუზის სიტყვები მოაქვს: ტიტოვი რომ არა, რუსები თამაშს ვერ მოიგებდნენო. არადა, ტიტოვი ცუდი თამაშის გამო მწვრთნელმა მეორე ტაიმის დასაწყისშივე შეცვალა.

მსოფლიო ფეხბურთში იუბილეების ჟამი დგას. მას შემდეგ, რაც მსოფლიოს მმართველმა ორგანიზაცია FIFA-მ თავისი 100 წლის თავი იზეიმა, ევროპული ფეხბურთის მმართველი UEFA 50 წლის იუბილეს აღნიშნავს. თავის დაბადების დღესთან დაკავშირებით, FIFA-მ მსოფლიო ფეხბურთის ისტორიის 100 საუკეთესო ფეხბურთელის სია გამოაქვეყნა. იგივე გზას დაადგა UEFA-ც და თავის დაბადების დღესთან დაკავშირებით ევროპის ყველა დროის 50 საუკეთესო მოთამაშე დაასახელა. განსხვავება მხოლოდ ის არის, რომ საუკეთესოთა გამოვლენა FIFA-მ ფეხბურთის მეფეს, პელეს დაავალა, ხოლო UEFA-მ ინტერნეტ-გამოკითხვა მოაწყო.

ამ გამოკითხვის შედეგები გუშინ გახდა ცნობილი. 50 საუკეთესო ფეხბურთელის სიას სათავეში უდგას მოქმედი ფეხბურთელი, მადრიდის რეალისა და საფრანგეთის ნაკრების ნახევარმცველი ზინედინ ზიდანი, რომელმაც 123,582 ხმა მიიღო. მეორე ადგილზეა სახელოვანი ფრანც ბექენბაუერი 122,569 ხმით, ხოლო მესამე ადგილზე გაცივდა მფრინავი ჰოლანდიელი იოჰან კრუიფი, რომლის სასარგებლოდაც 119,332-მა ინტერნეტ-მომხმარებელმა მისცა ხმა.

გუშინვე UEFA-ს ოფიციალურმა ვებ-გვერდმა გამოქვეყნა ინტერვიუ ზინედინ ზიდანთან, რომელსაც აქვე ვთავაზობთ.

- ის, რომ მე საუკეთესო 20 ფეხბურთელს შორის დამასახელეს, შესანიშნავია. ცოტათი გამიკვირდა, მაგრამ, ამავდროულად, ბედნიერი ვარ, რომ ადამიანები აფასებენ ჩვენს შრომას. მე იმ ადამიანების გვერდით დამასახელეს, რომლებმაც ფეხბურთის ისტორია შექმნეს. ფეხბურთი ყველაფერია ჩემთვის, ჩემი მონოდებაა. დღესაც კი, პრაქტიკულად, ჩემი კარიერის დასასრულის წინ, უდიდეს სიამოვნებას ვიღებ ფეხბურთის თამაშით. ეს უდიდესი პრივილეგიაა.

- **ვის მიიწვევთ ყველა დროის საუკეთესო ფეხბურთელად?**

- ჩემთვის ეს პელე და მარადონა არიან. მათ შემდეგ კი რამდენიმე უდიდეს ფეხბურთელს დავასახელებდი: პლატინი, ბექენბაუერი,

ზიდანი UEFA-ს ისტორიის საუკეთესო ფეხბურთელია

ზიდანი ევროპის ყველა დროის საუკეთესო ფეხბურთელია

კრუიფი. გარდა ამისა, არის ახალი თაობა, რომელსაც წარმოადგენენ ისეთი შესანიშნავი ფეხბურთელები, როგორებიც არიან რაული და ფიგუ.

- **შეძლებდით, რომ 1988-89 წლების სეზონში, როდესაც თქვენ კანის შემადგენლობაში დებიუტი იზეიმეთ, წარმოგედგინათ, რომ ერთ მშვენიერ დღეს ისეთი წარმატებული ფეხბურთელი გახდებოდით, როგორიც დღეს ხართ და პლანეტის ერთ-ერთ საუკეთესო კლუბში ითამაშებდით?**

- არა, თავიდან ვერაფრით წარმოვიდგენდი, რომ ასეთი თავბრუდამხვევი კარიერა მელოდა. როდესაც უკან ვიხედები, ვრწმუნდები, რომ, მართლაც, ბევრს მივაღწიე. უზომოდ ამაყი ვარ იმით, რომ ჩემი მშობლების, ოჯახისა და ახლობლების სასახელოდ ამდენ გამარჯვებას მივაღწიე.

რასიოში მიკროფონიდან

რონ ატკინსონს რასიოში ადნამაულებენ

კიდევ არ მჯერა იმისა, რაც ჩავივალნი. საშინლად გულდაწყვეტილი ვიყავი, რადგან მჯეროდა, რომ ჩელი ამ მატჩს მოიგებდა.

ლონდონელებმა მონაკოსთან 1:3 წააგეს. ასეთი ანგარიშით მარცხმა ჩუკოტკელი მილიარდერისა და ბრიტანეთის უმდიდრესი ადამიანის რომან აბრამოვიჩის გუნდს თითქმის გადაუწურა ფინალში ასპარეზობის იმედი.

აი-ტი-ვის განცხადებაში ნათქვამია,

ვებას მივაღწიე. შეიძლებოდა, რომ ჩემი ცხოვრება სულ სხვაგვარად წარმართულიყო, მაგრამ მე კმაყოფილი ვარ, რომ ცხოვრება ფეხბურთის დავუკავშირე. უალრესად პრივილეგირებული ადამიანი ვარ - დიდი ბედნიერებაა, როდესაც შენს საყვარელ საქმეში ასეთ წარმატებებს აღწევ.

- **რა არის იმ წარმატების მიზეზი, რომელსაც წლევანდელ სეზონში ფრანგულმა კლუბებმა მიაღწიეს?**

- ფრანგულმა კლუბებმა გაიმეორეს ის, რაც ესპანურმა კლუბებმა შეძლეს რამდენიმე წლის წინათ. მათ საკუთარი თავის რწმენა გაუჩნდათ. ვფიქრობ, ფრანგული კლუბები ნელ-ნელა ხედვიან, რომ არაფრით ჩამოუვარდებიან სხვა ევროპულ გუნდებს. წლეულს ეს კარგად გვიჩვენეს ლიონმა და მონაკომ

. ეს ყველაფერი ძალიან კარგია ფრანგული ფეხბურთისთვის, რომელსაც უამრავი უმაღლესი კლასის ფეხბურთელი ჰყავს.

გთავაზობთ **UEFA-ს მიერ გამოქვეყნებული ევროპის 50 საუკეთესო ფეხბურთელის** სიას:

- ზინედინ ზიდანი
- ფრანც ბექენბაუერი
- იოჰან კრუიფი
- მარკო ვან ბასტენი
- დინო ძოფი
- ალფრედო დი სტეფანო
- ეუსებიო
- ლევ იაშინი
- მიშელ პლატინი
- პაოლო მალდინი
- ფერენც პუშკაში
- პაოლო როსი
- რუუდ გულიტი
- ბობი ჩარლტონი
- ლოთარ მათეუსი
- კარლ-ჰაინც რუმენიგე
- ფრანკო ბარეზი
- გერდ მიულერი
- ჯორჯ ზესტი
- კევინ კიგანი
- ფრანც რაიკარდი
- დევიდ ბექჰემი
- ბობი მური
- რობერტო ბაჯო
- მიქაელ ლაუდერუი
- რონალდ კუზანი
- პეტერ შმაიხელი
- გეორგე პაჯი
- ზეპ ბაიერი
- ოლივერ კანი
- ლუიშ ფიგუ
- რაულ გონსალესი
- ბერტი ფოტსი
- იოჰან ნეესკენსი
- ჯანი რივერა
- ხოსე კამპარო
- მარკო ტარდელი
- ეუსტ ფონტენი
- პიტერ მილტონი
- ბერნდ შუსტერი
- რაიმონ კოპა
- ერკო კანტონა
- სტენლი მეთუზი
- რუუდ ვან ნისტელროი
- ვალენტინ ივანოვი
- გარი ლინეკერი
- ალესანდრო ნესტა
- ხოსე სანტამარია
- ალესანდრო დელ პიერი
- ალესანდრო კოსტაურტა

შორის, რომელმაც შვეკანიანი მოთამაშეებისთვის შანსის მიცემა გადაწყვიტა.

როგორც უნდა იყოს, ფაქტია, რომ ატკინსონს რასისტული გამოხდომა ძვირი დაუჯდება. მაგალითად, გაზეთმა გარდიაშმა, რომელიც ატკინსონის სვეტს აქვეყნებს, შესაძლოა, მასთან თანამშრომლობაზე უარი თქვას. ყოველ შემთხვევაში, გაზეთის ხელმძღვანელობის თქმით, ისინი ვითარებაში გარკვევას აპირებენ და შემდეგ ატკინსონსაც დაელაპარაკებიან - ყოველგვარი პირობის გარეშე.

არადა, ატკინსონი ბრიტანეთის საფეხბურთო სამყაროში მეტად დფასებული პიროვნებაა. აი-ტი-ვიზე 6წ წლის ატკინსონს ექვსი საფეხბურთო მსოფლიო ჩემპიონატის ტრანსლაციები წაუყვანია. ასევე ექვსჯერ იყო ევროპის ჩემპიონატების კომენტატორი, რომ არაფერი ვთქვათ ევროპის უამრავი საკლუბო ტურნირისა და ეროვნული ჩემპიონატის წაყვანაზე.

ატკინსონის საქციელს, ზუნებრივია, გამოეხმაურა ფეხბურთიდან რასიზმის აღმოფხვრის კომპანიის Kick It Out-ის დირექტორი პი-არ პოუარი: არასდროს არ არის სასიამოვნო, როდესაც ასეთი სიტყვები პატივცემული ადამიანისგან გვცმის.

თუმცა, პოუარმა ისიც თქვა, რომ ატკინსონს, მართლაც, დიდი ღვაწლი მიუძღვის ინგლისურ ფეხბურთში შვეკანიანი ფეხბურთელების ინტეგრაციის საქმეში.

იმოლავა სენას იბონებენ

წლეულს ლეგენდარული ბრაზილიელი მრბოლის აირტონ სენას დალუპვიდან 10 წელი სრულდება. კვირას სტარტს აიღებს ფორმულა 1-ის გათამაშების მეოთხე - სან მარინოს ეტაპი, დღეს და ხვალ კი კვალიფიკაციებია და გაირკვევა იმათი ვინაობა, ვინც რბოლას სათავეში ჩაუდგება. მაგრამ ვიდრე ამას შევიტყობდეთ, სან მარინოს გრან-პრის გათამაშების ორგანიზატორებმა იმოლაზე ბრაზილიელის სხოვნისადმი მიძღვნილი ღონისძიებები ჩაატარეს.

მათ შორის მნიშვნელოვანია ოთხშაბათის საქველმოქმედო საფეხბურთო მატჩი. შემოსული თანხა გადარიცხა სენას ფონდში, რომელიც ახალგაზრდა ბრაზილიელი ტალანტების დასახმარებლადაა განკუთვნილი.

საერთოდ, ამგვარი მატჩები ახალი ხილი არ არის, მაგრამ თუ გავითვალისწინებთ იმას, რომ მოედნის ერთ მხარეს ფორმულა 1-ის ნაკრები იდგა თავისი მიხაელ შუმახერით, რუბენს ბარიკელით, იარნო ტრულითა და ფერნანდო ალოსნოთი, მეორე მხარეს

კი, არც მეტი, არც ნაკლები, 1994 წლის ბრაზილიის ნაკრები... უფრო სწორად, ის გუნდი, რომელიც მსოფლიო ჩემპიონი გახდა. ალბათ, გაინტერესებთ ბრაზილიის ნაკრების შემადგენლობა. აი, ისიც: ალდარიო, დუნგა, კარეკა, ლეონარდო, მარსიო სანტოსი, მაზინო და ტაფარელი.

პირველი დარტყმის, ანუ მოედანზე ბურთის შეყვანის პატივი ხვდა სენას დას, ვივიენს, რომელიც მძის სახელობის ფონდს ხელმძღვანელობს.

6000 მაყურებელი უზგოლია-

სენას გარდაცვალებიდან 10 წელი გავიდა

ნი მატჩის მომსწრე გახდა - 10 გოლი! მატჩი კი, როგორც მოსალოდნელი იყო, ფრედ დასრულდა.

სან მარინოს გრან-პრის სარბოლო უიკ-ენდის ფარგლებში დღეს ან ხვალ ყოფილი მრბოლი გერჰარდ ბერგერი 1994 წლის 1 მაისს დაღუპული მეგობრის აირტონ სენას მოსაგონრად მისივე ბოლიდით რამდენიმე საპატიო წრეს შემოუვლის. ეს იქნება ლოტუს-რენო 98T, ანუ ის მანქანა, რომლითაც აირტონ სენამ 1986 წელს ორი რბოლა მოიგო.

ფეხბურთი

კაცი, რომელსაც ხუმრობა არ ესმის

ნიკო პირველი

ჩემპიონთა ლიგის მეორე ნახევარფინალი, პრველისგან განსხვავებით, საშინლად პრაგმატული და მოსაწყენი აღმოჩნდა. ხაგიერ ირურეტამ, რომელსაც მშვენიერად ახსოვდა, თუ როგორ ჩაფლავდა მისი გუნდი მილანში, როცა შემტევი ფეხბურთის თამაში მოისურვა, საერთოდ ხელი აიღო თავდასხმაზე და პორტუს ახალ სტადიონზე ისეთი კატენაჩო ათამაშა თავის ფეხბურთელებს, რომ სერია ა-ს დაცვაზე შეყვარებული კლუბები მოგონილია იმასთან შედარებით. სადღა იყო ის გახსნილი, შეტევაზე ორიენტირებული დეპორტივო, რომელმაც ორი კვირის წინ რიასორზე გაუგონარი სანაული მოახდინა და ჩემპიონთა ლიგის შარშანდელი გამარჯვებული მილანი გამოთიშა ტურნირს? ლაკორუნიელები ორი ფეხბურთელით უტყვენენ და თერთმეტით იცავდნენ თავს. როგორც ჩანს, ირურეტა ძალიან შეაშინა სამშაბათს ჩელსის მარცხმა და გადანევიტა, როგორმე უგოლოდ გამოეღწია ოპორტოდან. იქნებ ირურეტას ასეთი საოცარი სიფრთხილე პორტუს თავკაცის, ჟოზე მოური-ნიოს იმედინამ ფრაზამაც განაპირობა: დეპორტივოს ყველაზე სუსტი წერტილი დაცვაა და ჩვენ ეს უნდა გამოვიყენოთ, - ამბობდა პორტუგალიელი მატჩის წინ. მოურინო სულაც არ აპირებდა დიდი ანგარიშით გამარჯვებას, ესპანელებისთვის ერთი გოლის გატანაც მშვენიერი შედეგი იქნებოდა მისთვის, მაგრამ ჩელსის ცუდი მაგალითით დაშინებულმა ლაკორუნიელებმა პორტუგალიელები საერთოდ არ გააკარეს საკუთარ საჯარიმოს. მთელი მატჩის განმავლობაში ორად ორი დასამახსოვრებელი მომენტი შეიქმნა:

მარკუს მერკმა მეგობრობა არ იცის

ერთხელ კინალამ ნაიბეთმა ჩაჭრა ბურთი საკუთარ კარში, მეორედ კი მანისშეს დარტყმული ძელს მოხვდა და ისევ მოედანზე დაბრუნდა. ასე რომ, ირურეტას ნატვრა აუხდა და შინ სასურველი შედეგით გაემგზავრა. ბედნიერი ფინალის ტის ვინაობა კი ლა კორუნიამ გაიკვეცა. ბოლოს და ბოლოს, საკუ-

თარ კედლებში ხომ უფრო იოლია მოგებაზე თამაში, ვიდრე მეტოქე გუნდის გულშემატკვრელებით გადჭედილ სტადიონზე. სანახაობრივი ფეხბურთი არც პორტუს გამოუვიდა. ბევრს კი ფაფხურობდნენ მასპინძლები, მაგრამ ვერაფრით ვერ მოახერხეს სტუმართა მტკიცე კედლად აღმა-

რთული დაცვის გარღვევა და მოლინას კარის აღება. მოკლედ, ეს იყო არაფრით გამორჩეული, საკმაოდ მოსაწყენი მატჩი ორი თანაბარი დონის გუნდის მონაწილეობით, ისეთების, რომელთა ნახვით შემდეგ შენდა უნებურად გაიფიქრებ, ამათ რა უნდათ ჩემპიონთა ლიგის ნახევარფინალში. იმ

დღეს მოედანზე მყოფი ოცდამდე კაციდან მხოლოდ ერთი იქცევდა განსაკუთრებულ ყურადღებას და ის ერთიც, ფეხბურთელი კი არა, არბიტრი გახლდათ. გერმანელი კბილის ექიმი, დოქტორი მარკუს მერკი საერთოდ ცალკე საუბრის თემაა. გერმანიაში მას უკვე დოქტორ ნითელს უწოდებენ. ბუნდესლიგის გასულ ტურში მერკმა დორტმუნდის ბორუსიასა და მიუნხენის ბაიერნის მატჩი იმსაჯა და საყოველთაო კრიტიკა დაიმსახურა: საეჭვო პენალტი ბაიერნის კარში, ორი ყვითელი ბარათი და მიხაელ ბალაკის გაძევება, ნამდუფრუმ მატჩის შეჩერება და ყვითელი ბარათების ფრილი... ჩვეულ სტილს მერკმა არც ჩემპიონთა ლიგის ნახევარფინალში უღალატა. მისი სასტვენო ლამის ყოველ ხუთ წუთში ერთხელ აწყვეტინებდა თამაშს ფეხბურთელებს, მერკმა თვალის დახუჭა იანკაუსკასის ნაქცევაზე დეპორტივოს საჯარიმოში და მატჩის მიწურულს ნითელი ბარათი უწევნა ჟორჟე ანდრადეს, რომელაც ყოფილი თანაგუნდელი ანდერსონ დე სოუზა, იგივე დეკუ, ჯერ ნააქცია და შემდეგ ფეხი ჩაარტყა. ამოად ამტკიცებდა გაოგნებული ანდრადე, მე და დეკუ მეგობრები ვართ და მას, უბრალოდ, ვეხუმრო. მერკისთვის ასეთი ხუმრობა გაუგებარი აღმოჩნდა და დეპორტივოს პორტუგალიელი ლეგიონერი მინდვრიდან მიაბრძანა. რაკი მატჩი ისე დამთავრდა, რომ აღსანიშნავი არაფერი მომდარა, ჟურნალისტებსაც სხვა რა გზა ჰქონდათ, ადგნენ და ანდრადეს გაძევებაზე დაიწყეს წერა. ესპანური პრესა ერთსულოვნად აღტკიცებდა, ეს ხუმრობა იყო და ანდრადე ნითელ ბარათს არ იმსახურებდა. დეკუმაც იგივე განაცხადა. მოკლედ, ამ უსახური მატჩის მთავარი გმირები მარკუს მერკი და ჟორჟე ანდრადე გახდნენ.

ჟორჟე ანდრადე (დეპორტივო): იმედი მაქვს, რიასორზე არ მომინევს მატჩის გამოტოვება. ეს, უბრალოდ, ხუმრობა იყო და არა აგრესია. მატჩის შემდეგ დეკუს ველაპარაკე და მანაც გაიგო, რომ მისთვის შეურაცხყოფის მიყენება არც მიფიქრია. სამწუხაროდ, არბიტრისთვის რამის ახსნა შეუძლებელი აღმოჩნდა.

დეკუ (პორტუ): არ ვიცი, რას ფიქრობდა ანდრადე იმ მომენტში, მაგრამ მე მისი საქციელი აგრესიად არ ჩამითვლია. ანდრადე ჩემი მეგობარია და ბოროტი განზრახვით ნამდვილად არ დამარტყამდა. არბიტრი შეცდა, როცა ის გააძევა. საერთოდ, მარკუს მერკამ ამ მატჩში ძალიან ბევრი შეცდომა დაუშვა.

ჟოზე მოურინო (პორტუ): ევროტურნირებზე უკანასკნელი ათი წლის განმავლობაში არასოდეს მიწახავს ასეთი ცუდი მატჩი. არბიტრის გადაწყვეტილებები, უბრალოდ, საშინელი იყო. თუ ლა კორუნიამაც მარკუს მერკის მსგავსი რეფერი იქნება, მაშინ ჩათვალეთ, რომ პორტუ უკვე გამოეარდნილია ჩემპიონთა ლიგიდან.

ხაგიერ ირურეტა (დეპორტივო): ეს იყო ლამაზი შესტი, რომელიც არბიტრმა არასწორად გაიგო. მან, ალბათ, არ იცოდა, რომ ანდრადე და დეკუ კარგი მეგობრები არიან... ძალიან მანუსებს ანდრადეს გაძევება და ლუკეს ტრავმა. ვერ ვიტყვი, რომ კარგი შედეგით ვბრუნდებით სახლში. ახლა პორტუს მიერ რიასორზე გატანილი ერთი გოლი უკვე ორად ჩაითვლება.

ვლადიმირი საკუთარ თავსა და ძმაზე

მას შემდეგ, რაც ვლადიმირ კლიჩკომ ამერიკელ ლეიონარდ ბრუსტერს ვაკანტურად გამოცხადებული კრივის მსოფლიო ორგანიზაციის (WBO) უმთავრესი სარტყელი დაუთმო, უმაღლესი ინფორმაცია, რომ უმცროსი ძმა ყველაფერს იღონებდა განმეორებითი მატჩისთვის, რათა მისთვის განკუთვნილი ტიტული მისივე საკუთრებაში აღმოჩენილიყო. ფაქტია, რომ ბუდოვანებით მოცული (რაც ცალკე საუბრის თემაა) მატჩის შემდეგ ვლადიმირი პირობას ასრულებს და ორთაბრძოლიდან ერთი კვირის შემდეგ კვლავაც სავარჯიშოდ დარბაზშია, სადაც, როგორც თავად ამბობს, ტექნიკის სრულყოფითად დაკავებული და, იმავდროულად, უფროს ძმას, ვიტალის, სამხრეთაფრიკელ კორი სანდერსთან კრივის მსოფლიო საბჭოს (WBC) ვაკანტურად გამოცხადებული ჩემპიონის ქაბრისთვის ამზადებს.

გთავაზობთ ინტერვიუს ვლადიმირთან, რომელიც, გარკვეული თვალსაზრისით, უფროსი ძმის შაბათის დაპირისპირებასაც ეტება.

- როგორ შეაფასებ ვიტალის მზადებას სანდერსთან ბრძოლის წინ?

- ვიტალი, ფაქტობრივად, მორჩა მზადებას. წინა პარასკევს სპარინგების ბოლო სესია ჩაატარა. თორმეტეტივე რაუნდმა სწრაფ ტემპში ჩაიაზრა. მის მზადებას პირადად მე ფრიადზე შეეაფასებდი. თუ როგორ ფორმშია, ამას შაბათს შევითვობთ.

- ფსიქოლოგიურად როგორ გრძნობს თავს?

ვლადიმირ კლიჩკოს ძმის იმედი აქვს

მოკლედ

ანა, მგობლები+იგლესიასი

რუსი ჩოგბურთელის (თუმცა, საკითხავია, ჩოგბურთელია, მოდელი თუ კიდევ სხვა რამ) ანა კურნიკოვას მშობლები საკუთარ ქალიშვილს მაიაშიმე არსებულ იმ ბინას ედავებიან, რომლის საძინებელშიც ის თავის ბოიფრენდთან, ენრიკე იგლესიასთან სარეცელს იყოფს.

საქმე ისაა, რომ ალა და სერგეი კურნიკოვები (ანას მშობლები) ირწმუნებიან: როდესაც ანამ ფლორიდის სანაპიროზე ახლა უკვე სადავო ბინა შეიძინა, ფიცი დაადო, რომ იქ დედლისა და მამილოს ჩანერდა. ცნობისთვის: ანას ბინაში 3,5 მილიონი ფუნტი სტერლინგი აქვს გადახდილი. ახლა კი კურნიკოვას უძრავი ქონება, რომლის ორ მესამედსაც მშობლები ითხოვენ, დაახლოებით ხუთ მილიონ ფუნტ სტერლინგად ფასობს. მშობლების ადვოკატის პოვარდ რუდოლფის განმარტებით, ანა ირწმუნება, რომ ბინა მხოლოდ მისია: დედ-მამა კი ამბობს, რომ ეს ქონება თავდაპირველად სამად გაუყვიათ.

საქმე რომ სასამართლომდე მივა, ეს ინგლისურ ტაბლოიდ The Sun-ს ჩოგბურთელთან და მის

ანა კურნიკოვას საკუთარი მშობლები უჩივიან

მშობლებთან დაახლოებულმა პირმა გაანდო.

ანა და მშობლები მაშინ წაიჩხუნენ, როდესაც ერთმანეთთან მუშაობას (ჩოგბურთელს მენეჯერო-

ბასა და პრომოუტერობას სწორედ მშობლები უწევდნენ.-რედ.) შეემდგა, იგივე გაზეთი ირწმუნება, რომ კურნიკოვას შინაი ოტისოდენაა. მხოლოდ ჩემი სიკვდილის შემდეგ, - მოკლედ ასე განმარტავენ იგლესიასის შესაძლო რეაქციას.

ვების ოჯახური ნიშან-თვისებაა, - აღნიშნავს წყარო.

სხვათა შორის, ანამ და ენრიკემ მარტი დიდ მოგზაურობაში გაატარეს, ალბათ, იმისთვის, რომ არცთუ ტკბილი ურთიერთობისთვის კიდევ ერთხელ გადაეხედათ. ყოველ შემთხვევაში, ყვითელი პრესა ირწმუნება, ესპანელი მომღერლისა და რუსი ჩოგბურთელის ურთიერთობა ბოლო დროს დიდი სიამატკბილობით არ გამოირჩევაო. მიზეზს კი ვერა და ვერ მიაგნეს. თუმცა, ამასთან დაკავშირებით, ხანგრძლივი მარჩიელობის შემდეგ, საკუთარი ვერსია შეთხზა გაზეთმა Daily Star-მა. იკვევია, რომ დიდი ხანია ანას სცენაზე გულისწირთან სიმღერასურს, რასაც, თუმცე, ენრიკე ეინააღმდეგება. მიუხედავად ამისა, ანას იმედი აქვს, რომ მიზანს მიაღწევს და, ადრე თუ გვიან, იგლესიასთან ღუეტში იმღერებს, ამასთან, მოსკოველი მაყურებლის წინაშე. თუმცა, იგივე გაზეთი ირწმუნება, რომ კურნიკოვას შინაი ოტისოდენაა. მხოლოდ ჩემი სიკვდილის შემდეგ, - მოკლედ ასე განმარტავენ იგლესიასის შესაძლო რეაქციას.

TV-სპორტი	
პარასკევი. 23 აპრილი	
HTB + ФУТБОЛ 13:00 თავისუფალი დარტყმა 13:15 საუიკენდო მატჩების ანონსი 13:20 რუსეთის თასი. ფინალი. ტურეკი - როტორი. საპასუხო მატჩი 15:00 რუსეთის თასი. ფინალი. ლოკომოტივი - შინიკი. საპასუხო მატჩი 16:45 თავისუფალი დარტყმა 17:00 FUTBOL MUNDIAL 17:30 ფეხბურთი ანიდან პაემდე 18:00 რუსეთის თასი. ფინალი. ცსკა - კრლია სოვეტო. საპასუხო მატჩი 19:45 დარტყმა გოლისთვის 20:00 გამჟღავნება 20:30 გაიტანეს ალან შირერთან ერთად 20:45 სახალაო ტელეპროგრამა 20:50 თავისუფალი დარტყმა 21:05 განვლილი კვირის პიტაღლემი - ესპანეთის ჩემპიონატი. ატლეტკო - რეალ 22:50 რუსეთის ჩემპიონატი. მატჩების მიმოხილვა 23:50 თავისუფალი დარტყმა 00:05 გამჟღავნება 00:30 იტალიის ჩემპიონატი. მატჩების მიმოხილვა 01:25 გერმანიის ჩემპიონატი. მატჩების მიმოხილვა 02:25 02:25-დან 04:00-მდე შესვენება 04:00 NBA TV. NBA-ს დიდი თამაშები. ნელი 1995. აღმოსავლელ კონფერენციის წახვედარფინალი. „NEW YORK KNICKS“ - „INDIANA PACERS“. პირველი თამაში 06:00 NBA TV. დღე-ღამე. პირველი წარგ. HOUSTON ROCKETS“ - „LOS ANGELES LAKERS“. მე-3 თამაში. პრდაპირი ტრანსლაცია	„PHILADELPHIA FLYERS“ - „TORONTO MAPLE LEAFS“. პირველი მატჩი 14:35 მოტოციკლი კვირა 15:20 NBA-ს საკალაბურთო მიმოხილვა 15:50 ჩქაროსნული სამყარო 16:20 ATP-ს საზოგუროთო მიმოხილვა 16:50 სპორტის აკეატორია 17:35 ტალანდური კრივი 18:30 ცხენოსნობა. შოუ პარიზის ბერსის სპორტის საახლდან 19:30 პოკეი. სტენლის თასი. ფინალი „PHILADELPHIA FLYERS“ - „TORONTO MAPLE LEAFS“. პირველი მატჩი. შესვენებისას (20:10) - პრესცენტრი 22:00 ყინულის ხანა. პროგრამა პოკეიზე 23:00 ძაღოსნობა. ევროპის ჩემპიონატი კიევიში. ქალები. 75კგ 00:00 ფარი და ბურთი. გადაცემა კალაბურთზე 00:45 ძაღოსნობა. ევროპის ჩემპიონატი კიევიში. ვაფები. 77კგ. შესვენებისას (01:15) - ახალი ამბები 02:00 ჩოგბურთი. „Masters Series“ მონტე კარლოში. მყოხედფინალები
HTB + СПОРТ 11:00, 14:00 პრესცენტრი 11:15 ოლიმპის შეილები 11:20, 14:15 ფორმულის პარმონია 11:40 პოკეი. სტენლის თასი. ფინალი	EUROSPORT 11:30 ექსტრემალური სპორტი. ახალგაზრდული ზონა 12:00 სუპერბრბოლები გამოსასვლელ დღეებში 13:00 რალი. მსოფლიო ჩემპიონატი 14:00 სნუკერი. მსოფლიო ჩემპიონატი 17:00 ფეხბურთი. უფას ჩემპიონთა ლიგა 18:30 ძაღოსნობა. ევროპის ჩემპიონატი კიევიში 20:00 სნუკერი. მსოფლიო ჩემპიონატი 21:00 ძაღოსნობა. ევროპის ჩემპიონატი 23:00 სნუკერი. მსოფლიო ჩემპიონატი 02:00 ექსტრემალური სპორტი. ახალგაზრდული ზონა 02:30 ახალი ამბები 02:45 კერლინგი. მსოფლიო ჩემპიონატი 04:15 ოლიმპიური თამაშები - ოლიმპიადის კულტურული პროგრამა

ორშაბათი 26.04					
	რუსთავი - 2				
07.30 დილა მშვიდობისა 08.00 "ტელეღიუ-ეცები" 09.40 სერიალი "შურისძიება" 11.00 ღამის შოუ დ. გოგიჩაიშვილთან ერთად 12.00, 15.00, 18.00, 21.00, 02.10 კურიერი 12.20 "დისკავერი" 13.30 მხ. ფილმი 15.20 მხ. ფილმი 17.05 სერიალი "მამუელები" 18.20 "ტელეღიუეცები" 19.10 "დისკავერი" 19.45 სერიალი "შურისძიება" 22.00 ღამის შოუ დ. გოგიჩაიშვილთან ერთად 23.00 ღამის კუ-რთერი 23.50 მხ. ფილმი "აუზი". მთ. რ-ში: ფრანსუა ოზონი,მარკოლე რუმბლენგი.					

პირველი არხი

ორშაბათი **07.30** აღიონი **09.45** მულტსერიალი "უკსტის ფანტასტიკური თავგადასავალი" **10.10** მხ. ფილმი **12.00, 15.00, 20.00, 23.00** მოამბე **12.15** ტელესერიალი "სოლდადი" **13.30** ნამუშაღდეს **14.00** მოამბე ინგლ. ენაზე **14.05** დოკ. სერიალი "მსოფლიოს ქალაქები" **15.15** მხ. ფილმი "ფორსაიტების საგა" 1-2ს. **16.30** დოკ. ფილმი "სიკვდილს გადარჩენილი" **17.15** საქართველო, დრო, მოვლენები **17.50** რამაზ **18.00** ვესტნიკი **18.20** დოკ. სერიალი "ბუნების სამყაროში" **18.30** სერიალი "წერილობარკველია ღამე" **19.00** მიკულ.ფილმი "სურენდო" **19.25** "იმღერე რამე" **21.05** ბასტიკ-ბუზე **21.20** სერიალი "სოლდადი" **22.15** ხაბ ფილმი "დაგიაიშვილის კადიში" **23.30** მხ. ფილმი "მელიდია სარდა-ფიფან"

ISVI პირველი სტამბო

07.20 პობ. ად. ათეული **08.00** ტორილა **11.00** ქართული მუსიკა **13.00** ინფორმატორი **13.30** მუსათელე **14.10** მუსიკა **16.00** ფილმი "მადალი ქუსლები". მთ.რ-ში ედვამ გარსია, სო-ფი ლო. **17.00, 19.15, 22.35** მუსიკა **19.00, 20.00, 21.00, 22.00** ინფორმატორი **19.30, 20.15** ვიდეორაბიტი **21.15** მუსათელე **23.00** პობ. ად. ათეული **02.00** "ზრავი" "სპილი". რეჟ. გა ვან სენტი. **03.00** პაუზის გარეშე

მზი

09.00 არჩევანის ზღვარზე **10.00** სერიალი "ველური მთავრე" **11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00, 16.00, 17.00, 18.00** საინფ. გამომეება "შზერა" **11.10** დღის კინოდარბაზი **18.30** მუ-ლტსერიალი "რედელი" **19.00** სერიალი "ველური მთავრე" **20.00** საინფ. გამომეება "შზერა" **21.00** მხ. ფილმი "რეკვიემი" (პატარ-იკ დელ მუილი) **22.45** არჩევანის ზღვარზე **23.45** მხ. ფილმი "ბატინი "ნ" (ფილიპ ტორი-ტონი)

მომრა არხი

19.00 მულტფილმი **19.30** კინოსესანი "ჩემი ამერიკელი ბიძა" **11-12ს. 21.00** "მესტეტი" **21.30** მოგზაურობა სასიტყვეთი **22.00** მხ. ფილმი "ინდორინეთი"

კაპვასი
12.00 ინდური მხ. ფილმი "პროფესიონალი" 15.00 მხ. ფილმი "რა სურთ კლავები" 17.00, 19.00, 20.30, 00.00 საინფორმაციო პროგრამა "დღეს" 17.15 მულტფილმი "მეფე ლომი" 19.20 სპექტრი 21.00 მხ. ფილმი "მკვლელის ინსტრქტი" 22.30 "საქმე და ეკონომიკა"

იმაღი

07.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00 ქრინიკა **07.10, 11.20, 13.15, 17.20, 02.05** იმედის მე-ლოღიები **07.30** "იმედის" დილა **10.00** დროება **11.30** სპ. პროგრამა "სპი" **12.10** სერიალი "კლონი" **13.25, 02.35** ტე-მარკეტი **14.05** თამაში "უდაბნოს სამტფლეობი" **15.00, 16.00, 17.00** ქრინიკა **ვა 15.15** მხ. ფილმი "აკოცე ვის-აც გსურს" **17.25** ამნიაციური ფილმი: "მად-ლაკანი, მაღალიზის ვეფხე" **18.00, 19.00, 21.25, 22.00, 01.50** ქრინიკა **18.05** სერიალი "ტუტუბები" **19.35** სერიალი "კლონი" **20.30** ქართ. სერიალი "27 დრამიონი" მე-5 ს. **21.30** "გაკაც-ნიუსი" **23.00** სპორტ. პროგრამა "გოლი" **23.30** მხ. ფილმი "ფიერვერკი"

არხი

09.00 საინფორმაციო დაიჯესტი **09.30** თირი-ლური "მოკედი ილინფ აბლა არა" **11.45** მუ-სიკა **12.00, 14.00, 16.00, 18.00, 20.00, 22.00, 00.00** საინფ. გამ. "დღეს" **12.10, 16.10, 18.10, 22.20, 00.20** საინფ. გამომეება "ნოვოსი" **12.20** მხ. ფილმი "კიური არსებები" **14.10** მხ. ფილმი "ავგენტი კოდი ბენქსი" **15.50, 17.40, 21.50, 03.00** სპიკოპია **16.20** მულტფილმი "ყვე-და ძალი საბოლოო ხელდება" **18.20** დრამა "ნორტგოვრი" **20.10** კომედია "მე იქ ვინქნე-ბი" **23.00** საინფ. გამომეება აზერბაიჯანულ და სომხურ ენებზე **00.40** საინფ. გამომეება ინგლისურ და გერმანულ ენებზე **01.00** მხ. ფილმი "ვარსკლავური ომები" 1-ლი ს. **03.25** თირილური "დაქირავებული მკვლელები"

1 OPT

07.00 Телеканал "Доброе утро" **10.00,1 3.00, 16.00, 19.00** Новости **10.20 Худ.фильм "Одиночное плавание"** **12.10** Документик "Доллары за полцены" **14.20** Следиствие ведет Колосков **13.20 Комедия "Добро пожаловать, или Посторонний вход воспрещен"** **14.40** Док.фильм "Большой театр. Спешный вызов" **15.10** Город женщин **16.20** Сериал "Берег мечты" **17.20** "Угадай мелодию" **17.50 "Большая стирка"** **19.20** "Шутка за шуткой" **19.50** Сериал "Клон" **20.50** "Стирка на миллион" **21.00** "Жизнь меня 22.00 Время **22.30** Сериал "Улицы разбитых фонарей" **22.30** Сериал "Криминальная Россия. Проплыла на тот свет". 2 с. **00.10** Искатели. "Архив подземного гарнизона" **00.40** "Фабрика звезд" **01.00** "Подорожники" **01.30** Яна Чурикова в программе "Русский эскорт" **02.00** Комедия "Зять". **03.30** Худ.фильм "Покровительски убийт" **05.10** Сериал "Детективное агентство "Лунный свет"

ნწხ

07.00 Утро на НТВ **09.45** Сериал "Пятый ангел" **11.00** Сегодня утром **11.25** "Дикий мир". Экспедиция Т.Баженнова **12.20** Ток-шоу "Страна советов" **13.00, 16.00, 18.00, 20.00, 02.00** "Сегодня" **13.30** Худ.фильм "В движении" **15.35** Протокол **16.35** Ток-шоу "Принцип домино" **18.30** Сериал "Дальнобойщики" **"Призрак"** **19.35** Протокол **20.40** Сериал "Адвокат". 1 с. **21.45** Сериал "Пятый ангел". 2 с. **23.00** "Страна и мир" **23.35** Красная стрела **23.45** Сериал "Детектив Раш". "Любовь, превыше всего" **00.50** Сериал "Адвокат"

საშხაბათი 27.04

	რუსთავი - 2				
07.30 დილა მშვიდობისა 08.00 "ტელეღიუეც-ბი" 09.40 სერიალი "შურისძიება" 11.00 სერიალი "ჯაშუში" 12.00, 15.00, 18.00, 21.00, 01.10 კურიერი 12.20 "დისკავერი" 13.30 მხ. ფილმი 15.20 მხ. ფილმი 17.05 სერიალი "მამუელები" 18.20 "ტელეღიუეცები" 19.10 "დისკავერი" 19.45 სერიალი "შურისძიება" 22.00 ღამის შოუ დ. გოგიჩაიშვილთან ერთად 23.00 ღამის კუ-რთერი 23.50 მხ. ფილმი "აუზი". მთ. რ-ში: ფრანსუა ოზონი,მარკოლე რუმბლენგი.					

პირველი არხი

07.30 აღიონი **09.45** მულტსერიალი "უკსტის ფანტასტიკური თავგადასავალი" **10.10** მხ. ფილმი **12.00, 15.00, 20.00, 23.00** მოამბე **12.15** ტელესერიალი "სოლდადი" **13.00** ნა-მუაღდღეს **14.00** მოამბე ინგლ. ენაზე **14.05** დოკ. სერიალი "მსოფლიოს ქალაქები" **15.15** მხ. ფილმი "ფორსაიტების საგა" 3-4ს. **16.35** დოკ. ფილმი "სიკვდილს გადარჩენილი" **17.30** საქართველო და გარესსამყარი **18.00** ვესტნიკი **18.20** დოკ. სე-რიალი "ბუნების სამყაროში" **18.30** სერიალი "წერილფარსკველია ღამე" **19.00** და არს მუსიკა **19.25** ტელეოამაში "ინფორმარკველია ღამე" **19.00** ენერგია **19.25** ტელეოამაში "იმღერე რამე" **21.05** ბასტიკ-ბუზე **21.20** სერიალი "სოლდადი" **22.15** სათა იავეებთან **23.30** მხ. ფილმი "ქა-მა სიკვდილიდან"

ISVI პირველი სტამბო

07.20 პობ. ად. ათეული **08.00** ტორილა **11.00** ქართული მუსიკა **13.00** ინფორმატორი **13.30** მუსათელე **14.10** მუსიკა **16.00** ფილმი "მადალი ქუსლები". მთ.რ-ში ედვამ გარსია, სო-ფი ლო. **17.00, 19.15, 22.35** მუსიკა **19.00, 20.00, 21.00, 22.00** ინფორმატორი **19.30, 20.15** ვიდეორაბიტი **21.15** მუსათელე **23.00** პობ. ად. ათეული **02.00** "ზრავი" "სპილი". რეჟ. გა ვან სენტი. **03.00** პაუზის გარეშე

მზი

09.00 არჩევანის ზღვარზე **10.00** სერიალი "ველური მთავრე" **11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00, 16.00, 17.00, 18.00** საინფ. გამომეება "შზერა" **11.10** დღის კინოდარბაზი **18.30** მუ-ლტსერიალი "რედელი" **19.00** სერიალი "ველური მთავრე" **20.00** საინფ. გამომეება "შზერა" **21.00** მხ. ფილმი "რეკვიემი" (პატარ-იკ დელ მუილი) **22.45** არჩევანის ზღვარზე **23.45** მხ. ფილმი "ბატინი "ნ" (ფილიპ ტორი-ტონი)

მომრა არხი

19.00 მულტფილმი **19.30** კინოსესანი "ჩემი ამერიკელი ბიძა" **13-14ს. 21.00** "მესტეტი" **21.30** მოგზაურობა სასიტყვე-ბული ეკები **21.30** ისტორიანი **22.00** მხ. ფილ-მი "ათასი მილიარდი დოლარი"

კაპვასი
12.00 მხ. ფილმი "მკვლელის ინსტრქტი" 13.30 "საქმე და ეკონომიკა" 14.30 მხ. ფილმი "მგლის საძიძი" 17.00, 19.00, 20.30, 00.00 საინფორმაციო პროგრამა "დღეს" 17.15 მულტფილმი "ბოლტე" 19.20 სპექტრი 21.00 მხ. ფილმი "როგორ გახდეს პრინცესა" 00.30 მუ-სიკა

იმაღი

07.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00 ქრინიკა **07.15, 11.05, 13.15, 14.35, 17.20, 02.20** იმედის მელოღიები **07.30** "იმედის" დილა **10.10** სერიალი "ტუტუბები" **11.25** "წერიდიანი" **12.10** სერიალი "კლონი" **13.25, 01.50** ტე-მარკეტი **14.05** სერიალი "წირი ვულფის საიდუმლოება" **15.00, 16.00, 17.00** ქრინიკა **15.15** მხ. ფი-ლმი "ფიერვერკი" **17.25** ამნიაციური ფილ-მი: "სანდოკანი, მაღალიზის ვეფხე" **18.00, 19.00, 21.25, 22.00, 01.35** ქრინიკა **18.05** სე-რიალი "ტუტუბები" **19.35** სერიალი "კლონი" **20.30** ქართ. სერიალი "27 დრამიონი" **21.30** ღამის მახე **23.00** ერთხელ პოლფეფში **23.30** მხ. ფილმი "გაზაფხულის 17 გაღლებვა" 1-ლი ს. **00.40** სპ. პროგრამა "გოლი სერია ფ"

არხი

09.00 საინფორმაციო დაიჯესტი **09.30** თირი-ლური "დაქირავებული მკვლელები" **11.40, 17.40, 19.45, 21.40** მუსიკა **12.00, 14.00, 16.00, 18.00, 20.00, 22.00, 00.00** საინფ. გამ. "დღეს" **12.10, 16.10, 18.10, 22.20, 00.20** საინფ. გამომეება "ნოვოსი" **12.20** მხ. ფილმი "კლონი" **13.25, 01.50** ტე-მარკეტი **14.05** თამაში "უდაბნოს სამტფლეობი" **15.00, 16.00, 17.00** ქრინიკა **15.15** მხ. ფი-ლმი "ფიერვერკი" **17.25** ამნიაციური ფილ-მი: "სანდოკანი, მაღალიზის ვეფხე" **18.00, 19.00, 21.25, 22.00, 01.35** ქრინიკა **18.05** სე-რიალი "ტუტუბები" **19.35** სერიალი "კლონი" **20.30** ქართ. სერიალი "27 დრამიონი" **21.30** ღამის მახე **23.00** ერთხელ პოლფეფში **23.30** მხ. ფილმი "გაზაფხულის 17 გაღლებვა" 1-ლი ს. **00.40** სპ. პროგრამა "გოლი სერია ფ"

1 OPT

07.00 "Доброе утро" **10.00, 13.00, 16.00, 19.00** Новости **10.20, 22.35** Сериал "Улицы разбитых фонарей" **11.20, 19.50** Сериал "Клон" **12.20** Мульт-Сериал "Кошки-мышки" **12.40** Дисней-клуб: "Ким Пят-с-плюсом" **13.20 Худ.фильм "Возврата нет"** **15.10** Город женщин **16.20** Сериал "Берег мечты" **17.20** "Угадай мелодию" **17.50** "Большая стирка" **19.20** "Шутка за шуткой" **19.50** Сериал "Клон" **20.50** "Стирка на миллион" **21.00** "Жизнь меня 22.00 Время **22.30** Сериал "Улицы разбитых фонарей" **22.30** Сериал "Криминальная Россия. Проплыла на тот свет". 2 с. **00.10** Искатели. "Архив подземного гарнизона" **00.40** "Фабрика звезд" **01.00** "Подорожники" **01.30** Яна Чурикова в программе "Русский эскорт" **02.00** Комедия "Зять". **03.30** Худ.фильм "Покровительски убийт" **05.10** Сериал "Детективное агентство "Лунный свет"

ნწხ

07.00 Утро на НТВ **09.45** Сериал "Пятый ангел" **11.00** Сегодня утром **11.25** "Кулинарный поединок" **12.20** Ток-шоу "Страна советов" **13.00, 16.00, 18.00, 20.00, 02.05** "Сегодня" **13.30** Худ.фильм "Красная жара" **15.35** Протокол **16.35** Ток-шоу "Принцип домино" **18.30** Сериал "Дальнобойщики" **19.35** Протокол **20.40** Сериал "Адвокат". 2 с. **21.45** Сериал "Пятый ангел". 1 с. **23.00** "Страна и мир" **23.35** Красная стрела **23.45** Сериал "Детектив Раш" **00.50** Сериал "Адвокат"

ოთხშაბათი 28.04

	რუსთავი - 2				
07.30 დილა მშვიდობისა 08.00 "ტელეღიუ-ეცები" 09.40 სერიალი "შურისძიება" 11.00 ღამის შოუ დ. გოგიჩაიშვილთან ერთად 12.00, 15.00, 18.00, 21.00, 02.10 კურიერი 12.20 "დისკავერი" 13.30 მხ. ფილმი 15.20 მხ. ფილმი 17.05 სერიალი "მამუელები" 18.20 "ტელეღიუეცები" 18.55 "დისკავერი" 19.45 სერიალი "შურისძიება" 22.00 სერიალი "სო-პრანის კლანი" 23.00 ღამის კურიერი 23.50 მხ. ფილმი "ტელმა და ლუჩაი". მთ. რ-ში: სი-უზან სარანდონი, ჯინა დევისი.					

პირველი არხი

07.30 აღიონი **09.45** მულტსერიალი "უკსტის ფანტასტიკური თავგადასავალი" **10.10** მხ. ფილმი **12.00, 15.00, 20.00, 23.00** მოამბე **12.15** ტელესერიალი "სოლდადი" **13.00** ნამუშაღდღეს **14.00** მოამ-ბე ინგლ. ენაზე **14.05** ქართული ენის გაკვე-თილი **14.30** დოკ. სერიალი "ნაგების ისტო-რია" **14.40** თვექნი ფულგებნი **15.15** მხ. ფილ-მი "ფორსაიტების საგა" 5-6ს. **16.35** დოკ. ფი-ლმი "სიკვდილს გადარჩენილი" **17.20** საქე-რეფელი, დრო, მოვლენები **18.00** ვესტნიკი **18.20** დოკ. სერიალი "ბუნების სამყაროში" **18.30** სერიალი "წერილობარკველია ღამე" **19.00** ენერგია **19.25** ტელეოამაში "იმღერე რამე" **21.05** ბასტიკ-ბუზე **21.20** სერიალი "სო-ლდადი" **22.10** სათი მვილები **23.30** მხ. ფილ-მი "ყველაფრის ფასად"

ISVI პირველი სტამბო

07.20 პობ. ად. ათეული **08.00** ტორილა **11.00** ქართული მუსიკა **13.00** ინფორმატორი **13.30** მუსათელე **14.10** მუსიკა **16.00** ფილმი "საუ-კეთსი ორი ნილი". მთ.რ-ში კირში ჰეივარდი, რი-ნ, დევიდ ნილზი. **17.00, 19.15** მუსიკა **19.00, 20.00, 21.00, 22.00** ინფორმატორი **19.30, 20.15** ვიდეორაბიტი **21.15** ქართ. მუსათელე **22.35** პაპარატი **23.00** პობ. ად. ათეული **02.00** "ზრავი" "ნაძირალა ცოლი" მთ.რ-ში ტატუ-რევილი, ჯულიან სენდსი. **03.00** პაუზის გა-რეშე

მზი

09.00 არჩევანის ზღვარზე **10.00** სერიალი "ველური მთავრე" **11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00, 16.00, 17.00, 18.00** საინფ. გამომეება "შზერა" **11.10** დღის კინოდარბაზი **18.30** მუ-ლტსერიალი "რედელი" **19.00** სერიალი "ველური მთავრე" **20.00** საინფ. გამომეება "შზერა" **21.00** მხ. ფილმი "მგზავრობა" (ბერნტ ტელორი) **22.45** არჩევანის ზღვარ-ზე **23.45** მხ. ფილმი "ტაიო აუტი" (ორლენ რე-კუანი)

მომრა არხი

19.00 მულტფილმი **19.30** კინოსესანი "ჩემი ამერიკელი ბიძა" **15-16ს. 21.00** და არს მუსი-კა **21.30** ჩვენი მსაფართოა **22.00** მხ. ფილ-მი "უსაფრთხოების ზომები"

კაპვასი
12.00 მხ. ფილმი "როგორ გახდეს პრინცესა" 14.00 მხ.ფილმი "ლაშაიზო ჟე" 15.30 მხ. ფილ-მი "დიკ ტრეზის" 17.00, 19.00, 20.30, 00.00 საინფორმაციო პროგრამა "დღეს" 17.15 მულ-ტფილმი "დინოზარი" 19.20 სპექტრი 21.00 მხ. ფილმი "გატაცება 61 ნაშმი" 00.30 მუსიკა

იმაღი

საერთაშორისო კულტურულ-საგანმანათლებლო
კავშირი „რუსული კლუბი“
წარმოგიდგენთ

ალექსანდრე ვერტინსკის იუბილესადმი მიძღვნილ
სპექტაკლს

„ყვითელი
ანგელოზი“

26 აპრილი
„თავისუფალი თეატრი“
დასაწყისი 19.00 საათზე
ცნობებისათვის დარეკეთ ტელ: 93-43-36 98-58-21

1-ლი ქართული საერთაშორისო გამოფენა
ტელეკომუნიკაციები და
საინფორმაციო ტექნოლოგიები

28-30 აპრილი
თბილისი, საერთაშორისო
პარკთან მიმდებარე პლაზა

GEORGIA
TELECOM 04
www.caspianworld.com

საინფორმაციო ტექნოლოგიები

საინფორმაციო ტექნოლოგიები

საინფორმაციო ტექნოლოგიები

პროექტ-მენეჯერის
ვაკანსია

აქსონი

ძირითადი მოთხოვნები

- განათლება: საინჟინრო
- სამუშაო გამოცდილება: სამშენებლო მენეჯმენტში
- ინგლისური ენისა და კომპიუტერის კარგი ცოდნა
- ასაკი: 30-50 წლამდე

თუ თქვენი მონაცემები შეესაბამება ზემოთ ჩამოთვლილ
მოთხოვნებს, გთხოვთ, მიგვაწოდოთ შემდეგი საბუთები
აქსონის ოფისში

არაფრანკის 14, ტელ: 25 34 34.
საკონტაქტო პირი ნესტან ზურაბიშვილი

- რეზიუმე (ანგლიზურ ენაზე)
- ფოტოსურათი
- დიპლომის ასლი
- რეკომენდაცია

საბუთების მიღების ბოლო ვადაა 2004 წლის 1 მაისი

amara
computers

„კამარა-კომპიუტერ“-თან
არსებული „კომპიუტერულ – ტექნოლოგიათა“
სახელმწიფო ცენტრი – „დოკუმენტი“ აცხადებს
მიღებას სპეციალისტთა
„კომპიუტერული ტექნოლოგიები“-
(სწავლების ხანგრძლივობა 1 წელი).
აბრეშვიტის უნივერსიტეტის კომპიუტერული, საბუნალო-
აღრიცხვისა და ინგლისური ენის უნივერსიტეტში
სწავლება მიმდინარეობს მაღალკვალიფიციური სპეციალისტების მიერ.
ჭარბულ, რეზიუმე და ინგლისურ ენაზე
ტელ: 95 29 99
მისამართი: ბაქის ქ.

განათლების სამინისტროს საინფორმაციო
ტექნოლოგიების ცენტრი „მზიხი“
გთავაზობთ:

კომპიუტერის შემსწავლელ კურსს თქვენთვის:

- კლავიატურაზე ბეჭდვის ათვისება
- საქმადი დოკუმენტაციის წარმოება – MS Word,
- აღრიცხვა, საბუღალტრო-ეკონომიკური ამოცანები – MS Excel.
- ლოკალური ქსელი, ინტერნეტი, ელ-ფოსტა,
- ოპერაციული სისტემა Windows.

ცენტრში მოქმედებს სხვა კურსებიც.

მისამართი: დ. უზნაძის N70
ტელ: 29-48-61

თქვენი რეკლამა
ჩვენს გაზეთში

20-24-04
20-00-24

Save the Children.

გავხვთა ტოლერანტობის
საგანმანათლებლო პროექტი
თოჯინების დადგმის რეჟისორთა კონკურსი

„Save the Children“ („შვიდრაცია გადარჩენის ბავშვები“) ახორციელებს ბავშვთა ტოლერანტობის საგანმანათლებლო პროექტს საქართველოში, აზერბაიჯანსა და სომხეთში. პროექტი მიზნად ისახავს ბავშვებში ტოლერანტობისა და კრიტიკული აზროვნების უნარის გამომუშავებას პიროვნებათაშორის და საზოგადოებრივი კონფლიქტების გადაჭრის საქმეში, ასევე კულტურათაშორის ურთიერთობის უნარ-ჩვევების გამომუშავებას.

„Save the Children“ აცხადებს თოჯინების დადგმის რეჟისორთა კონკურსს ბავშვთა სატელევიზიო სერიებისათვის. სატელევიზიო სერიები შეიქმნება ბავშვთა ტოლერანტობის საგანმანათლებლო პროექტის ფარგლებში. თოჯინების დადგმის რეჟისორი მოახდენს დადგმების შექმნის მთლიან ორგანიზებას, მის მოვალეობაში შევა თოჯინა-პერსონაჟების შექმნა, მხატვრების, მეთოჯინეების, დეკორატორების, მუსიკალური გამფორმებლების და სცენარისტების მუშაობის კოორდინაცია. რეჟისორი მჭიდროდ ითანამშრომლებს ბავშვთა ტოლერანტობის პროექტის კოორდინატორთან და ტელევიზიასთან.

კვალიფიკაცია და კომპეტენცია

1. ხანგრძლივი სამუშაო გამოცდილება თოჯინების დადგმების რეჟისურაში, სასურველია თოჯინების სატელევიზიო დადგმებში
2. გამოცდილება საბავშვო თოჯინების დადგმების რეჟისურაში
3. ორგანიზატორული უნარ-ჩვევები და დადგმების შექმნის პროცესის მართვის და ორგანიზების უნარი
4. ზოგადი ცოდნა სამოქალაქო საზოგადოების პრინციპებისა და დემოკრატიის შესახებ, ასევე საბავშვო საგანმანათლებლო, გასართობი ან შემცვებითი პროგრამების სფეროში
5. ბავშვებისათვის ადვილად გასაგები, მიმზიდველი და საინტერესო თოჯინების დადგმების შექმნის უნარი
6. ქართული კულტურისა და ტრადიციების ღრმა ცოდნა
7. აზერბაიჯანულ და სომხურ კოლექტივთან კონსტრუქციული და კოლეგიალური ურთიერთობის უნარი
8. მტკიცედ განსაზღვრულ ვადებში მუშაობის უნარი
9. მოქნილობა, კრიტიკული აზროვნება და კულტურათაშორისი ურთიერთობის უნარი
10. ქართული და რუსული ენების კარგი ცოდნა, ინგლისური ენის ცოდნა სასურველია, მაგრამ სავალდებულო არ არის

დანიშტერსებულმა პირებმა უნდა წარმოადგინონ რეზიუმე და სატიტულო გვერდი ბავშვთა ტოლერანტობის საგანმანათლებლო პროექტის კოორდინატორის მარინა უშვერიძის სახელზე, შემდეგ მისამართზე: „Save the Children“ საქართველოს ოფისი, ბარათაშვილის ქ. 8, IV სართული, 0105, თბილისი;

ფაქსი: (995 32) 99 89 43; ელ-ფოსტა: marina@save.org.ge
განაცხადების წარდგენის ბოლო ვადაა 30 აპრილი, 2004. კანდიდატთა მხოლოდ მცირე ნაწილი შეირჩევა გასაუბრებისათვის. შერჩეული კანდიდატები შეტყობინებას მიიღებენ „Save the Children“-ის ოფისიდან. გთხოვთ, ნუ დარეკავთ.

საბავშვო გაზეთი 12-მა

გთვრამება, მაცხრამება და მუცა
ტირანის გამარჯვებული ნომრები:

18010125

18002790

18001644

18010910

18010140

18004990

18009397

18002037

18000351

18000749

19005578

19006891

19009333

19002816

19010764

19010220

19004456

19008577

19000404

19001762

20000884

20006176

20005316

20006234

20005228

20010910

20010731

20002861

20007630

20005132

საქართველო

შეიძინეთ
გაერთიანებული
მოიგეთ!

ქოველ შაბათს,
რუსეთის 2-ის
პრეზიდენტ ელენე
გაბრიაშვილი ტელევიზორ
„საოჯახო ტელევიზორ“ გათავაზდება.

დაწვრილებითი ინფორმაცია და კომუნიკაციების უსაჩილო
ინფორმაციის გაზიარება 24 საათში

წამალი „სალხინო“
ქართული ფლორის საოცრება

თუ განუხებთ პროსტატიტი, ცისტაიტი, ქალური და შარდ-სასქესო
ორგანოების დაავადებები; როცა შეიმჩნევა შენელებული და გახშირე-
ბული შარდვა, შარდვის დროს წვა, შარდსადენი ხვედრის ბავშვთა მიწე-
ბება, სუნი ან გამონადენი; აგრეთვე ტკივილი წელის, გავის ძვლის, თირ-
კმელების არეში; შარდის წვეთ-წვეთად გამოყოფა, მოშარდვის სურვი-
ლის დაუკმაყოფილებლობა, როცა ვითარდება სექსუალური მოშლილი-
ბა და იმპოტენცია, მიიღეთ წამალი „სალხინო“ და ეს პრობლემები
მოგესხნებათ.

„სალხინო“ ანესრიგებს კუჭ-ნაწლავის მოქმედებას და ხსნის ტკივი-
ლებს.

„სალხინო“ გამოიყენება ჩირქოვანი და ჩირქმადი ინფექციების სამ-
კურნალოდ, ნაღვლის ბუშტის (ქოლესტატიტი), პეპტიკის, გასტრიტის,
ნეფრიტის, გინეკოლოგიის, სტომატიტის, ბრონქიტის და სხვა პათოლოგი-
ური დაავადებების დროს. „სალხინო“ აქრობს პირის ღრუდან უსიამოვნო
სუნს. წამალი „სალხინო“ კურნავს სარძევე ჯირკვლების დაავადებებს -
მასტოპათიას, მასტიტს. თუ გამოიყენებთ მშობიარობის შემდეგ, აიცი-
ლებთ მასტიტს და გათუჯოვბესებთ ბავშვის კვებას საკუთარი რძით.

წამალ „სალხინოს“ თვისებები აპრობირებულია და მოწონებულია სა-
ქართველოს, რუსეთის, აზერბაიჯანისა და სხვა ქვეყნების ჯანმრთელო-
ბის დაცვის სამინისტროების მიერ, იგი რეგისტრირებულია. მიღებული
აქვს სახელმწიფო პატენტები და ლიცენზია.

იკითხეთ და შეიძინეთ აფთიაქებში.

წამლის ფასი საქართველოს ტერიტორიაზე სამი (3) დოლარის ეკვი-
ვალენტს არ უნდა აღემატებოდეს ლარებში.

ლიზინგი - ბიზნისის განვითარების წინაპირობა

თინათინ ადამია

მცირე და საშუალო მეწარმეობა ეკონომიკის ხერხემალია. განვითარებულ ქვეყნებში ყველა შრომისუნარიანი ადამიანის, თითქმის, ორი მესამედი ამ სფეროშია დასაქმებული; იქმნება სამომხმარებლო პროდუქციის ნახევარი. ლიზინგის მრავალმხრივი ზემოქმედების ეფექტურობა ეკონომიკაზე განისაზღვრება იმით, რომ ის ერთდროულად ააქტიურებს კერძო კაპიტალის ინვესტიციებს წარმოების სფეროში, აუმჯობესებს საწარმოების და ზოგადად კერძო სექტორის ფინანსურ მდგომარეობას და ზრდის მცირე და საშუალო ბიზნესის კონკურენტუნარიანობას.

საბაზრო ეკონომიკაზე გადასვლამ დღის წესრიგში დააყენა კერძო მენარმეობის როლის და მნიშვნელობის ობიექტურად შეფასების აუცილებლობა, მით უმეტეს, რომ იგი უდიდეს გავლენას ახდენს ქვეყანაში კომერციულ საქმიანობაზე, მოაქვს კონკრეტული ეკონომიკური შედეგები.

სამწუხაროდ, ჩვენს ქვეყანას, ბიზნესის ხაზით, არ გააჩნია ის მდიდარი გამოცდილება, თეორიული და პრაქტიკული ცოდნა, აგრეთვე, აუცილებელი თანამედროვე მატერიალურ-ტექნიკური ბაზა, რასაც უკვე მოითხოვს დღეს არსებული ობიექტური რეალობა და რაც კიდევ უფრო მეტად აქტუალური გახდება საბაზრო ურთიერთობების დამკვიდრების შედეგად. ამიტომ ბიზნესის განვითარება არა მხოლოდ დღევანდელი, არამედ მომავლის საქმეა.

საქართველოს ეკონომიკა დიდად არის დამოკიდებული ჯანსაღი მენარმეობისა და ჯანსაღი კონკურენციის განვითარებაზე, აგრეთვე - მონივნავე ქვეყნების თეორიული და პრაქტიკული ცოდნის პროფესიონალურ დაუფლებაზე. დასავლეთის ქვეყნების გამოცდილების შესწავლა დახმარებას გაავიწყებს გამოცეცნით და გაავითვალისწინოთ ის წინააღმდეგობანი, რომლებიც ნიშნადმოღვია საბაზრო ეკონომიკის სისტემისათვის.

თანამედროვე ეკონომიკური ურთიერთობების პირობებში, ბიზნესი უნდა იყენებდეს ისეთ ახალ მიმართულებებს, როგორიცაა: ფინანსური ინჟინერინგი, ლიზინგი, ფაქტორინგი და ა.შ. ამ მხრივ, ლიზინგი განსაკუთრებულ მნიშვნელობას იძენს, რადგანაც ქართულ სანარმოებს ისე არაფერი სჭირდებათ, როგორც ძირითადი საშუალებების (მანქანა-დანადგარების, სატრანსპორტო საშუალებებისა და საოფისე აღჭურვილობის) გადაიარაღება კონკურენტუნარიანი პროდუქციის შესაქმნელად.

სკოტა რამ ლიზინგის შესახებ

საქართველოში ლიზინგით სარგებლობა პირველად საბჭოთა კავშირის პირობებში გახდა შესაძლებელი საბჭოერაციო ლიზინგის ფორმით. ამ მექანიზმს ქვეყანაში "იჯარის" სახელით იცნობდნენ და იგი განსხვავებულია ფინანსური ლიზინგისაგან. დამოუკიდებლობის მიღების შემდეგ საქართველოს მთავრობა შეეცადა ფინანსური ლიზინგის დანერგვას იაპონიისა (1997-1999წწ) და ჩინეთის (2000-2003წწ) მთავრობების მიერ გამოყოფილი გრანტების საშუალებით. საქართველოს ეკონომიკის სამინისტრომ დააფინანსა ლიზინგის პროექტები, მაგრამ უმეტესობა ნარუმატებული აღმოჩნდა, რადგან კომპანიები სუბიექტურად, და არა მათი ფინანსური შესაძლებლობების გათვალისწინებით, შეირჩა.

ლიზინგი მნიშვნელოვანი ფინანსური პროდუქტია საქართველოში მცირე და საშუალო ბიზნესის განვითარებისათვის. დღეს ბიზნესში სახსრების მოზიდვა მხოლოდ საბანკო სესხების მეშვეობით ხდება, სადაც განსაზღვრული საპროცენტო განაკვეთები და სხვა სახეხო პირობები მოქმედებს. სალიზინგო კომპანიების მომსახურება კი მწარმოებებს საშუალებას აძლევს, გრძელვადიანი მოხმარების პრობებით, აიღონ მათთვის საჭირო სხვადასხვა მანქანა-დანადგარი

(ავტომობილები, საოფისე თუ სანარმოო ტექნიკა) და ღირებულება ხანგრძლივი პერიოდის განმავლობაში ნაწილ-ნაწილ გადაიხადონ. მნიშვნელოვანია, რომ სალიზინგო გადასახადის დაფარვა შესაძლებელია ლიზინგით მიღებული მოწყობილობის ექსპლუატაციის მეშვეობით, მიღებული შემოსავლებიდან.

ქართული სალიზინგო ბაზარი განვითარების პროცესშია. დღეს ქვეყანაში ორი ქართული სალიზინგო კომპანია არსებობს, რომლებიც ჩამოყალიბებულია ადგილობრივი კომერციული ბანკების მიერ. მათი საქმიანობის მასშტაბი, ძირითადად, საკანონმდებლო ბუნდოვანებიდან გამომდინარე, ჯერჯერობით შეზღუდულია, თუმცა აღნიშნული კომპანიები განვითარებისა და საქმიანობის მოცულობის გაფართოებისაკენ ისწრაფვიან.

ლიზინგი მცირე და საშუალო ზომის, ასევე, სასტარტო ეტაპზე მყოფი საწარმოთათვის ფინანსირების მეტად ხელსაყერ ფორმას წარმოადგენს. იგი არ საჭიროებს გრძელვადიან საკრედიტო ისტორიას და საშუალებას იძლევა, იმ მომენტისათვის ნაკლები დროითი და ფულადი დანახარჯების მეშვეობით, გაზარდოს საწარმოს წარმადობა.

ყოველივე ეს ეხმარება მენარმეებს, გააფართოვონ საკუთარი საქმე შეზღუდული სასტარტო კაპიტალის არსებობისას და საწარმოსთვის ძლიერ მოტივაციურ სტიმულებს ქმნის. მატერიალური, ფინანსური და შრომითი რესურსების რაციონალური გამოყენება საშუალებას აძლევს მენარმეს, გახდეს წარმეობის უახლესი საშუალებების რეალური მფლობელი. ამის გათვალისწინებით, დასავლეთში სულ უფრო იზრდება ლიზინგის მნიშვნელობა დამწყები, მცირე და საშუალო კომპანიების დაფინანსებაში, რომლებიც წამყვან როლს ასრულებენ ეკონომიკაში ინოვაციის შეტანით და კონკურენციის გაძლიერებით. მრავალი მათგანი, მენარმეობის თვალსაზრისით, განსაკუთრებით წინ წავიდა. მათი წარმატების საიდუმლო ბაზრის ნიშის აღმოჩენასა და წარმადობის ზრდაში მდგომარეობს.

რა მოცულობისაა ლიზინგის პოტენციური ზაზარი

საერთაშორისო საფინანსო კორპორაცია (IFC), რომელიც მსოფლიო ბანკის ჯგუფის წევრი გახლავთ, მიზნად ისახავს საქართველოში ბიზნესის განვითარებისათვის ხელშეწყობას. მისი მისიაა, გარდამავალი ეკონომიკის ქვეყნების კერძო სექტორში მდგრადი ინვესტიციების განხორციელება, სიღარიბის დაძლევისა და ადამიანების ცხოვრების დონის გაუმჯობესების მიზნით. ამ თვალსაზრისით, მისი პროექტი ითვალისწინებს ქვეყანაში ლიზინგის დამკვიდრებას და სასურველი ბიზნეს-გარემოს შექმნას ლიზინგთან დაკავშირებული კანონმდებლობის დახვეწითა და საზოგადოების ინფორმირების მეშვეობით. საერთაშორისო საფინანსო კორპორაციამ, კერძოდ კი, საქართველოში ბიზნესის განვითარების პროექტმა კერძო სექტორში ახალი ფინანსური პროდუქტის, ლიზინგის დასაწერად გამოცვლია მისი პოტენციური ბაზარი და წინააღმდეგობები, რომელსაც ხვდებოან ქართული კომპანიები ბიზნესის განვითარების გზაზე.

საქართველოში ასეთი დონის დეტალური გამოკვლევა პირველად ჩატარდა, რადგან, ანგაზის არ იყოს, სანამ კონკრეტული მიმართულებით მუშაობას დაიწყებ, ასევე უნდა გაზომო და ერთხელ გაჭრა. ჩვენთან, ისევე როგორც ბერს სხვა განვითარებად ქვეყანაში, დასავლური სტანდარტები ახლა მკვიდრდება. ამიტომაც, არ უნდა იყოს გასაკვირი ჩატარებული გამოკვლევის ხარისხი და მისი პრაქტიკული მნიშვნელობა. ბიზნესზე განვითარების პროექტმა 2004 წლის დასაწყისში გამოიოხა 792 მცირე, საშუალო და მსხვილი კომპანია 12 რეგიონში. გამოკითხვის მეთოდოლოგია შემუშავდა ადგილობრივ კვლევით კომპანია გიორბისთან თანამშრომლობით. ჩატარებული კვლევის ძირითადი მიზანში შემდეგში მდგომარეობდა:

2004 წლის მიხედვით, ძირითად საშუალებებზე პოტენციური მოთხოვნის გამოკვლევა;

ქართული კომპანიების მიერ ძირითად საშუალებებზე დაფინანსების წყაროების დადგენა;

დაფინანსების წყაროების მოძიებასთან დაკავშირებული პრობლემების შესწავლა;

ლიზინგი როგორც საბანკო სესხის ალტერნატიული ფორმა

ლიზინგი საბანკო სესხის ალტერნატიულ ფორმად მიიჩნევა. აქედან გამომდინარე, საინტერესოა საწარმოთა დამოკიდებულება საბანკო სექტორისადმი. ლიზინგი,

ერთი მხრივ, შვავს საბანკო კრედიტს, თუმცა მისი პროცედურა შედარებით მარტივია. ლიზინგით დანადგარის გამოტანისას მენარმე განაძეგებაზე. მნიშვნელოვანია ისიც, რომ სალიზინგო ოპერაციის დროს თავად დანადგარი წარმოადგენს გირაოს - ე.ი. ლიზინგი არ საჭიროებს დამატებით უზრუნველყოფას. ფინანსირების ამ ორი საშუალების შედარებისას მეტად მნიშვნელოვანია პოტენციური კლიენტების, ამ შემთხვევაში, სანარმოების დამოკიდებულება თითოეული მათგანის მიმართ.

კვლევის ფარგლებში გამოკითხულმა რესპოდენტებმა შეაფასეს საბანკო სექტორისადმი მათი დამოკიდებულება. აღსანიშნავია ისიც, რომ რაც უფრო მსხვილია კომპანია, მით უფრო დადებითი განწყობა აქვს მას საბანკო სექტორის მიმართ. როგორც ჩანს, საქართველოში, სხვა ქვეყნებში გავრცელებული პრაქტიკის შესაბამისად, მსხვილ ბიზნესს უფრო მჭიდრო კონტაქტი აქვს ფინანსურ სისტემებთან და, შესაბამისად, სარგებლობს კრედიტის მიღების უფრო მაღალი ალბათობით. მცირე კომპანიების მიერ საბანკო სექტორის შეფასება დიდად არ განსხვავდება მსხვილი კომპანიების შეფასებისაგან. ჩვენს პირობებში, ეს მაჩვენებელი არ უნდა იყოს გასაკვირი, რადგან, საბანკო სესხის გარდა, დაფინანსების სხვა უფრო ხელმისაწვდომი ალტერნატიული საშუალება არ არსებობდა და კომპანიები ინვესტირებისა და ბიზნესმენებისათვის მეტად მნიშვნელოვანია.

ამ მონაცემებზე დაყრდნობით, საქართველოს სალიზინგო ბაზრის სიდიდის შეფასების მცდელობისას გაკეთდა დაშვება, რომ სალიზინგო ოპერაციებზე 2004 წლის განმავლობაში შეიძლება ძირითად საშუალებებში პოტენციური კაპიტალური ინვესტიციების ოთხი პროცენტი მიმართულიყოს. ამ ვარაუდის გათვალისწინებით, საქართველოში ლიზინგზე პოტენციური მოთხოვნა 2004 წლისათვის 15.3 მილიონ დოლარს უტოლდება. ეს კი იმაზე მითითებს, რომ არსებობს რეალური მოთხოვნა, რაც ლიზინგით დაინტერესებული ინვესტირებისა და ბიზნესმენებისათვის მეტად მნიშვნელოვანია.

ასევე, გათვალისწინეს ლიზინგზე არსებული მოთხოვნის გამოანგარიშების ალტერნატიული არაბიზარდაბირი მეთოდები: მთლიანი შიდა პროდუქტიდან, რომლის მიხედვითაც, ლიზინგზე მოთხოვნამ შეადგინა 20.4 მილიონი დოლარი; ძირითადი საშუალებების იმპორტის წილის მიხედვით კი, ლიზინგზე მოთხოვნა 22.6 მილიონ დოლარს გაუტოლდა.

ლიზინგი როგორც საბანკო სესხის ალტერნატიული ფორმა

ლიზინგი საბანკო სესხის ალტერნატიულ ფორმად მიიჩნევა. აქედან გამომდინარე, საინტერესოა საწარმოთა დამოკიდებულება საბანკო სექტორისადმი. ლიზინგი, ერთი მხრივ, შვავს საბანკო კრედიტს, თუმცა მისი პროცედურა შედარებით მარტივია. ლიზინგით დანადგარის გამოტანისას მენარმე განაძეგებაზე. მნიშვნელოვანია ისიც, რომ სალიზინგო ოპერაციის დროს თავად დანადგარი წარმოადგენს გირაოს - ე.ი. ლიზინგი არ საჭიროებს დამატებით უზრუნველყოფას. ფინანსირების ამ ორი საშუალების შედარებისას მეტად მნიშვნელოვანია პოტენციური კლიენტების, ამ შემთხვევაში, სანარმოების დამოკიდებულება თითოეული მათგანის მიმართ.

კვლევის ფარგლებში გამოკითხულმა რესპოდენტებმა შეაფასეს საბანკო სექტორისადმი მათი დამოკიდებულება. აღსანიშნავია ისიც, რომ რაც უფრო მსხვილია კომპანია, მით უფრო დადებითი განწყობა აქვს მას საბანკო სექტორის მიმართ. როგორც ჩანს, საქართველოში, სხვა ქვეყნებში გავრცელებული პრაქტიკის შესაბამისად, მსხვილ ბიზნესს უფრო მჭიდრო კონტაქტი აქვს ფინანსურ სისტემებთან და, შესაბამისად, სარგებლობს კრედიტის მიღების უფრო მაღალი ალბათობით. მცირე კომპანიების მიერ საბანკო სექტორის შეფასება დიდად არ განსხვავდება მსხვილი კომპანიების შეფასებისაგან. ჩვენს პირობებში, ეს მაჩვენებელი არ უნდა იყოს გასაკვირი, რადგან, საბანკო სესხის გარდა, დაფინანსების სხვა უფრო ხელმისაწვდომი ალტერნატიული საშუალება არ არსებობდა და კომპანიები ინვესტირებისა და ბიზნესმენებისათვის მეტად მნიშვნელოვანია.

ამ მონაცემებზე დაყრდნობით, საქართველოს სალიზინგო ბაზრის სიდიდის შეფასების მცდელობისას გაკეთდა დაშვება, რომ სალიზინგო ოპერაციებზე 2004 წლის განმავლობაში შეიძლება ძირითად საშუალებებში პოტენციური კაპიტალური ინვესტიციების ოთხი პროცენტი მიმართულიყოს. ამ ვარაუდის გათვალისწინებით, საქართველოში ლიზინგზე პოტენციური მოთხოვნა 2004 წლისათვის 15.3 მილიონ დოლარს უტოლდება. ეს კი იმაზე მითითებს, რომ არსებობს რეალური მოთხოვნა, რაც ლიზინგით დაინტერესებული ინვესტირებისა და ბიზნესმენებისათვის მეტად მნიშვნელოვანია.

უარი ეთქვა სესხის გაცემაზე. დანარჩენმა 70.3 პროცენტმა განაცხადა, რომ არასოდეს მიუმართავს ბანკში დაფინანსებისათვის.

კრედიტის მოთხოვნისა და დაკმაყოფილების ტენდენცია კომპანიათა სიდიდის მიხედვით იცვლება. ანალიზი აჩვენებს, რომ საწარმოთა უმეტესობა, რომლებიც კრედიტს ითხოვენ, მსხვილი კომპანიებია. შემდეგ ადგილზეა საშუალო და ბოლოზე - მცირე საწარმოები. ქართული კომპანიების უმეტესობის თავშეკავება კრედიტის მოთხოვნაზე სერიოზული პრობლემაა.

სესხის მიღება ფინანსური ინსტიტუტიდან ძვირია და პროცედურა გართულებული – ასე თვლის ქართული საწარმოების ხელმძღვანელობის უმეტესობა.

საბანკო დაწესებულების მეტად მცირე რაოდენობა თუ გამოყოფს გრძელვადიან დაფინანსებას - დეპოზიტების უმრავლესობა მოკლევადიანია. ამის გათვალისწინებით, სალიზინგო მომსახურება ქართული კომპანიებისათვის, რომლებიც ასე საჭიროებენ გარე დაფინანსებას, არსებობისა და წინსვლის გარანტს წარმოადგენს.

ვინ შეიძლება გახდეს ლიზინგის მომხმარებელი

მოთხოვნის მოცულობით მრენველობა მნიშვნელოვნად უსწრებს სხვა დარგებს და მის წილად ძირითად საშუალებებზე არსებული მთლიანი 382.7 მილიონი დოლარის მოთხოვნის ნახევარზე მეტი მოდის. ყველაზე ნაკლები მოთხოვნა დაფიქსირებულია სასტუმროებისა და რესტორნების დარგში. ერთგვარად, გაკვირვებას იწვევს ის ფაქტი, რომ სოფლის მეურნეობიდან ძირითად საშუალებებზე მოთხოვნამ ბოლოდან მეორე ადგილი დაიკავა, როცა სოფლის მეურნეობა საქართველოს 8.5-მილიარდიანი მთლიანი შიდა პროდუქტის 20 პროცენტს შეადგენს. ეს მიძლება აეხსნათ იმ გარემოებით, რომ ბევრი ქართული ფერმერული მეურნეობა მცირე ზომისაა და არ მოითხოვს მნიშვნელოვან დანადგარებს ან მოძველებული დანადგარები აკმაყოფილებს ფერმერული მეურნეობების მოთხოვნილებას ანდა ეს დანადგარები საერთო მფლობელობაშია. გასათვალისწინებელია ისიც, რომ ფერმერებს უჭირთ სესხის მიღება ბანკიდან, რადგან საბანკო სექტორის მიერ ეს დარგი, სხვა დარგებთან შედარებით,

უფრო მაღალ რისკთან არის ასოცირებული.

ძირითად საშუალებებზე მოთხოვნა არაპროპორციულად არის განაწილებული მცირე, საშუალო და მსხვილ კომპანიებს შორის. მსხვილი კომპანიების მხრიდან მოთხოვნა საერთო მოთხოვნის 71 პროცენტს შეადგენს და ისინი უფრო დაინტერესებულნი არიან ძირითად საშუალებებში ინვესტირებით, ვიდრე საშუალო (25 პროცენტი) და მცირე (სამი პროცენტი) კომპანიები - ანუ მსხვილი კომპანიების მხრიდან მოთხოვნა 15-ჯერ აღემატება მცირე კომპანიების, და ორ ნახევარჯერ საშუალო კომპანიების მოთხოვნას.

ერთი შეხედვით ტიპურ პარადოქსთან გვაქვს საქმე. სალიზინგო მომსახურება, მისი ეფექტურობის მიუხედავად, წელა მკვიდრდება სამამულო ბაზარზე. ძირითადი მოთხოვნა მოდის მსხვილი კომპანიების ხარჯზე. მაგრამ, ლიზინგის, როგორც მოქნილი საინვესტიციო ინსტრუმენტის, ფინანსური შესაძლებლობები უნდა განვიხილოთ ქვეყნის ეკონომიკური და სამართლებრივი ბაზის გათვალისწინებით.

მენარმეების უმეტესობა არ ფლობს საკმარის ცოდნას სალიზინგო შეთანხმების ფინანსურ მექანიზმსა და მის უპირატესობებზე, არ არსებობს სალიზინგო საქმიანობის შესახებ ნათელი და მარტივი საკანონმდებლო ბაზა და კეთილსასურველი ბიზნეს-გარემო.

ამიტომ ბიზნესის განვითარების პროექტი მიზნად ისახავს ამ ბარიერების აღმოფხვრას სამთავრობო სტრუქტურებთან ერთად მჭიდრო თანამშრომლობის გზით. ახლო მომავალში ნაგვარუდევია კერძო მენარმეებისათვის ტრენინგების ჩატარება სალიზინგო მომსახურების დეტალებზე.

ბიზნესის განვითარების შემაფერხებელი ფაქტორები

კვლევის მიზანი გახლდათ არა მარტო ლიზინგის პოტენციური ბაზრის დადგენა, არამედ იმ წინააღმდეგობების გამოვლენაც, რომლებიც ქართულ საწარმოებს განვითარებას უშლის ხელს. ქართული კომპანიები არახელსაყრელ ბიზნეს-გარემოში აღიქვამენ ბიზნესის წარმატებული განვითარების შემაფერხებელ ძირითად ფაქტორად. მომდევნო ადგილზე დასახელდა არასამართლიანი კონკურენცია, მაღალი გადასახადები და საკრედიტო რესურსების/ინვესტიციების ნაკლებობა.

გამოკვლევა ჩატარდა "ვარდების რეგულაციიდან" ერთი თვის თავზე და, შესაბამისად, მენარმეების დამოკიდებულებაში მთავრობის მიმართ ოპტიმისტური განწყობაც აიასხა. თუ გათვთვალისწინებთ გამოკვლევის ჩატარების შემდეგ მომხდარ პოლიტიკურ ცვლილებებს, რეალური საფუძველი არსებობს, ქართულმა ბიზნეს-საზოგადოებამ რენტაბელური საქმიანობის კონტურები განსაზღვროს. ამას ემატება საკანონმდებლო ცვლილებები, ინვესტიციების შემოღინებისათვის სასურველი გარემოს შექმნა და ბიზნესის განვითარების პროექტის საქმიანობა.

მსოფლიო ბანკის მიერ ჩატარებული ანალიზის მიხედვით, საქართველოს უშუძლია, მნიშვნელოვან პროგრესს მიაღწიოს მომდევნო ოთხი წლის განმავლობაში. 2008 წლისთვის შესაძლებელია, შეიქმნას ბევრად გაუმჯობესებული ეკონომიკური მდგომარეობა და იმედის მომცემი პერსპექტივები. ნაჯარუდევია, რომ, 2003 წელთან შედარებით, ერთ სულ მოსახლეზე შემოსავალი 25-30 პროცენტით უფრო მაღალი იქნება და მიიღწევა საერთო ფინანსური სტაბილურობის რეალური შესაძლებლობა. თანდათინებით ადგება წდობა მთავრობისა და სახელმწიფო სტრუქტურების მიმართ. მოსალოდნელია მართლმსაჯულებისადმი ნდობის განმტკიცება და პარლამენტის ეფექტური საქმიანობა, რაც, შესაბამისად, გაზრდის ბიზნესის რენტაბელობას.

ქვეყანაში კრიზისის დაძლევის და მდგრადი ეკონომიკის ფორმირებისათვის უმთავრეს პრიორიტეტად მიჩნეულია საბაზრო ეკონომიკა, ხოლო საბაზრო ეკონომიკა, პრაქტიკულად, წარმოდგენილია კერძო მენარმეობის გარეშე, კერძო მენარმეობა კი, თავის მხრივ - წარმოებითი მოღვაწეობის მაღალეფექტური ფორმების გარეშე, რომელიც უზუსტად ასახავს ქვეყნის ეკონომიკური განვითარებისა და წინსვლის დონეს. ამ თვალსაზრისით, ლიზინგი, როგორც საწარმოთა ფინანსირების ახალი პროდუქტი, დიდად წაადგება ქვეყნის ეკონომიკის განვითარების საქმეს.

ადვილად ხელშეისახები შედეგები

მუნიციპალური განვითარების ფონდი - საქართველოს რეგიონებისთვის

საქართველოს მუნიციპალური განვითარების ფონდი (მგფ) 1997 წელს “მუნიციპალური სექტორის განვითარების სახელმწიფო პროგრამის” შედეგად შეიქმნა. მსოფლიო ბანკის ფინანსური მხარდაჭერით, მუნიციპალური განვითარებისა და დეცენტრალიზაციის პირველი პროექტის ფარგლებში, ფონდმა მუნიციპალურ ინფრასტრუქტურაში 89 საინვესტიციო პროექტი განახორციელა. აღნიშნული საქმიანობის შედეგად მგფ-მ მნიშვნელოვნად შეუწყო ხელი ქვეყანაში მუნიციპალური ინფრასტრუქტურის განვითარებას. 1997-2002 წლებში საინვესტიციო პროექტების მომზადებასა და განხორციელებაში დახმარება გაეწია თერთმეტ მუნიციპალიტეტს (თბილისი, ქუთაისი, რუსთავი, ბათუმი, გორი, ზუგდიდი, ფოთი, ოზურგეთი, თელავი, ყაზბეგი, ამბროლაური). აღსანიშნავია, რომ, მუნიციპალური განვითარების ფონდის მიერ გაწეულ მომსახურებაზე მოთხოვნის ზრდის შესაბამისად, იგი თავის საქმიანობას საქართველოს მთელ ტერიტორიაზე განავრცობს.

პროექტის ფარგლებში მიღწეული წარმატებების გამო, მსოფლიო ბანკის დირექტორთა საბჭომ 2002 წლის 1 აგვისტოს მუნიციპალური განვითარებისა და დეცენტრალიზაციის მეორე პროექტის განხორციელების შეესახებ მიიღო გადაწყვეტილება და მისი განხორციელებისათვის მსოფლიო ბანკის განვითარების საერთაშორისო სააგენტომ დამატებით 19.41 მილიონი აშშ დოლარი გამოყო. მუნიციპალური განვითარებისა და დეცენტრალიზაციის მეორე პროექტის ფარგლებში, მუნიციპალური განვითარების ფონდმა 2003-2006 წლებში ინვესტიციები და ტექნიკური დახმარება არანაკლებ ოც მუნიციპალიტეტში უნდა განახორციელოს.

ფონდის ძირითადი მიზანია, მოახდინოს რესურსების მობილიზება საერთაშორისო საფინანსო ინსტიტუტებიდან, დონორი სააგენტოებიდან, ცენტრალური და ადგილობრივი მთავრობებიდან. ადგილობრივი მმართველობისა და თვითმმართველობის ორგანოებისთვის ხელმისაწვდომი გახადოს მოზიდული თანხები ინფრასტრუქტურასა და მომსახურების სფეროში მათი ინვესტირებისათვის. ფონდი, აგრეთვე, ეხმარება ადგილობრივი თვითმმართველობის ორგანოებს მართვის ოპტიმიზაციისა და ადგილობრივი თვითმმართველობის სფეროში საერთაშორისო გამოცდილების დანერგვაში. ფონდი წარმოადგენს სახსრების დამატებით წყაროს მუნიციპალიტეტების პასუხისმგებლობის ქვეშ არსებული პროექტების დასაფინანსებლად. მისი სტრუქტურა კარგად მიესადაგება ადგილობრივი თვითმმართველობების მოთხოვნილებებს, რომლებიც მართვის გამოცდილების ნაკლებობას განიცდიან და რომელთათვისაც ნაკლებად ხელმისაწვდომია საფინანსო ბაზრები.

პროექტის დაფინანსების პრინციპები

მუნიციპალური განვითარების ფონდის წარმატებულმა საქმიანობამ განაპირობა ის ფაქტორი, რომ იგი დღეისათვის უკვე ძლიერ, თვითდაფინანსებად საწყისებზე მოქმედ ფინანსურ ინსტიტუტს – ბრუნვად ფონდს წარმოადგენს.

რაც შეეხება დაფინანსების პრინციპებს, მუნიციპალური განვითარების ფონდი აქ შემდეგი მექანიზმით ხელმძღვანელობს:

ა) ფონდი აფინანსებს სინვესტიციო პროექტის მთლიანი ღირებულების 80 პროცენტს, შემდეგი პირობების საფუძველზე: სესხი – პროექტის ღირებულების 40 პროცენტი; გრანტი – პროექტის ღირებულების 40 პროცენტი.

ბ) მონაწილე მუნიციპალიტეტის მიერ საკუთარი სახსრებიდან განსახორციელებელი მინიმალური დაფინანსება: საინვესტიციო პროექტის მთლიანი ღირებულების 20 პროცენტი;

გ) გადახდის პირობები და საპროცენტო განაკვეთი: საინვესტიციო პროექტის მთლიანი ღირებულების 40 პროცენტი გადახდილი უნდა იქნეს გარკვეული პერიოდის განმავლობაში (არ უნდა აღემატებოდეს 10 წელს). გათვალისწინებულია, მაქსიმუმ, ერთნაირი შეღავათიანი პერიოდი. საპროცენტო თანხის დარეგულირება განისაზღვრება საინვესტიციო პროექტის მთლიანი ღირებულების 40 პროცენტის დაუფარავ ნაწილზე 15-პროცენტის ნიშნით განაკვეთით.

საინვესტიციო პროექტების დაფინანსების წყაროები

საინვესტიციო პროექტების 60 პროცენტი ფინანსდება მსოფ-

ლიო ბანკის კრედიტით; 20 პროცენტი - მუნიციპალური განვითარების ფონდის საკუთარი სახსრებიდან (ბრუნვადი ფონდი), 20 პროცენტი - შესაბამისი მუნიციპალიტეტის ბიუჯეტიდან, თანადაფინანსების სახით.

პროექტის შერჩევისას აქცენტი კეთდება ინვესტიციების განხორციელებაზე საქალაქო ინფრასტრუქტურის რეაბილიტაციისა და ადგილობრივი თვითმმართველობის უფლებამოსილებაში მყოფი მომსახურების მიწოდების სფეროში. კერძოდ:

ა) გზები, კანალიზაცია, განათება და ა.შ.

ბ) წყალმომარაგება, სანიტარული მომსახურება და მყარი ნარჩენების გატანა.

გ) შემოსავლის მომტანი დაწესებულებები (ბაზრები, ავტოსადგურები და ა.შ.).

დ) საკონსულტაციო მომსახურება, შესწავლა, ტრენინგები, პროექტის მომზადება და ა.შ.

რა გაკეთდა

გზის საფარის სარეაბილიტაციო სამუშაოები: საგზაო ინფრასტრუქტურის გაუმჯობესების მიზნით, მუნიციპალური განვითარების ფონდის მიერ განხორციელებული პროექტები, დაახლოებით, 900 000 კვადრატული მეტრი გზის საფარის (სიგრძით 36 000 მეტრი) აღდგენას ითვალისწინებდა. ამან მნიშვნელოვანი წვლილი შეიტანა საქალაქო გზების გაუმჯობესებაში ქვეყნის მასშტაბით. ფონდის მიერ განხორციელებული პროექტები ყოველდღიურად 150 ათასამდე ავტომობილს ემსახურება. მუნიციპალური განვითარების ფონდის საინვესტიციო პორტფელი საგზაო ინფრასტრუქტურის გაუმჯობესების მიზნით განხორციელებულ 57 პროექტს მოიცავს, რომელთა საერთო ღირებულება 20,3 მილიონი ლარია.

შედეგად, დაზიანებული გზის საფარის აღდგენამ 20-25 პროცენტით გაზარდა გზის გამტარუნარიანობა, შეიქმნა უკეთესი ეკოლოგიური პირობები. კომუნიკაციების აღდგენამ განაპირობა ადგილობრივი ინფრასტრუქტურის გაუმჯობესება, რამაც ხელი შეუწყო მიმდებარე ტერიტორიებზე სხვადასხვა სახის კერძო სანარმოს (მაღაზიების, ბენზინგასამართი სადგურების, რესტორნების) გახსნას. მნიშვნელოვანია, რომ ადგილობრივი ბიუჯეტებისთვის ეს შემოსავლის დამატებით წყაროს წარმოადგენს. არანაკლებ მნიშვნელოვანია იმ ადამიანების აზრი, რომელთაც უშუალო შეხება აქვთ პროექტის ფარგლებში განხორციელებულ სამუშაოებთან.

“ახალი ტრასით ძალიან კმაყოფილები ვართ. ძველი მანქანებია და გზაზე ძალიან ხტუნაობდა; ახლა რა უჭირს, ბედნიერებაა აქ მოძრაობა; ნეტა ყველგან ასეთი გზა იყოს”.

“კმაყოფილი ვარ ძალიან - სამი ქუჩა გაკეთდა... კარგი იქნება, თუ დანარჩენებიც გაკეთდება”.

“შეძლება არ არის - გაკეთდა ქუჩები; შეუძლებელი იყო მანქანებით სიარული; ძალიან კმაყოფილები ვართ, მაგრამ სხვა ქუჩებს არავინ აქცევს ყურადღებას”, - აცხადებენ მძღოლები.

“ჩემი ოჯახი ძალიან კმაყოფილია. ორი ბიჭი მყავს... ღმერთმა ქნას, საქართველოს ეშველოს, რომ ყველა ქუჩა ასე გაკეთდეს. ყველაფერი ისე რომ გაკეთდეს, როგორც აქ არის, უმაღლესი იქნება”.

“აქ, არა, მუხლამდე ტალახი იყო. მე სულ აქა ვზივარ, გზის პირზე და რომ მოვდიოდხოლმე წერეთლის 610-დან 99-მდე, ერთი სამჯერ წავიქცეოდი ხოლმე - ასფალტი იყო ანგრეული. ახლა აღარ მემინია”, - ამბობს ერთ-ერთი მოსახლე.

წყალმომარაგებისა და კანა-

გლდანის ერთ-ერთი ქუჩა რეაბილიტაციამდე და ...

...რეაბილიტაციის შემდეგ

ქსნის ქუჩა რეაბილიტაციამდე და ...

...რეაბილიტაციის შემდეგ

ლიზაციის სისტემების რეაბილიტაცია: საქართველოში დღეისთვის არსებული პრობლემებიდან გამომდინარე, წყალმომარაგების სისტემების სრულყოფა და სანიტარიული მომსახურების გაუმჯობესება მუნიციპალური განვითარების ფონდის საინვესტიციო გეგმაში ერთ-ერთ პრიორიტეტულ მიმართულებად განიხილება. ამ მიზნით, მუნიციპალური განვითარების ფონდის საინვესტიციო საქმიანობა მოიცავდა 19 პროექტს თბილისში, გორში, თელავში, რუსთავსა და ფოთში. სექტორის გაუმჯობესების მიზნით, 7,5 მილიონი ლარის ინვესტიცია განხორციელდა.

შედეგად, შემცირდა ავარიებისა და ცენტრალური მაგისტრალის დაზიანების შემთხვევები, ასევე - გზის საფარის დაზიანება გაფონების შედეგად. თვითმდენმა მილსადენებმა შეამცირა ელექტროენერგიის ხარჯები, შემცირდა წყლის დანაკარგები და არალეგალური მიერთებები მაგისტრალურ წყალსადენებზე; წყალმომარაგება გაუმჯობესდა, დაახლოებით, 20 000 ოჯახს

“გაკეთდა ძალიან დიდი საქმე - წყლის პროგრამა განხორციელდა ქალაქში. ამას ვერ ახერხებდა ქალაქი, დაახლოებით, 15-20 წელიწადს. ამას ისეთი დიდი თანხა სჭირდებოდა, რომ, ალბათ, ჩვენი ქალაქის ბიუჯეტის საშუალებით ვერ ხერხდებოდა”.

“ისეთი ცუდი მდგომარეობა იყო, მეორე სართულამდეც ვერ აღწევდა წყალი. ახლა წყალმა მოიმატა - მესუთე, მეექვსე სართულამდეც ამოდის. კმაყოფილები ვართ, რომ, მსოფლიო ბანკის დაფინანსების შემწეობით, მოხდა წყლის წნევის მომატება”.

“ხალხმა ამოისუნთქა; წარმოიდგინეთ, რა სამწინელებაა უწყლობა”, - ამბობს კმაყოფილი მოსახლეობა.

კიდევ ერთი მნიშვნელოვანი გარემოება - თითქმის, თორმეტი წლის განმავლობაში ქალაქ ფოთის მოსახლეობა სასმელ წყალს შორი მანძილიდან ეზიდებოდა და არ ჰქონდა წყლით ნორმალური მომარაგების პერსპექტივა. ფოთის წყალმომარაგების უფროსი აღნიშნავს, რომ სისტემა რომელიც ქალაქ წყლით ამარაგებდა, ჯერ კიდევ 1936-1939 წლებშია აგებული და ვერანაირად ვეღარ აკმაყოფილებდა ფოთის მოსახლეობას, თანაც მისი მშენებლობით გატარებული წყალი სასმელად ყოვლად გამოუსადეგარი იყო. მისივე თქმით, მუნიციპალური განვითარების ფონდის პროექტმა დიდი მასშტაბისა და მნიშვნელობის სამუშაოები ჩაატარა - სრულფასოვანი რეაბილიტაცია გაუკეთდა 18 კილომეტრის სიგრძის მილსადენს, რის შედეგადაც ქალაქის 3 500 ოჯახს (12 250 ადამიანი) დღეისათვის ინდივიდუალური წყალგაყვანილობის სისტემა აქვს. მუნიციპალური განვითარების ფონდმა, აგრეთვე, აღადგინა ნორისის ელექტროგაყვანილობის სისტემები და ააშენა სპეციალური დამცავი ნაგებობები, რომლებიც წყლის რეზერვუარების ირგვლივ საერთაშორისო სტანდარტების შესაბამის სანიტარული ნორმების დაცვას უზრუნველყოფს.

“ჩვენ აღარ გვანუხებს ყოველდღიურად იმაზე ფიქრი, თუ საიდან და როგორ მოვიტანოთ წყალი. ეს ხომ ადამიანის ელემენტარული მოთხოვნილებაა, რომლის დაკმაყოფილებაც მსოფლიო ბანკისა და მისი მხარდაჭერით მუნიციპალური განვითარების ფონდის მიერ განხორციელებული პროექტის მეშვეობით გახდა შესაძლებელი”, - აღნიშნავს ფოთის მოსახლეობა.

საზოგადოებრივი დაწესებულებების მშენებლობა და რეაბილიტაცია: მუნიციპალური განვითარების ფონდმა განახორციელა საზოგადოებრივი დაწესებულებების რეაბილიტაციის რამდენიმე პროექტი. თბილისში 51 საშუალო სკოლაში, სადაც, საშუალოდ, 60 000 მოსწავლე სწავლობს, დამონტაჟდა გათბობის სისტემები; ამბროლაურში აშენდა პირველი საშუალო სკოლა; სკოლა აღიჭურვა სასკოლო, სასწავლო ინვენტარითა და ავეჯით; ამბროლაურშივე რეკონსტრუირებულ იქნა კულტურის სახლი; ჩატარდა თბილისის ტრავმატოლოგიურ-ორთოპედული კლინიკის სარეაბილიტაციო სამუშაოები; გადაიხურა ოზურგე-

C2 გვარდნიკი

თის საავადმყოფო; მოხდა ყაზბე-გის რაიონული საავადმყოფოს რეკონსტრუქცია.

“რამდენიმე სკოლა შეარჩი-ეს და, მათ შორის - ჩვენიც. ძა-ლიან ბედნიერები ვართ, რომ როგორც იქნა, გავვატბეს. ბავ-შვებს აღარ აცვიათ ქუთრუკები და ქუდებით აღარ სხედან საკ-ლასო ოთახებში. ხელები აღარ აქეთ გაყინული და აღარ უსკ-დებათ გული წერითი სამუშაოს შესრულების დროს. ადრე რომ ვიტყოდი, - აბა, ბავშვებო, ამო-ილეთ რვეულები, - მაშინვე ის-მოდა უკმაყოფილო ხმები. ახ-ლა ჩვეულებრივად ასრულებენ იგივე დავალებას”, - ამბობს რუსულის მასწავლებელი ლალი კლანდარიშვილი.

“40 წელია, რაც აქ ვმუშაობ. ამ ხნის განმავლობაში ეს საკი-თხი სულ იდგა დღის წესრიგში, მაგრამ თავი ვერავინ მოაბა. ამ პირობებში ავადმყოფების მომ-სახურება უფრო ადვილია და უფრო კვალიფიციური”, - ეს ექ-იმის შეფასება გახლავთ.

“ყაზბეგის რაიონში რაც აშ-ენდა, მათ შორის, ჩვენი საავად-მყოფო ყველაზე ლამაზი, გრან-დიორიუმი შენობაა. დღეს მთე-ლი რაიონი ძალიან მადლიერია ამ საავადმყოფოს აშენებით. დიდი საქმე გაკეთდა ყაზბეგის რაიონისთვის”.

“ყველა კმაყოფილია. აქამდე საავადმყოფო არ იყო; ვლადი-კავკაზში ან თბილისში გადასე-ლა ჭირდა. ახლა უკვე ავადმო-ფი ადგილობრივ საავადმოფო-ფოში მიდის. ეს, რა თქმა უნდა, მუნიციპალური განვითარების პროგრამის დამსახურებაა”, - კმაყოფილებას გამოთქვამს მო-სახლეობა.

“საავადმყოფოში ჩამოდიო-

და წყალი, რის გამოც, ჯერ მთლიანად გაპარტახდა მეხუთე სართული, შემდეგ მეოთხე და მესამე სართულებიც მიემატა. ამყამად ყველაფერი წესრიგ-შია. მუნიციპალური განვითა-რების ფონდმა გადაგვარჩინა”, - აღნიშნავს ოზურგეთის რაიო-ნული საავადმყოფოს ექიმი-თე-რაპევტი მარინა მუჟავია.

“მოსახლეობაც და პირადად მეც ვთვლით, რომ მუნიციპა-ლური განვითარების ფონდმა გადადგა დიდი სახელმწიფოებ-რივი ნაბიჯი - ყაზბეგის რაიონ-ში განხორციელდა ადგილობ-რივი მოსახლეობისათვის სასი-ცოცხლო მნიშვნელობის ობიე-ქტის - საავადმყოფოს მშენებ-ლობა. ეს დიდ იმედს აძლევს ყა-ზბეგის მკვიდრებს, ასევე ექი-მებს, რომელთაც უაღრესად რთულ მდგომარეობაში უწევდ-ათ მუშაობა, ახლა კი საშუალე-ბა მიეცათ, სრულფასოვნად შე-ასრულონ თავიანთი პროფესი-ული ვალი”, - ამბობს ყაზბეგის რაიონული საავადმყოფოს მთა-ვარი ექიმი შალვა ღუდუშაური.

ბავშვების შეფასება უფრო მარტივია და ალალი - “დღეიკო-სა და მამიკოს უხარიათ, თბილ-ად რომ ვართ.

საქალაქო სატრანსპორტო ინფრასტრუქტურა: საქალაქო სატრანსპორტო ინფრასტრუქ-ტურის გაუმჯობესების მიზნით, შემუშავდა თბილისში ელექტრო-ტრანსპორტის გაუმჯობესების პროექტი. იგი ქალაქში მეტროს უსაფრთხო და მეუფერხებელ ფუნქციონირებას დაეხმარება. მეტრო წელიწადში 110 მილიონ მგზავს ემსახურება. საქალაქო სატრანსპორტო ინფრასტრუქ-ტურაში განხორციელებული ინ-ვესტიციების მოცულობამ 1,5 მი-ლიონი ლარი შეადგინა.

ყაზბეგის განახლებული საავადმყოფო დღეს სრულფასოვნად მუშაობს

შედეგად, სახეზეა მეტროს ენერგომომარაგების სამსახურ-ის მართვის თანამედროვე სის-ტემა. ამით გაუმჯობესდა მისი ფუნქციონირება და გაიზარდა მგზავრთა უსაფრთხოება; ამას-თან, გაჩნდა სარემონტო სამუშა-ოებისთვის საჭირო სათადარიგო ნაწილები.

“ხელით მართვაზე იყო მთლიანდ მეტროპოლიტენის ყველა ქვესადგური. მას შემდეგ, რაც გაკეთდა ტელემართვის სი-სტემა, ყველა მოწყობილობას დისპეტჩერი მართავს; დროში ვიგებთ, მუშა-ხელიც გამოთავი-სუფლდა. ქვესადგურებში, სად-

აც მორიგე პერსონალი იჯდა, ახლა არავინ ზის. მას შემდეგ, რაც სისტემა საცდელ ექსპლუა-ტაციაში შევიდა, მართვა აშკარ-ად დაიხვეწა. დისპეტჩერი მორი-გის შეცდომას გამოირცხავს იმ-დენად, რამდენადაც თვითონ აკ-ონტროლებს მთლიანად სისტემ-ას; თანაც ყველა მონაცემი ფიქ-სირდება და არქივში ინახება”, -

ამბობს მეტროპოლიტენის ელექ-ტრომომარაგების სამსახურის უფროსის მოადგილე თენგიზ დო-ლიძე.

თბილისის საცხოვრებელი სახლების ლიფტების კაპიტა-ლური შეკეთება: თბილისის 89

ყო 1,1-მილიონლარიანი ინვეს-ტიცია. გარე განათების სისტემ-ის რეაბილიტაცია: ამ მომსახუ-რების გაუმჯობესების მიზნით, ფონდმა ორი პროექტი განახორ-ციელა, რომელთა ინვესტიციებ-ის მოცულობამაც 797 ათასი ლა-რი შეადგინა. შედეგად, გაუმჯო-ბესდა განათების ხარისხი; ეკო-ნომიური სანათების საშუალებ-ით, ექსპლუატაციის ხარჯები შე-მცირდა წელიწადში 280 500 ლა-რის ოდენობით; გაიზარდა საგ-ზაო მოძრაობისა და მოქალაქე-თა უსაფრთხოება.

რაც შეეხება შედეგების შეფა-სებას, თუნდაც BBC-ის მონიტო-რინგის სამსახურის მიერ განხო-რციელებული შეფასებების მიხე-დვით თუ ვიმსჯელებთ, - “მსოფ-ლიო ბანკის მიერ დაფინანსე-ბული მუნიციპალური განვითა-რებისა და დეცენტრალიზაციის პროექტი უაღრესად მნიშვნე-ლოვანია ადგილობრივი თვითმ-მართველობის სისტემის შემდ-გოში რეფორმაციისათვის. პროექტმა, რომლისთვისაც სა-ქართველოს სხვადასხვა რეგი-ონში შეირჩა თორმეტი ქალაქი (მათ შორის - თბილისი, ბათუმი, ქუთაისი, თელავი და სხვა), საგ-რძნობი სასიკეთო ცვლილებები განახორციელა ისეთ დარგებში, როგორიცაა სატრანსპორტო ინფრასტრუქტურა, გზების ხა-რისხი, წყალმომარაგება”.

დაბოლოს, უნდა ითქვას, რომ სწორედ აღნიშნული შედეგები და შესრულებული მასშტაბური სამუშაოები (ამას ემატება მსოფ-ლიო ბანკის მიერ პროექტების მსვლელობისას განხორციელე-ბული არაერთი მონოტორინგის მონაცემები) იქცა სამომავლოდ მსოფლიო ბანკის მხრიდან აღნი-შნულ სფეროში სხვა პროექტებ-ის დაფინანსების წინაპირობად.

22 აპრილი დედამინის დღეა!

შავი ზღვის სანაპიროს ბარამოს მდგომარეობა - მოქმედების აუცილებლობა

საქართველოს სანაპირო ზონა დიდი დაციონი ქედებს შორის არის გადაჭიმული ჩრდილოეთიდან სამხრეთისკენ. შავი ზღვის ნაპირების გაყოლებასე ვარგით, უმეტესწილად, ჭარბტენიანი ხასიათისაა, ხოლო ჩრდილოეთით და სამხრეთით სანაპირო დაბლობებს დამრეცი კლიფები და მთები ენაცვლებს. სანაპიროს ძირითადი პაბიტატები მიმდებარე საზღვაო თევზსარეწებით, ნაპირების გასწვრივ ბარიერული დიუნებით, ტორფიანი ჭაობების ძძლვარი ფენებით, დელტებით მდინარეთა შესართავებში, ჭარბტენიანი ტყეებით, ერთი სიტყვით, ლანდშაფტების და ბიოლოგიური მრავალფეროვნების მაღალი დონით ხასიათდება.

შავი ზღვის გარემოს მდგომა-რეობა, დიდი ხანია, შეუფოთების საგანს წარმოადგენს. ადამიანის საქმიანობა მზარდ ზეწოლას ახ-დენს სანაპირო ზონის ეკოსის-ტემებზე, ხოლო დაუფეგმავმა გა-ნვითარებამ, გადამეტებულმა თევზჭერამ და დაბინძურებული ნარჩენების ზღვაში უკონტრო-ლად განთავსებამ ძლიერად დაა-ზიანა საზღვაო რესურსები. ბუ-ნებრივი სიმდიდრის განკარგვა ფრანგმენტულ ხასიათს ახარებს, შედეგი კი სავეალალო - ზღვის დაბინძურება, სანაპირო ზონის პროდუქტიული ეკოსისტემების არამდგრადი ექსპლუატაცია და კარგვა. სანაპიროს ქალაქების და დასახლებული პუნქტების სა-კანალიზაციო გამწმენდი ნაგე-ობებში, პრაქტიკულად, არ ფუქ-ტიონირებს (ბათუმი, ფოთი, ოზ-ურგეთი-ურეკი-ქობულეთი) და გაუმწმენდავი ჩამდინარე წყლები ზღვის დაბინძურებას იწვევს. ამ-გვარი მდგომარეობა უშუალო საფრთხეს უქმნის ადამიანების ჯანმრთელობას, უარყოფითად მოქმედებს ტურიზმისა და სხვა დარგების პერსპექტივაზე.

ნარმოების მასშტაბების მნი-შვნელოვანი შემცირების მიუხე-დავად, გარემოს დეგრადაციის მნიშვნელოვან ფაქტორს წარმო-ადგენს ხმელეთზე განლაგებუ-ლი, აგრეთვე, საზღვაო წყაროე-ბიდან ზღვისა და სანაპირო ზონ-ის ნავთობპროდუქტებით და სხვა მავნე ნივთიერებებით გა-ჭუჭყიანება, ენერგომატარებლე-ბის ტრანსპორტირებისას ზღვი-სა და ხმელეთის დაბინძურების რისკის ზრდა. არადა, საქართვე-ლოს პორტების თუ შესაბამისი სამსახურების აღჭურვილობის და მზადყოფნის დონე არ აკმა-ყოფილებს თანამედროვე მო-თხოვნებს.

არსებული ვითარების ფონ-ზე, შავი ზღვის პროდუქტიული რესურსული ბაზის განადგურება პოტენციური საფრთხის ქვეშ აყ-ენებს საქართველოს ეკონომი-კური განვითარების პერსპექტი-ვას და მოითხოვს საქართველოს შავიზღვისპირეთის მრავალფე-როვანი რესურსების შენარჩუნე-ბისა და გამოყენების სტრატეგი-ულ დაგეგმვასა და მართვას.

საქართველოს სანაპიროს ინტეგრირებული მართვის პროექტი შავიზღვისპირეთის პრობლემების და შესაძლებლობების გამოვლენისათვის

რამებთან, “დაბლასის” ინიცია-ტივის სახელწოდებითაა ცნობი-ლი. აღნიშნული საერთაშორისო ვალდებულებების განხორციე-ლების ხელშესაწყობად საქართ-ველოს გარემოსა და ბუნებრივი რესურსების დაცვის სამინისტრო-ს მიერ წამოწყებულ იქნა საქა-რთველოს სანაპიროს ინტეგრი-რებული მართვის პროექტი.

სანაპირო ზონის ინტეგრირებული მართვის სახელმწიფო საკონსულტაციო კომისია

კომისია ჯერ კიდევ 1998 წლის 25 ოქტომბერს შეიქმნა. იგი 25 წევრს აერთიანებს და შედგე-ბა ეროვნული და ადგილობრივი სახელმწიფო უწყებების, აგრეთ-ვე, პარლამენტისა და არასამთა-ვრობო ორგანიზაციების წარმო-მადგენლებისაგან. იგი ბუქარეს-ტის კონვენციისა და “შავი ზღვის რაბილიტაციისა და დაცვის სტრატეგიული სამოქმედო გეგმ-ის” მოთხოვნების შესაბამისად ჩამოყალიბდა და მისი მიზანია, შემუშაოს წინადადებები და რე-კომენდაციები საქართველოში სანაპირო ზონის ინტეგრირებუ-

ლი მართვის სამართლებრივი და ინსტიტუციური მართვის შესახ-ებ. დღემდე ჩატარებულია კომი-სიის ექვსი შეხვედრა და აღსანი-შნავია, რომ 1998 წლიდან არ ყო-ფილა შავი ზღვის სანაპიროს გა-ნვითარებასთან დაკავშირებუ-ლი, თითქმის, არც ერთი მნიშვნე-ლოვანი თემა, რომელიც, შესაბა-მისი რეკომენდაციების თანხლე-ბით, კომისიის შეხვედრებზე არ განხილულა. ამ თვალსაზრისით, კომისიის სხდომის ოქმები, რომ-ლებიც ხელმისაწვდომია წების-მიერი დაინტერესებული პირისა-თვის კომისიის სამდივნოში, დღეისათვის სანაპიროს განვი-თარების ერთგვარ ისტორიასაც წარმოადგენს.

საერთაშორისო გამოცდილება

სანაპირო ზონის ინტეგრირე-ბული მართვის პრინციპები, რო-მლებიც თავდაპირველად ამერი-კის შეერთებულ შტატებში დამუ-შავდა, ფართოდ გამოიყენება მსოფლიოს მრავალ საზღვაო ქვეყანაში. მათი დანერგვა ოფი-ციალურად არის რეკომენდებუ-ლი ევროგაერთიანების ქვეყნებ-ში, ხოლო რეგიონული შავი ზღვის გარემოსდაცვითი პროგ-

პროექტის საჩუქარი სოფელ პატარა ფოთის მოსწავლეებისათვის

ბა, გამოცდა და შეაფასება.

ჩამოყალიბდა ხუთი კომპონე-ნტი, რომელიც პროექტის საქმი-ანობებს მოიცავს:

სანაპირო ზონის ინტეგირე-ბული მართვის ინსტიტუციური გაძლიერება;

კოლხეთის დაცული ტერიტო-რიების ჩამოყალიბება;

სანაპიროს მონიტორინგისა და ინფორმაციული სისტემის გა-ნვითარება;

ნაპირების ეროზიის პრობლე-მების შეფასება ბათუმსა და ფო-თში;

ზღვაში ნავთობის ავარიულ დაღვრაზე რეაგირების ეროვნუ-ლი გეგმის შემუშავება.

სანაპირო ზონის ინტეგრი-რებული მართვის ცენტრი - სა-ქართველოს სანაპიროს ინტეგ-რირებული მართვის პროექტის განმახორციელებელი ორგანი-ზაცია 1999 წელს შეიქმნა სანა-პირო ზონის ინტეგრირებული მართვის ცენტრი (ს.ზ.ი.მ. ცენტრ-რი), რომელსაც დაეველა საქარ-თველოს სანაპიროს ინტეგრირე-ბული მართვის პროექტის განხო-რცილება, მისი კოორდინაცია, მართვა და დასახული მიზნების მიღწევა. ამოცანებს, რომელთა განხორციელებასაც პროექტი მიზნად ისახავს, გადაუჭარბებლ-ად შეიძლება ითქვას, რომ საქარ-თველოსათვის სტრატეგიული მნიშვნელობა აქვს. ეს მიზეზებია:

საქართველოს შავი ზღვის სა-ნაპიროზე მართვის ინტეგრირე-ბული მეთოდები დახერგვასა და მართვებუ პასუხისმგებელი უწყებების საინსტიტუციო გან-ვითარების ხელშეწყობა;

კოლხეთის დაცული ტერიტო-რიების მდგრადი განვითარები-ისათვის, მართვისა და ბიოლოგი-ური მრავალფეროვნების შენარ-ჩუნებისათვის პასუხისმგებელი უწყებების მხარდაჭერა და მათი საინსტიტუციო განვითარების ხელშეწყობა;

საქართველოს სანაპიროს გა-რემოს მონიტორინგის სისტემის გაძლიერება, სანაპიროს გარემო-ს დაცვისა და მდგრადი მართ-ვისათვის საჭირო თანამედროვე ინფორმაციული სისტემის დახე-რგვა.

სანაპირო ზონის ინტეგრი-რებული მართვის ინსტიტუ-ციური შესაძლებლობების განვითარება. პროექტის ეს კომპონენტი ეხმარება ყველა და-ინტერესებულ მხარეს სანაპირო-ს რესურსების შესახებ გადაწყ-ვეტილებების მიღებასა და პო-ლიტიკის მიმართულებების ფო-რმულირების პროცესში. აღსანი-

C3 ბავარდინა

შნავია, რომ ბრიტანულმა საკონსულტაციო კომპანია "ჰალკროუმი", რომელიც საქართველოში სანაპირო ზონის ინტეგრირებული მართვის განვითარების კომპონენტის განსახორციელებლად შეირჩა, დამუშავა ანალიტიკური დოკუმენტაცია, რომლის საფუძველზეც, და ყველა პასუხისმგებელი სახელმწიფო ორგანოს უშუალო მონაწილეობით, შემუშავდა სანაპირო ზონის ინტეგრირებული მართვის იურიდიული და ინსტიტუციური გაძლიერების ხუთი სცენარი. სხვადასხვა სცენარის ანალიზის საფუძველზე, საქართველოს მთავრობას წარედგინა **"საქართველოში სანაპირო ზონის ინტეგრირებული მართვის კონცეფცია"**. ეს მნიშვნელოვანი დოკუმენტია, რამდენდაც მასში შემოთავაზებული რეკომენდაციების საშუალებით შეიძლება განისაზღვროს შემდეგი საკითხები:

როგორი უნდა იყოს ოპტიმალური კანონმდებლობა საქართველოში სანაპიროს ინტეგრირებული მართვის პრინციპების დასაწერად;

რა პრინციპებით უნდა მოხდეს სანაპირო ზონის საზღვრების დადგენა;

როგორი უნდა იყოს სანაპიროს ზონის ინტეგრირებული მართვის ინსტიტუციური მოწყობა ცენტრალურ, რეგიონულ და ადგილობრივ დონეზე.

აღსანიშნავია, რომ ხსენებულმა რეკომენდაციებმა, გარკვეულწილად, უკვე გაუწია სამსახური საქართველოს ხელისუფლებას. სულ რამდენიმე დღის წინ მიწისტრთა კაზინებმა მიიღო მნიშვნელოვანი დადგენილება საქართველოს შავიზღვისპირეთში მიწათსარგებლობისა და სამშენებლო საქმიანობების მოწესრიგების ხელშეწყობი ღონისძიებების შესახებ, რომელიც სხვა გადაუდებელ ღონისძიებებთან ერთად ერთმნიშვნელოვნად ავალებს საქართველოს გარემოს დაცვისა და ბუნებრივი რესურსების სამინისტროს, ინფრასტრუქტურის და განვითარების სამინისტროსთან ერთად შემუშავს და საქართველოს მთავრობას განსახილველად წარუდგინოს კანონპროექტი საქართველოს შავი ზღვის სანაპიროზე ზონის დაგეგმვისა და მართვის შესახებ. მსოფლიო ბანკის დაფინანსებით და მიმდინარე „საქართველოს სანაპიროს ინტეგრირებული მართვის პროექტის“ რეკომენდაციების გათვალისწინებით.

კოლხეთის ეროვნული პარკისა და ქობულეთის სახელმწიფო ნაკრძალის ჩამოყალიბება პროექტის მნიშვნელოვან კომპონენტს წარმოადგენს, რადგან ეროვნული პარკების შექმნა ბუნების კონსერვაციასთან ერთად ინფრასტრუქტურის განვითარებასაც გულისხმობს, რაც, თავის მხრივ, ეკოტურიზმის განვითარების საუკეთესო საშუალებაა, განსაკუთრებით, ბუნებრივი, ისტორიული და კულტურული მემკვიდრეობით ისეთ მდიდარ მხარეში, როგორიცაა კოლხეთი. აქვე არ უნდა დავავიწყდეს, რომ ეკოტურიზმი ადგილობრივი მოსახლეობისთვის შემოსავლის ალტერნატიულ წყაროს შეიძლება წარმოადგენდეს.

კიდევ ერთი საინტერესო ინფორმაცია - კოლხეთის ეროვნული პარკი მოიცავს კოლხეთის დაბლობის ქარბტენიანი კომპლექსის იმ ნაწილს, რომელიც 1996 წელს გამოცხადდა რამსარის ტერიტორიად (საერთაშორისო მნიშვნელობის მქონე ქარბტენიანი ტერიტორია). კოლხეთის ეროვნული პარკი წარმოადგენს ვრცელ, რამდენიმე ათეული ათასი ჰექტარი ფართობის მქონე საზღვაო და სახმელეთო ტერიტორიას, რომელიც მოიცავს ცენტრალური კოლხეთის ანაკლია-ჭურბას, ნაბდასა და იმნათის ქარბტენიან მასივებს და მდებარეობს მდინარე რიონის მიერ წარმოქმნილ დაბლობზე, მისი შესართავის მიდამოებში. ქობულეთის ნაკრძალი წარმოადგენს უფრო მოკრძალებულ, რამდენიმე ასეული ჰექტარის ფართობს, რომელიც მდებარეობს შავი ზღვის ნაპირიდან მცირე დაშორებით, ქალაქ ქობულეთის მახლობლად. მას, აგრეთვე, მინიჭებული აქვს რამსარის გლობალური სტატუსი და შეადგენს კოლხეთის ვრცელი ქარბტენიანი კომპლექსის ნაწილს. აღსანიშნავია, რომ ტორფნარი ეკოსისტემების ცნობილი მკვლევარების აღმოჩენით (გერმანიის გრაიფსვალდის უნივერსიტეტი) ქობულეთის (ისპანის) ეს მცირე ფართობის მქონე ჭაობზე უნიკალურია მთელ მსოფლიოში, რამეთუ ავსებს ტორფის ჭაობების კლასიფიკაციის არსებულ სისტემას და თავის უნიკალური ჰიდროლოგიური მახასიათებლებით ჯერჯერობით ერთადერთია მსოფლიოში აღმოჩენილია შორის.

ამ ორი დაცული ტერიტორიის

კოლხეთის ეროვნული პარკი - შედარებული ეროვნული სიმდიდრე

არ არის ჭაობი - არ არის წყალი

კოლხეთის დაბლობი ბიოლოგიური მრავალფეროვნებით ხასიათდება

შემადგენლობაში შედის კოლხური ტყეებისა და ქარბტენიანი ტერიტორიების კომპლექსი, რომლებიც ხასიათდებიან ენდემიზმისა და ფლორის მრავალფეროვნების მაღალი დონით; ამავე დროს წარმოქმნიან ერთ-ერთ ყველაზე მნიშვნელოვან და საერთოის ქვეშ მყოფ ეკოსისტემას საქართველოში; რეგიონი კრიტიკულ პაბიტატს ქმნის მრავალი სხვადასხვა გადამფრენი და მოზამთრე სახეობის ფრინველისათვის.

აღსანიშნავია, რომ უკანასკნელ პერიოდამდე მოსახლეობის დამოკიდებულება ქარბტენიანი ტერიტორიებისადმი ანუ ჭაობებისადმი არაკეთილგანწყობილი იყო და იგი ირონიულად მოიხსენიებოდა როგორც მხოლოდ კოლეებისა და მალარიის წყარო. რეალურად კი, ქარბტენიან ტერიტორიებს სასიცოცხლო მნიშვნელობა და მრავალი ფუნქცია აქვთ - მათი საშუალებით, ხდება წყლის ფილტრაცია და ბუნებრივი გაწმენდა, კლიმატის ცვლილებების შედეგების შერბილება, ბიომრავალფეროვნებისა და კულტურული ფასეულობების შენარჩუნება, დიუნების მეშვეობით იცავენ ზღვის ნაპირებს სტაბილიზაციისა და ზვირთცემისგან,

მიმზადდენი არიან ტურიზმისა და რეკრეაციისათვის, და ბოლოს, წარმოადგენენ უმდიდრეს ეკოსისტემებს განახლებადი ბუნებრივი რესურსების თვალსაზრისით.

ქარბტენიანი ტერიტორიები დედამიწისათვის მტკნარი წყლების შენარჩუნების ერთ-ერთი პირობაა. ესპერტთა აზრით, 21-ე საუკუნეში დედამიწის მოსახლეობას მტკნარი წყლის დეფიციტის პრობლემა აუცილებლად დაუდგება. ამიტომ, არაა გასაკვირი მსოფლიო საზოგადოების განსაკუთრებული ყურადღება ქარბტენიანი ტერიტორიებისადმი.

კოლხეთი - აღმოჩენა საერთაშორისო საზოგადოებისათვის

კოლხეთის ქარბტენიანი ტერიტორია ბუნებრივ ეკოსისტემას წარმოადგენს და აკმაყოფილებს რამსარის კონვენციის საერთაშორისო სტატუსის მქონეობის პირობებს. ამიტომ, არაა გასაკვირი მსოფლიო საზოგადოების განსაკუთრებული ყურადღება ქარბტენიან ტერიტორიებისადმი.

კოლხეთის ქარბტენიანი ტერიტორია ბუნებრივი ან ბუნებრივთან მიახლოებულ ქარბტენიანი ეკოსისტემების წარმომადგენლობით, იშვიათ და უნიკალურ ნიმუშს; ემსახურება განსაკუთრებული

სახეობების, ეკოლოგიური დაფუძვლების შენარჩუნებას (აქ ჯერ კიდევ შემორჩენილია მაღალი ბიომრავალფეროვნებით მარჩეული ბუნებრივ ფლორისტული მუკვიდრობა) წარმოადგენს ადგილობრივი და გადამფრენი წყლის ფრინველთა საზღვარ, დასასვენებელ, დასაზამთრებელ ადგილს (კოლხეთის ჭაობები მიმდებარე ზღვის სანაპირო აკვაციორიასთან ერთად არის აფრიკა-ევრაზიის წყლისა და ჭაობის ფრინველების მიგრაციის უმნიშვნელოვანესი რეგიონი); წარმოადგენს მნიშვნელოვან საარსებო, სამიგრაციო და საქვერთე გარემოს თევზებისთვის (ამ ტერიტორიაზე გვხვდებოდა 80-ზე მეტი თევზის სახეობა. განსაკუთრებით, აღსანიშნავია ატლანტური ზუთხი, რომელსაც გადაშენების გლობალური საფრთხე ემუქრება, და, შესაძლოა, მსოფლიოში არსებული ბოლო პოპულაცია შემორჩენილია მხოლოდ მდინარე რიონში).

კანონით, "კოლხეთის დაცული ტერიტორიების ჩამოყალიბებისა და მართვის შესახებ", რომელიც საქართველოს პარლამენტის მიერ იქნა მიღებული, ჩამოყალიბდა და ფუნქციონირება და

იწყო კოლხეთის ეროვნული პარკისა და ქობულეთის სახელმწიფო ნაკრძალის ადმინისტრაციებმა. პროექტის ფარგლებში მიმდინარეობს ეროვნული პარკის ადმინისტრაციისა და ვიზიტორთა ცენტრის სრული რეაბილიტაცია თანამედროვე საერთაშორისო სტანდარტების გათვალისწინებით (მიმდინარეობს პროექტირების ტენდერი), მოხდება პარკის ინფრასტრუქტურის განვითარება, რაშიც პროექტის განმსხორციელებლებს ამერიკის შეერთებული შტატების ეროვნული პარკების სამსახურიც დაეხმარება. ეს უდიდესი გამოცდილების მქონე უწყება ეროვნული პარკების პიონერია მთელ მსოფლიოში და უკანასკნელ წლებში ნაყოფიერად თანამშრომლობს და ეხმარება საქართველოს დაცული ტერიტორიების სისტემას (აქვე უნდა აღინიშნოს, რომ მსოფლიო ბანკისა და გლობალური გარემოსდაცვითი ფონდის მხარდაჭერით, ჩვენ ქვეყანაში მიმდინარეობს "დაცული ტერიტორიების განვითარების პროექტი").

არასამთავრობო ორგანიზაცია "საქართველოს დაცული ტერიტორიების პროგრამის" მიერ მომზადებულია კოლხეთის ეროვნული პარკის მენეჯმენტის გეგმის პროექტი, რომელიც საეხებით აკმაყოფილებს მაღალ საერთაშორისო სტანდარტებს და ამჟამად წარდგენილია ადგილობრივი ხელისუფლების ორგანოებში, ყველა დანატერესებულ უწყებასა და სამინისტროში განსახილველად, როგორც ეროვნულ, ისე ადგილობრივ დონეზე.

ქართული საკონსულტაციო კომპანია "გეოგრაფიკი" ახორციელებს, აგრეთვე, ეროვნული პარკის და ნაკრძალის საზღვრების დემარკაციის სამუშაოებს, რაც სამაგალითო სუბ-მეტრული სიზუსტით ხორციელდება დიგიტალური აეროფოტოების გამოყენებით. პროექტის ფარგლებში, მოხდება პარკის და ნაკრძალის საზღვრების სრული გამიჯვნა და სამართლებრივ ჩარჩოში მოქცევა.

რაც შეეხება ქობულეთის სახემწიფო ნაკრძალს, ამჟამად პროექტის ფარგლებში მიმდინარეობს ტენდერი ქობულეთის ეროვნული ნაკრძალის ადმინისტრაციის და ვიზიტორთა ცენტრის შენობის მშენებლობაზე (გამარჯებული უახლოეს დღეებში გამოვლინდება და შეუდგება სამუშაოების შესრულებას).

იაპონიის სოციალური განვითარების ფონდის გრანტი.

კოლხეთის ეროვნული პარკის, უშუალოდ, მიმდებარე ბუფერულ ზონაში მცხოვრები მოსახლისათვის ეროვნული პარკის ჩამოყალიბება ინვესტ გარკვეული შეზღუდვებს ბუნებრივი რესურსებით უკონტროლოდ სარგებლობას. ეს შეზღუდვები დღეს, პრაქტიკულად, მხოლოდ ფორმალური ხასიათისაა. საქართველოს მთავრობის, მსოფლიო ბანკის და, აგრეთვე, სანაპირო ზონის ინტეგრირებული მართვის ცენტრის მხარდაჭერით, მოზიდულია იაპონიის სოციალური განვითარების ფონდის გრანტი. სახსრები, უაშუალოდ, მოხმარდება ადგილობრივი მოსახლეობის სოციალურ-ეკონომიკური მდგომარეობის გაუმჯობესებას - კონკურენტული მცირე გრანტები გაიცემა ადგილობრივ სათემო ორგანიზაციებზე.

ეს უაღრესად მნიშვნელოვანი გრანტი უკვე ხელმოწერილია მსოფლიო ბანკის მიერ, უახლოეს დღეებში მოხდება ხელმოწერა საქართველოს მთავრობის მხრიდანაც.

პროექტის კიდევ ერთი კომპონენტი, **ზღვისა და სანაპირო ზონის მონიტორინგისა და ინფორმაციული სისტემის ჩამოყალიბება**, პრიორიტეტულად რჩება და შეიძლება - უფრო მეტადაც, ვიდრე თავდაპირველად იყო მიჩნეული, რადგან, სანაპიროს ინტეგრირებული მართვის პროექტი საშუალებას მისცემს საქართველოს უზრუნველყოს ანგარიშგება გარემოს მდგომარეობის შესახებ შავი ზღვის კომისიისადმი (შავი ზღვის ბუქარსტის კონვენციის აღმასრულებელი ორგანო) და სხვა საერთაშორისო ორგანიზაციების მიმართ. ეს კი დადგმარება საზღვაო ქვეყანას, შეასრულოს თავისი ვალდებულებები საერთაშორისო და შიდაეროვნულ დონეზე.

ზღვისა და სანაპიროს მონიტორინგის და ინფორმაციული სისტემის პროექტრებას წარმარება

თავს ბრიტანული საკონსულტაციო ფირმა "სეფასი". ამ კომპონენტის ფარგლებში, ფოთისა და ბათუმის სანიტარული ზედამხედველობის ლაბორატორიების, ბათუმის ზღვის, ეკოლოგიისა და თევზის მეურნეობის ინსტიტუტის მონაწილეობით, განისაზღვრება სამომავლო ქმედებები, რაც უზრუნველყოფს გარემოს მდგომარეობის ამსახველი მონაცემების გენერირებას, მიღებას, დამუშავებას და ანგარიშგებას.

მონიტორინგისა და ინფორმაციული სისტემის შესყიდვების განხორციელების ფარგლებში, ამჟამად მიმდინარეობს სანაპიროს ინფორმაციული სისტემის პროგრამული უზრუნველყოფისა და კომპიუტერული ტექნიკის შესყიდვა სხვადასხვა სახელმწიფო უწყებისათვის, როგორც ადგილობრივ, აგრეთვე - ცენტრალურ დონეზე. მიმდინარეობს ფოთისა და ბათუმის ლაბორატორიების პროექტირება; საერთაშორისო სტანდარტების შესაბამისად, განხორციელდება მათი რეაბილიტაცია. რაც მთავარია, საქართველოს კანონმდებლობით განსაზღვრული მოთხოვნების მიხედვით, ყველა მოპოვებული მონაცემი და დამუშავებული ინფორმაცია ღია, საჯარო და ხელმისაწვდომი იქნება საზოგადოებისათვის, რომელსაც აქვს უფლება, იცოდეს, როგორია იმ გარემოს მდგომარეობა, სადაც ისვენებს და ჯანმრთელობას იუმჯობესებს.

უკვე დასრულდა **მუნიციპალური წყლის რესურსების ინტეგრირებული მართვის გამოკვლევა** - კომპონენტი, რომელსაც, ნიდერლანდების მთავრობის დაფინანსებით, ამ ქვეყნის სპეციალისტებით დაკომპლექტებული კონსორციუმი ახორციელებდა კომპანია "არკადისის" ხელმძღვანელობით. კვლევაში აქტიურად იყვნენ ჩართულნი ქართული სპეციალისტებიც. შედეგად, შეიქმნა ვრცელი და დეტალური მოხსენება, რომელშიც საუკეთესოდა დოკუმენტირებული ნაპირების ეროზიის (ფოთი და ბათუმი) და მუნიციპალური (ფოთი) პრობლემები. უნდა აღინიშნოს, რომ სამაგალითო იყო ფოთის ნაპირების კომპიუტერული მოდელირების კვლევა, რომელიც ჰოლანდიელი სპეციალისტების დახმარებით შესრულდა და რომლის პრაქტიკული გამოცდილება ჩვენთან არ არსებობდა.

კიდევ ერთი კომპონენტი, რომელიც არანაკლებ მნიშვნელოვანია, მით უმეტეს, რომ საქართველო სატრანზიტო ქვეყანაა, **ზღვაში ნავთობის ავარიულ დაღვრაზე რეაგირების ეროვნული გეგმის შემუშავება**. პროექტის ეს კომპონენტიც შესრულებულია. დაფინანსებას აქვს ნიდერლანდების მთავრობის გრანტი უზრუნველყოფდა. სამუშაოს ახორციელებდა კონსორციუმი, რომელსაც, ასევე, ცნობილი ჰოლანდიური საკონსულტაციო კომპანია "დიეიჩი-ვი" ხელმძღვანელობდა. მომზადდა ანალიტიკური მოხსენება, რომელსაც თან ერთვის ზღვაში ნავთობის ავარიულ დაღვრაზე რეაგირების ეროვნული გეგმის პროექტი საქართველოსათვის.

ეროვნული გეგმის შემუშავების ფარგლებში, ჰოლანდიელი კონსულტანტების ინიციატივით და მეთოდოლოგიური მხარდაჭერით, ასევე, საქართველოს საზღვაო ადმინისტრაციის, ზღვაზე მამული საკონსულტაციო ცენტრის და ნავთობის ავარიული დაღვრის ლიკვიდაციის სამმართველოს, შავი ზღვის კონვენციური ინსპექციის ძალეობით, 2001 წლის თებერვალში ბათუმის პორტის აკვატორიაში გაიმართა ზღვაში ნავთობის ავარიული დაღვრის ლიკვიდაციისათვის მზადყოფნის პრაქტიკული ვარჯიში. ძირითადი მიზანს წარმოადგენდა, შემოწმებულიყო საქართველოს საზღვაო ადმინისტრაციის განკარგულებაში არსებული აღჭურვილობის და საშუალებების ტექნიკური მდგომარეობა და პრაქტიკული მზადყოფნა სალიკვიდაციო საშუაობებისათვის.

საქართველოს პასუხისმგებელ სახელმწიფო სამსახურებთან ერთად პრაქტიკულ ვარჯიშში საკუთარი ტექნიკური საშუალებებით და პირადი შემადგენლობით მონაწილეობდნენ საქართველოს მილსადენის კომპანია (ნავთობის დაღვრის ლიკვიდაციის პერსონალი და სახელმწიფო გემი "თიანთიწი" ეკიპაჟითურთ), ნავთობკომპანია "შვერონი" და კომპანია "პრივსტარინი" ბათუმის პორტში განთავსებული სალიკვიდაციო საშუალებებითურთ.

საქართველოს მთავრობისა და მსოფლიო ბანკის მხარდაჭერით და სანაპირო ზონის ინტეგრირებული მართვის ცენტრის ძალისხმევით, საერთაშორისო განვითარების ასოციაციის მიერ დაფინანსებული "ეროვნული ტრანზიტის ინსტიტუტის განვითარების" პროექტში გათვალისწინებული იქნა ზღვაში და ხმელეთზე ნავთობის დაღვრაზე რეაგირების შემდგომი ტექნიკური დახმარების კომპონენტი. შემოსენებული იაპონიის მთავრობის გრანტის გათვალისწინებით, შეიძლება ითქვას, რომ საქართველოს სანაპიროს ინტეგრირებული მართვის პროექტმა გარკვეული საფუძველი უკვე ჩაუყარა დამატებითი რესურსების მოზიდვებას ზღვისპირეთის პრობლემების პრობლემების გადაჭრის უზრუნველყოფის მიმართულებით.